

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ,
ГРАДИТЕЉСТВО И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**

**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ
„ТИТЕЛСКИ БРЕГ“**

(„Службени лист АПВ“, број 10/2016)

И

РЕФЕРАЛНЕ КАРТЕ

Нови Сад, 2016. године

На подручју посебне намене простора остају на снази следећи плански и урбанистичко-технички документи, у деловима у којима нису у супротности са овим Просторним планом:

1. Документи просторног и урбанистичког планирања Општине Кањижа:

- План детаљне регулације одводног канала „Шест путева“ у КО Мартонош („Службени лист општине Кањижа“, број 22/13),
- Урбанистички пројекат комплекса фарме за козе „Габрић“, бр. 350-33/2013-III,
- Урбанистички пројекат комплекса „Пецарошко језеро салаш Тандари“ у Мартоношу, бр. 350-49/2008-III,
- Урбанистички пројекат за урбанистичко-архитектонско решење туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Пецарошко језеро“, бр. 350-5/2014-III,
- Урбанистички пројекат за изградњу бензинске станице „Хоргош“ („Службени лист општине Кањижа“, број 11/98).

2. Документи просторног и урбанистичког планирања Града Суботице:

- План детаљне регулације за регулацију приступног пута од Тресетишта до атарског пута на к.п. 3402 КО Палић, („Службени лист Града Суботице“, број 39/14),
- План детаљне регулације за део простора улице Мушкатла у коридору од улице Гробљанске до границе Републике Мађарске у МЗ „Бачки Виногради“ у Суботици, („Службени лист Града Суботице“, број 6/10).

3. Доношењем овог Просторног плана престаје да важи:

- Урбанистички пројекат уређења трансфер станице са редицажним двориштем у општини Кањижа, бр. 350-32/2013-III,

Спровођење докумената просторног и урбанистичког планирања у обухвату Просторног плана

- Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, деоница Суботица - Нови Сад - Београд (Батајница), („Службени гласник РС“, бр. 69/03 и 36/10) и Измена и допуна Просторног плана подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, Суботица-Београд (Батајница), („Службени гласник РС“, број 143/14),
- Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу ДП првог реда бр.24 (Одлука о изради, „Службени лист АПВ“, број 5/09),
- Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ“, број 14/15),
- Просторни план Града Суботица (шеме насеља: Келебија, Хајдуково, Шупљак, Бачки Виногради и Носа), („Службени лист Града Суботице“, број 16/12),
- Просторни план општине Кањижа (шеме: Мартонош, Мали Песак, Мале Пијаве), („Службени лист општине Кањижа“, број 19/12),
- Генерални урбанистички план Суботица-Палић (Одлука о усклађивању Генералног плана Суботица-Палић до 2020. год., „Службени лист Града Суботице“, број 26/09), а до израде ГУП-а спровођење Генералног плана Суботица-Палић до 2020. год. („Службени лист Општине Суботица бр. 16,17 и 26 /06), уколико није у супротности са овим Просторним планом),
- План генералне регулације насеља Хајдуково (Одлука о изради Плана генералне регулације за насеље Хајдуково, „Службени лист Града Суботице“, број 40/13), а до израде ПГР-а спровођење ППГ Суботица, шема насеља Хајдуково, уколико није у супротности са овим Просторним планом),
- План генералне регулације Хоргош („Службени лист општине Кањижа“, бр. 12/11),
- План детаљне регулације за комплекс бензинске станице уз motel „Палић“ на стационожи km 20+000 аутопута Е-75, Суботица - Београд U-187/2004 („Службени лист Општине Суботица“, број 27/2004),

- План детаљне регулације за комплекс бензинске станице уз одмориште (ТИП II) „Бачки Виногради“ на стационожи km 13+150 аутопута Е-75, Хоргош - Суботица - Београд U-261/2003 („Службени лист Општине Суботица“, број 16/2006),
- План детаљне регулације комплекса бензинске станице уз одмориште (ТИП II) „БАЧКИ ВИНОГРАДИ“ са леве стране (јужне) аутопута Е-75 ХОРГОШ - СУБОТИЦА - БЕОГРАД на стационожи 13+150, U-6/2006 („Службени лист Општине Суботица“, број 30/2007),
- План детаљне регулације комплекса „Хоргош“ на инфраструктурном коридору аутопута Е-75 Суботица-Београд на стационожи km 2+00 („Службени лист општине Кањижа“, број 14/04),
- Урбанистички пројекат постројења за пречишћавање отпадних вода у насељу Мартонош на парцели бр. 3591/2 КО Мартонош под бројем 350-6/2013-III,
- Урбанистички пројекат новог граничног прелаза у Хоргошу („Службени лист општине Кањижа“, број 1/01),
- Урбанистички пројекат за гранични прелаз Келебија U-80/96 („Службени лист Општине Суботица“, број 13/97 и 52/03),
- „НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ“ АД, Нови Сад, Урбанистички пројекат за урбанистичко-архитектонску разраду локације - к.п. бр 1227 и 1243/1 КО Бачки Виногради намењене за изградњу садржаја бензинске станице уз одмориште „Бачки Виногради“ на стационожи km 13+150 аутопута Е-75 Хоргош - Суботица - Београд, број: IV-04/I-353-156/2012,
- Јовановић Драган, Урбанистички пројекат за урбанистичко архитектурно разраду локације к.п. бр. 3509 КО Бачки Виногради намењен за изградњу хале за сортирање и паковање воћа, број: IV-04/I-353-480/2012,
- НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ“ АД, Нови Сад, Урбанистички пројекат за урбанистичко-архитектонску разраду локације катастарских парцела број 1242/1, 1242/2, 1250/1 и 1250/2 КО Бачки Виногради намењене за изградњу садржаја бензинске станице уз одмориште „Бачки Виногради“ на стационожи km 13+150 ауто-пута Е-75 (М-22) Хоргош – Суботица – Београд, број: IV-044-353-28/2013,
- „ЕУРОПЕТРОЛ“ д.о.о. из Суботице, Урбанистички пројекат бр. U-437/07 Урбанистичко архитектурно решење планиране изградње комплекса бензинске станице уз motel „Палић“ на стационожи km 20+000 аутопута Е-75. Суботица - Београд на к.п. бр. 1791/1 КО Палић. број: II-02-353-6/2008.

243.

На основу члана 31. алинеја 2 и 5, а у вези с чланом 27. тачка 1 Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 20/14) и члана 35. став 2. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 54/13 – УС, 98/13 – УС, 132/2014 и 145/2014), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 04. марта 2016. године, донела је

ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ О ДОНОШЕЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ „ТИТЕЛСКИ БРЕГ”

Члан 1.

Доноси се Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Тителски брег” (у даљем тексту: Просторни план), који је одштампан уз ову одлуку и чини њен саставни део.

Члан 2.

Просторним планом разрађују се начела просторног уређења, утврђују циљеви просторног развоја, организација, заштита, коришћење и намена простора, као и други елементи значајни за подручје Специјалног резервата природе „Тителски брег”.

Члан 3.

Просторни план садржи текстуални и графички део.

Графички део чине рефералне карте и то: прегледна карта под називом „Целине и подцелине подручја посебне намене” у размери 1: 50.000; реферална карта бр. 1 – „Посебна намена простора” у размери 1:25.000; реферална карта бр. 2 – „Мрежа насеља и инфраструктурни системи” у размери 1:25.000; реферална карта бр. 3 – „Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара” у размери 1:25.000; реферална карта бр. 4 – „Карта спровођења” у размери 1:25.000.

Текстуални и графички део – рефералне карте Просторног плана из става 2. израђују се у шест примерака, а својим потписом оверава их овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 4.

Саставни део Просторног плана чини Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Тителски брег” на животну средину.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Тителски брег” на животну средину састоји се из текстуалног дела и графичког прилога.

Текстуални део и графички прилог из става 2. овог члана израђује се у шест примерака, а својим потписом оверава га овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 5.

Графички део Просторног плана из члана 3. став 2. ове одлуке трајно се чува у Скупштини АП Војводине (један комплет), Покрајинском секретаријату за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине (два комплекта), Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (један комплет), општини Тител (један комплет) и Јавном предузећу Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад (један комплет).

Документациона основа на којој се заснива Просторни план чува се у Покрајинском секретаријату за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине.

Члан 6.

Право на непосредан увид у Просторни план – и у текстуални и у графички део – имају правна и физичка лица, под условима и на начин који детаљније прописује министар надлежан за послове просторног планирања.

Члан 7.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и пројекти ускладиће се са одредбама ове одлуке на начин утврђен Просторним планом.

Планови и програми развоја који се доносе по посебним прописима, као и прописи и други општи акти ускладиће се са одредбама ове одлуке у року од годину дана од дана њеног ступања на снагу.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и пројекти, планови и програми развоја донети до дана ступања на снагу ове одлуке, примењују се у деловима који нису у супротности с њом.

Члан 8.

Текстуални део Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Тителски брег”, објављује се у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

Просторни план се у целисти објављује у електронском облику и доступан је путем интернета.

Члан 9.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

01 Број: 3-1/16

Нови Сад, 04. март 2016. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ
Иштван Пастор, с.р.
(Pásztor István, s.k.)

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ „ТИТЕЛСКИ БРЕГ“

Носилац израде плана:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ, ГРАДИТЕЉСТВО
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Обрађивач:

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ-НОВИ САД

Покрајински секретар
др Слободан Пузовић

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР
др Оливера Добривојевић, дипл.пр.планер

ВД ДИРЕКТОРА
др Александар Јевтић

Нови Сад, 2015. године

САДРЖАЈ

СИНТЕЗА И КООРДИНАЦИЈА:

др Оливера Добривојевић, дипл.пр.план.

СТРУЧНИ ТИМ:

Посебна намена простора, општа концепција развоја и заштита природних добара:

др Оливера Добривојевић, дипл.пр.план.

Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.

Заштита предела:

мр Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.

Мрежа насеља и јавне службе:

Радомир Овука, дипл.инж.арх.

Основна намена простора и непокретна културна добра:

Радомир Овука, дипл.инж.арх.

др Оливера Добривојевић, дипл.пр.план.

Регионални и прекогранични аспекти развоја:

Теодора Томин Рутар, дипл. правник

Становништво и привреда:

Љиљана Јовичић Малешевић, дипл.екон.

Пољопривреда:

Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.

Природни услови и туризам:

др Оливера Добривојевић, дипл.пр.план.

Саобраћајна инфраструктура:

Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.

Водопривредна инфраструктура:

Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.

Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура:

Зорица Санадер, дипл.инж.елек.

Термоенергетска инфраструктура:

Милан Жижич, дипл.инж.маш.

Заштита животне средине:

др Тамара Зеленовић Васиљевић

Заштита од елементарних непогода:

Теодора Томин Рутар, дипл. правник

Одбрана земље:

Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх.

Правна регулатива:

Теодора Томин Рутар, дипл.правник

Геодетско-документациона и аналитичко-информациона основа:

Милко Бошњачић, мастер дипл.инж.геод.

Оливера Његомир, дипл.матем.

Дејан Илић, грађ.техничар

Драгана Матовић, оператер

Душко Ђоковић, копирант

КОНСУЛТАЦИЈЕ И САРАДЊА:

Шумарство и предели:

Здравко Ристивојевић, дипл.инж.шум.

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ.....1

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....3

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ГРАНИЦА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....5
 - 1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....5
 - 1.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....6
 - 1.3. ОПИС ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....7
2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА.....12
 - 2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА.....12
 - 2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА.....20
3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, SWOT АНАЛИЗА.....22
 - 3.1. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА.....22
 - 3.1.1. Природни услови подручја.....22
 - 3.1.2. Природне вредности подручја.....24
 - 3.1.2.1. Природни ресурси.....24
 - 3.1.2.2. Природна добра.....26
 - 3.1.2.3. Предеона разноврсност.....26
 - 3.1.3. Непокретна културна добра.....27
 - 3.1.4. Стање животне средине.....28
 - 3.1.5. Становништво.....29
 - 3.1.6. Мрежа и функције насеља.....29
 - 3.1.7. Јавне службе.....30
 - 3.1.8. Привреда.....30
 - 3.1.9. Инфраструктура.....32
 - 3.1.10. Елементарне непогоде и акцидентне ситуације.....34
 - 3.2. SWOT АНАЛИЗА.....35

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....37

1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....37
2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....37
 - 2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ.....38
 - 2.2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ.....38
 - 2.2.1. Заштита и коришћење природних вредности.....38
 - 2.2.2. Заштита непокретних културних добара.....39
 - 2.2.3. Заштита животне средине.....39
 - 2.2.4. Становништво.....40
 - 2.2.5. Мрежа насеља и јавне службе.....40
 - 2.2.6. Привреда.....40
 - 2.2.7. Инфраструктурни системи.....41
 - 2.2.8. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација.....42
3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЋУСОБНИ ОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ.....42
4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....43

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....45

1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА.....45
 - 1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ.....45
 - 1.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ.....46

1.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ.....	46
1.4. ЛОВНА И РИБОЛОВНА ФАУНА.....	47
1.5. ГЕОЛЮШКИ РЕСУРСИ.....	47
2. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСKE И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ.....	47
2.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ.....	47
2.2. РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА И РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА И ЈАВНЕ СЛУЖБЕ.....	47
3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ.....	49
3.1. РУРАЛНИ РАЗВОЈ, ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ.....	49
3.2. ШУМАРСТВО И ЛОВ.....	50
3.3. ТУРИЗАМ.....	50
4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА, ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОВЕЗИВАЊЕ СА ДРУГИМ МРЕЖАМА.....	52
4.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	52
4.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	53
4.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	55
4.3.1. Електроенергетска инфраструктура.....	55
4.3.2. Термоенергетска инфраструктура.....	56
4.3.3. Обновљиви извори енергије.....	56
4.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	56
5. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И ОДБРАНА ЗЕМЉЕ.....	57
5.1. ЗАШТИТА И УРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА.....	57
5.2. ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА.....	59
5.3. ЗАШТИТА И УРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА.....	60
5.4. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	61
5.5. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА.....	62
5.6. КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ.....	63
6. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....	63
IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....	64

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА 64

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПО ПРЕДЕОНИМ ЦЕЛИНАМА И ПОТЦЕЛИНАМА.....	64
1.1.1. Правила уређења у предеоној целини заштићеног подручја и потцелинама (површине са режимима заштите I, II и III степена).....	65
1.1.2. Правила уређења у заштитној зони заштићеног подручја.....	66
1.1.3. Правила уређења у зони утицаја на заштићено подручје.....	67
1.1.4. Правила уређења у осталој посебној намени (еколошки коридор реке Тисе са заштитним зонама до 200 m и до 500 m и станишта заштићених и строго заштићених врста).....	67
1.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ПОСЕБНЕ И ДРУГЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ.....	68
1.2.1. Саобраћајна инфраструктура.....	68
1.2.2. Водопривредна инфраструктура.....	69
1.2.3. Енергетска инфраструктура.....	71
1.2.3.1. Електроенергетска инфраструктура.....	71
1.2.3.2. Термоенергетска инфраструктура.....	73
1.2.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије.....	75

1.2.4. Електронска комуникациона инфраструктура	76
1.2.5. Правила за подизање заштитних појасева зеленила	76
1.3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ	77
1.3.1. Мере заштите и уређења природних добара	77
1.3.2. Мере заштите и уређења непокретних културних добара	82
1.3.3. Мере заштите и уређења предела	83
1.3.4. Мере заштите живота и здравља људи.....	83
1.3.5. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација.....	84
1.3.6. Уређење простора од интереса за одбрану земље	86
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	87
2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ.....	87
2.1.1. Правила грађења на пољопривредном земљишту у заштићеном подручју у појасу до 200 m од еколошког коридора Тисе/станишта	89
2.1.2. Правила грађења на пољопривредном земљишту у зони утицаја на заштићено подручје	89
2.1.3. Правила грађења на пољопривредном земљишту у зони утицаја на заштићено подручје у појасу до 200 m од еколошког коридора или станишта заштићених врста	95
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ.....	95
2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ.....	96
2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ	98
2.4.1. Правила грађења у грађевинском подручју насеља	99
2.4.1.1. Правила грађења у грађевинском подручју насеља у заштитној зони.....	100
2.4.1.2. Правила грађења у грађевинском подручју насеља планског подручја у појасу до 200 m од еколошког коридора реке Тисе, односно станишта заштићених врста.....	100
2.4.2. Правила грађења у викенд зони	100

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА.....101

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ.....	101
2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНИХ И УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА.....	102
3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ	102
4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ	104

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Ред.број	Прегледна карта	Размера
1.	Целине и потцелине подручја посебне намене	1:50000

Ред.број	Рефералне карте	Размера
1.	Посебна намена простора	1:25000
2.	Мрежа насеља и инфраструктурни системи	1:25000
3.	Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара	1:25000
4.	Карта спровођења	1:25000

СПИСАК ТАБЕЛА И СЛИКА:

ТАБЕЛЕ

Табела 1. Обухват Просторног плана	5
Табела 2. Целине, потцелине, режими заштите са њиховим површинама	6
Табела 3. Постојеће и планиране јавне службе у насељима која захвата планско подручје	48
Табела 4. Противградне станице	63
Табела 5. Биланс површина у обухвату просторног плана	63
Табела 6. Биланс површина подручја посебне намене СРП „Тителски брег“	64
Табела 7. Целине и потцелине у осталој посебној намени	67
Табела 8. Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода средњег притиска са другим подземним инсталацијама	74
Табела 9. Вредности минималних прописаних растојања гасовода у односу на укупане инсталације	74
Табела 10. Растојања мерно-регулационе станице од других објеката	75

СЛИКЕ

Слика 1. Црква светог великомученика	
Слика 2. Иконостас цркве.....	27
Слика 1. Црква светог великомученика	
Слика 2. Иконостас цркве.....	27
Слика 3. Атар насеља Лок	
Слика 4. Река Тиса.....	51
Слика 3. Атар насеља Лок	
Слика 4. Река Тиса.....	51

СКРАЋЕНИЦЕ:

АПВ	– Аутономна Покрајина Војводина
ГМРС	– главна мерно-регулациона станица
ДП	– државни пут
ДТД	– Дунав–Тиса–Дунав
ЕА	– евроамеричка (топола)
ІВА	– (Important Bird Areas) – значајна подручја за птице
ІРА	– (Important Plants Areas) – значајна ботаничка подручја
ЈП	– јавно предузеће
ЈВП	– јавно водопривредно предузеће
КО	– катастарска општина
к.п.	– катастарска парцела
МРС	– мерно-регулациона станица
РВА	– (Prime Butterfly Areas) – значајна подручја за дневне лептире
ПГР	– план генералне регулације
ПП	– просторни план
ППО	– просторни план општине
ППОВ	– постројење за пречишћавање отпадних вода
ППППН	– просторни план подручја посебне намене
РПП	– регионални просторни план
РС	– Република Србија
СРЈ	– Савезна Република Југославија
СРП	– специјални резерват природе
СП	– споменик природе

SRPS	– ознака за стандарде и сродне документе које доноси Институт за стандардизацију Србије
СФРЈ	– Социјалистичка Федеративна Република Југославија
SWOT	– Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats - снаге, слабости, прилике, претње

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

На основу Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Тителски брег“ („Службени лист АПВ“, број 36/13), приступило се изради Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Тителски брег“ (у даљем тексту: Просторни план). Саставни део ове одлуке је и Одлука о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене „Тителски брег“ на животну средину („Службени лист АПВ“, број 36/13).

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине. Препору, координацију и праћење израде Просторног плана вршила је Републичка агенција за просторно планирање, Организациона јединица за територију Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду до децембра 2014. године, односно до ступања на снагу Закона о измени и допуни Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 132/14), када је престала са радом, а ове послове је преузео Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине. Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад.

У складу са одредбом члана 130. став 2. Закона о измени и допуни Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 132/14), поступак израде Просторног плана настављен је по одредбама закона по којима је и започет.

ПРЕЛИМИНАРНА ГРАНИЦА ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ДЕФИНИСАНА ЈЕ ОДЛУКОМ О ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ „ТИТЕЛСКИ БРЕГ“. У току израде Концепта Просторног плана, у сагласности са Покрајинским заводом за заштиту природе (допис бр. 02-1672/2 од 07.10.2013. год.), предложена је граница подручја зоне посебне намене. С тим у вези, дат је и предлог нове границе обухвата Плана, која ће се смањити и бити истоветна са предложеном границом подручја посебне намене (Извештај Покрајинског завода за заштиту природе, бр. 04-1869 од 13.12.2013. године).

Предмет израде овог плана је подручје посебне намене са три издвојене целине: заштићено подручје (са три дефинисане потцелине, са режимом I, II и III степена заштите), заштитна зона заштићеног подручја и зона утицаја на заштићено подручје као и остала посебна намена (еколошки коридор реке Тисе са заштитним зонама до 200 m и до 500 m). Просторни план ће представљати плански основ за заштиту, уређење и коришћење у оквиру дефинисаног подручја посебне намене.

Прву фазу израде Просторног плана представља Концепт плана, заснован на анализи постојеће документације и експертизама урађеним за све области од значаја за планско подручје и дефинисање планских решења. Концепт Просторног плана је верификован и прихваћен од стране Комисије за стручну контролу планских докумената коју је образовао Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине Нови Сад (Извештај о извршеној стручној контроли Просторног плана подручја посебне намене „Тителски брег“ број: 130-06-52/2014-01 од 12.03.2014. године).

Упоредо са Концептом Просторног плана припремљена је и Документациона основа планског документа, која се састоји од пристиглих услова и мишљења надлежних органа и организација, студија, стратешких докумената општина и других експертиза.

Нацрт Просторног плана је друга фаза у изради планске документације. Саставни део Просторног плана је Стратешка процена утицаја Просторног плана подручја посебне намене СРП „Тителски брег“ на животну средину.

У припреми и изради Просторног плана успостављена је сарадња са стручним институцијама и организацијама, као и предузећима која имају надлежност на планском подручју, у оквиру које су добијени услови за израду Просторног плана.

Овај просторни план се ради у ГИС-у (географски информациони систем), технологији намењеној управљању просторно оријентисаним подацима, што ће омогућити једноставнију размену просторних података, формирање информационог система планских докумената и стања у простору као и ефикаснију контролу спровођења Просторног плана.

Просторнопланска решења су усклађена са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 121/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената („Службени гласник РС“, бр. 31/10, 69/10 и 16/11);
- Закон о регионалном развоју („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 30/10);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 129/07);
- Закон о државном премеру и катастроу („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10 и 65/13);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14-др.закон);
- Закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр. 99/09 и 67/12-УС);
- Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94, 79/05-др.закон и 83/14-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС, („Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“ бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др. закон и 41/09);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 10/13-др.закон);
- Закон о сточарству („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 93/12);
- Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, бр. 91/05, 30/10 и 93/12);
- Закон о добробити животиња („Службени гласник РС“, број 41/09);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93 - др.закон, 67/93-др. закон, 48/94 - др.закон, 54/96, 101/05 - др.закон, престао да важи осим одредаба чл.81 до 96.);
- Закон о јавним путевима („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС и 55/14);
- Закон о железници („Службени гласник РС“, број 45/13);
- Закон о безбедности и интероперабилности железница („Службени гласник РС“, број 104/13);
- Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС“, бр. 73/10 и 121/12);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон и 43/11-УС);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, број 135/04);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05, 72/09-др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13,-др. Закон , 93/14);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09,88/10, 92/11 и 93/12);
- Закон о сахрањивању и гробљима („Службени гласник РС“, бр. 20/77, 24/85-др.закон и 6/89, „Службени гласник РС“, бр. 53/93- др.закон, 67/93- др.закон, 48/94- др. закон, 101/2005 - др. закон, 120/12-УС и 84/13-УС);
- Закон о туризму („Службени гласник РС“, бр.36/09,88/10,99/11-др.закон и 93/12);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11- др. закон, 52/11- др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о спорту („Службени гласник РС“, бр. 24/11, 99/11-др.закон и 99/11-др.закон);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, број 88/11);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“,бр.44/10 и 60/13-УС, и 62/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“ бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“ бр. 46/91, 83/92, 53/93-др.закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредби чл. 9. до 20.);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/10);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибе и водних животиња („Службени гласник РС“, број 128/14);
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр.111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др.закон, 104/09-др.закон 10/15);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 111/09 и 20/15);
- Уредба о проглашењу Специјалног резервата природе „Тителски брег“ („Службени гласник РС“, број 56/12);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10).

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторни план подручја посебне намене доноси се за подручје које због природних вредности захтева посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи.

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10) и Регионалним просторним планом АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), утврђено је да ће се развој, заштита и уређење заштићених природних добара вршити на основу просторних планова подручја посебне намене, на основу чега су се стекли услови за израду Просторног плана подручја посебне намене СРП „Тителски брег“. Основни разлог за израду Просторног плана је стварање услова за реализацију националних, регионалних и локалних интереса у оквиру граница посебне намене у складу са заштитом природе.

Специјални резерват природе „Тителски брег“ (у даљем тексту Резерват) проглашен је 2012. године за заштићено природно добро од изузетног значаја, I категорије, на основу Уредбе о проглашењу Специјалног резервата природе „Тителски брег“.

Он представља ретко очуван геоморфолошки комплекс са специфичним природним, културно-историјским, туристичким, амбијенталним и другим вредностима.

На подручју Резервата је установљен тростепени режим заштите на укупној површини од 496 хектара, од чега је 98,58% у јавној својини а 1,42% у приватној својини. Око Резервата је успостављена заштитна зона на територији општине Тител, у деловима КО Шајкаш, КО Вилово, КО Лок, КО Тител и КО Мошорин, површине 8.643 ha.

Резерват ужива и међународну заштиту. Због орнитолошких вредности ово природно добро је издвојено као станиште птица (ИВА подручје), али и биљних врста и дневних лептира (ИРА, РВА подручје). Део је EMERALD мреже којом су обухваћена подручја значајна за заштиту и очување дивљих биљних и животињских врста и њихових станишта. Такође, постоји иницијатива да се Тителски брег номинује за укључење у Европску мрежу геопаркова.

Специфичности Резервата:

Аутентичност и аутохтоност се огледа у очуваности типичних и специфичних вредности изворне природе. Значајна концентрација геолошких и геоморфолошких вредности регионалног карактера на релативно малом простору темељна је вредност због које се овај брег штити.

Репрезентативност Тителског брега проистиче из његових рељефних карактеристика - на малом простору је изузетно велика концентрација лесних профила регионалног и глобалног значаја, као и несвакидашњег диверзитета. Богатство зеластих покривача чини јединствени мозаик – комплекс аутохтоних екосистема Тителског брега који делује импресивно.

Разноликост се огледа у изразито високом степену геоморфолошког диверзитета и великој разноликости биљних заједница различитих типова екосистема.

Интегралност, односно функционално јединство екосистема – Преовлађују термофилни типови станишта, ређе се јављају мезофилни, док у полоју Тисе постоје и хидрофилни типови станишта. Њихов комплекс чини јединствену целину и одраз је основних одлика овог панонског типа предела.

Пејзажна атрактивност - Површина ове лесне заравни има изузетне амбијенталне и естетске квалитете. Насупрот заравњености самог вршног дела Тителског брега, универзална је заступљеност стрмих одсека и падина различитог нагиба који га опасују.

Старост - Тителски брег и његова непосредна околина изграђени су од стена квартарне старости.

Очуваност - Тителски брег је изузетно очувано „лесно острво“, са добро очуваном реликтном степском вегетацијом на брежуљкастим теренима који опасују брег, падинама сурдука, вршним деловима лесних одсека, висећим долинама и другим геоморфолошким облицима који представљају њихова изворна тј. исконска станишта.

Посебне намене простора у обухвату Просторног плана

На подручју обухвата Просторног плана, у оквиру дефинисане посебне намене заштићеног подручја Специјалног резервата природе „Тителски Брег“, издвајају се три целине и потцелине:

- СРП „Тителски брег“ са границом заштите - режим I, II и III степена заштите,
- Заштитна зона СРП „Тителски брег“,
- Зона утицаја на СРП „Тителски брег“.

Поред посебне намене, на планском подручју дефинисане су и остале посебне намене простора са издвојеним целинама и потцелинама.

- Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама:
 - еколошки коридор Тисе,
 - заштитна зона еколошког коридора Тисе до 200 m,
 - заштитна зона еколошког коридора Тисе до 500 m.

Поступак израде и доношења планских докумената је утврђен одредбама Закона о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената. Планска решења, као и начин коришћења, уређења и организације могуће је и потребно прилагодити специфичностима простора који је предмет планског документа.

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ГРАНИЦА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Чланом 11. Став 2. Правилника о садржини, начину и поступку израде планских докумената, утврђено је да се границе планског подручја (за просторне планове подручја посебне намене) одређују границама општина, катастарских општина или катастарских парцела.

Подручје Плана налази се простору југоисточне Бачке у области Шајкашке, односно на подручју општине Тител. Належе на десну обалу реке Тисе.

С обзиром да прелиминарни обухват Просторног плана, одређен Одлуком о изради Просторног плана, износи 18.888,63 ha (делови КО Тител, КО Лок, КО Вилово, КО Шајкаш, КО Мошорин) општине Тител, а да је површина Резервата, утврђена Уредбом, свега 496 ha, током израде Концепта и Нацрта плана разматрана је могућност смањења обухвата Плана.

Планирано је да се граница обухвата Плана дата у Одлуци смањи (на 11.434,63 ha) и буде истоветна са границом подручја посебне намене. Такође, разлог смањења обухвата Плана је, с једне стране, у изузимању дела простора који је обухваћен ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе, ППППН међународног пловног пута Е-80, ППППН транснационалног гасовода „Јужни ток“ и ППППН система продуктовода Републике Србије. С друге стране, из обухвата планског подручја изузета су грађевинска подручја насељених места (Тител, Лок, Шајкаш и Мошорин), која ће се приликом усаглашавања ППО Тител са Законом о планирању и изградњи, разрадити као шематски приказ и за насеља: Лок, Вилово, Мошорин, док ће се за Тител и Шајкаш радити планови генералне регулације и за које ће ППО бити основ за спровођење. На тај начин би се избегло преклапање подручја обухваћених наведеним плановима.

Табела 1. Обухват Просторног плана

КО/Насеља	Обухват просторног плана према Одлуци (ha)	Обухват просторног плана (ha)
Тител	6.593,78	3.194,70
Лок	2.893,02	1.127,01
Вилово	2.633,46	1.804,06
Шајкаш	3.861,14	702,37
Мошорин	6.768,36	4.606,29
Укупно (ha)	18.888,63	11.434,63

1.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Граница подручја посебне намене почиње на тромеђи катастарских парцела бр. 2377, 4625 и 4257 у катастарској општини Мошорин. Од ове тромеђе граница иде у правцу југа пратећи западну међу к.п бр. 4265, 2000/1, 648/1, 648/3, 662, 1998, 675, 676 и 1981 до тромеђе к.п. бр. 3331, 1981 и 2020.

Након ове тромеђе, граница скреће на југ до главног пута који улази у насеље. Граница даље иде кроз насеље Мошорин у правцу истока улицом Книћанском, Петра Драпшина, Јовановићевом, Новосадском, Косовском и Светозара Милетића, до насипа, к.п. бр. 4173 где скреће на северозапад границом к.п. бр. 4173 до канала, к.п. бр. 4161. Граница затим наставља у правцу истока, пресеца к.п. бр. 4173 и иде северном линијом к.п. бр. 4161 до канала, к.п. бр. 4150, онда скреће на југоисток пратећи северну границу к.п. бр. 4150 до насипа, к.п. бр. 4171, наставља у правцу истока, пресеца насип и иде до десне обале реке Тисе. Граница овде скреће на југоисток и иде обалом Тисе, односно границом к.п. бр. 2357 и 4125, до међне тачке к.п. бр. 3985/1, КО Мошорин и иде на југоисток десном обалом реке Тисе која се поклапа са границом Специјалног резервата природе „Тителски брег“ до ресторана „Алас“ на Тиси. Граница затим скреће на запад до Потиске улице у Тителу и иде даље кроз насеље Тител улицом Рибарском, Доситејевом, Светозара Милетића, Јована Рајића, Ђорђа Стратимировића, Мошоринском, Милоша Цветића и улицом Ледине, онда наставља на запад јужном границом к.п. бр. 4825, КО Тител до к.п. бр. 3945, затим скреће на југ источном међом к.п. бр. 3945 до к.п. бр. 4827, даље скреће на запад северном границом к.п. бр. 4827, пресеца пут, к.п. бр. 4741 и западном међом к.п. бр. 4741 односно ивицом пута иде на југ до железничке пруге, к.п. бр. 4739. Граница овде скреће на запад северном границом к.п. бр. 4739 (железничка пруга), улази у КО Лок и иде до канала, к.п. бр. 2340, КО Лок, онда наставља на северозапад западном границом к.п. бр. 2340, затим иде јужном границом к.п. бр. 2434 до границе грађевинског подручја насеља Лок и даље на запад том границом до к.п. бр. 2425, онда северном к.п. бр. 2425 и 2423, а затим иде на запад до железничке пруге. Овде граница скреће на северозапад до границе КО Вилово, пресеца к.п. бр. 1825, КО Вилово, а потом наставља у правцу северозапада пратећи североисточну међу к.п. бр. 1945 и 1941. Граница се даље ломи и иде у правцу североистока пратећи северозападну међу к.п. бр. 1641, 1524, 1938, 1425, 755 и 778/2 до тромеђе к.п. бр. 778/2, 771 и 1815.

Након ове тромеђе, граница се ломи и иде у правцу југозапада и запада пратећи југоисточне и источне међе к.п. бр. 1815, 1851, 1525, 1820, 1078, 1817 и 1816 до тромеђе к.п. бр. 1892 у КО Вилово и к.п. бр. 3871 и 3870 у КО Шајкаш.

Од ове тромеђе граница се ломи и иде у правцу севера и северозапада пратећи источну међу к.п. бр. 3870, 3869, 3857, 3772, 3771, 3753, 3754, 3720, 3719 и 1866. Даље се граница ломи и иде у правцу североистока пратећи границе катастарских општина Шајкаш и Мошорин до почетне тачке описа.

Површина обухваћена границом подручја посебне намене износи 11434.63 ha.

Табела 2. Целине, потцелине, режими заштите са њиховим површинама

Површине		ha	%
1.	Предеона целина заштићено подручје са потцелинама:	496,00	4,34
	- Режим I степена заштите	69,00	
	- Режим II степена заштите	246,00	
	- Режим III степена заштите	181,00	
2.	Предеона целина заштитна зона заштићеног подручја	8.643,00	75,59
3.	Предеона целина зона утицаја на заштићено подручје	2.295,63	20,07
1+2+3 Укупна површина подручја посебне намене		11.434,63	100,00

1.3. ОПИС ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Граница Специјалног резервата природе „Тителски брег“

Сектор Тител–Мошорин

Граница почиње на четворомеђи катастарских парцела бр. 3985/2 и 4125, КО Мошорин, и к.п. бр. 2442 и 4674, КО Тител, иде на северозапад кроз КО Мошорин границом к.п. бр. 3985/2 и 4125 до тачке удаљене 84 m од међне тачке к.п. бр. 3985/1, затим скреће на југозапад, пресеца к.п. бр. 3985/2 до к.п. бр. 3987, где скреће на северозапад границом к.п. бр. 3987 и 3985/2, 3987 и 3985/1, 4439 и 3985/1, 4439 и 2357, наставља на северозапад границом к.п. бр. 2782 и 4175, 2783 и 4175, 2784 и 4175; 2882 и 4175 и к.п. бр. 2969 и 4175, повија у правцу запада границом к.п. бр. 2969, 2980 и 2988 и границом грађевинског подручја насеља Мошорин до крајње северозападне тачке к.п. бр. 2988. Граница затим скреће на југ западном границом к.п. бр. 2988, пресеца к.п. бр. 4364 до њене јужне преломне тачке где скреће на исток идући јужном граничном линијом к.п. бр. 4364 до њене крајње јужне међне тачке, савија у правцу истока и обухвата к.п. бр. 4352 до њене крајње југоисточне међне тачке, повија у правцу југоистока и иде границом к.п. бр. 2790 и 2784, 2790 и 2783 и к.п. бр. 4349 и 2783 до к.п. бр. 4348 наставља даље на југоисток обухватајући к.п. бр. 4348 њеном јужном међном линијом крајње међне тачке и граничне тачке са КО Тител. Граница даље иде кроз КО Тител у истом правцу и обухвата к.п. бр. 4743 до преломне тачке наспрам к.п. бр. 4802, затим скреће на североисток пресецајући к.п. бр. 4743, а онда обухвата к.п. бр. 4802 до јужне преломне међне тачке, наспрам к.п. бр. 3109. Граница затим скреће на југоисток пресецајући к.п. бр. 4802, онда иде западном граничном линијом к.п. бр. 2443, пресеца к.п. бр. 735 и наставља западном граничном линијом к.п. бр. 774 и 771/1, даље скреће на исток јужном међном линијом к.п. бр. 771/1, онда савија у правцу севера источном међном линијом к.п. бр. 774 до северозападне међне тачке к.п. бр. 775 где скреће на исток северном међном линијом к.п. бр. 775 и иде до к.п. бр. 4674 (река Тиса), а онда скреће на север западном граничном линијом к.п. бр. 4674 и иде до почетне тачке.

Сектор Мошорин–Вилово

Граница почиње на североисточној међној тачки к.п. бр. 3079, КО Мошорин, онда иде на запад северном границом к.п. бр. 3079, 3126, 3165, 3164, 3627 до међног камена на граници КО Мошорин и КО Вилово, затим скреће у правцу југа и иде западном границом к.п. бр. 801, 802, 894, 967, КО Мошорин, до к.п. бр. 1100 где скреће на север источном границом к.п. бр. 1100 до к.п. бр. 1879, затим пресеца к.п. бр. 1879 и иде на запад северном и источном границом к.п. бр. 943, до југозападне међне тачке к.п. бр. 942. Граница затим скреће на запад и пресеца к.п. бр. 1878 до северозападне међне тачке к.п. бр. 1866, онда скреће на југ западном, а затим на северозапад северном границом к.п. бр. 1866 до међног камена на граници КО Вилово и КО Мошорин. Граница даље скреће на североисток источном границом к.п. бр. 4374, КО Мошорин, до њене крајње југоисточне међне тачке, затим иде у правцу северозапада, а онда североистока и обухвата к.п. бр. 4373 до североисточне међне тачке к.п. бр. 3062 где скреће на север, пресеца к.п. бр. 4373, а потом иде источном границом к.п. бр. 3079 до почетне тачке.

Сектор Вилово–Лок

Граница почиње на северној међној тачки к.п. бр. 1238, КО Вилово, иде на југоисток источном међном линијом к.п. бр. 1238 до к.п. бр. 1909, наставља у правцу југоистока и пресеца исту и наставља источном граничном линијом к.п. бр. 1909 до њене крајње северозападне међне тачке, онда у правцу југоистока пресеца к.п. бр. 1835, скреће на југозапад па на југоисток обухватајући к.п. бр. 1919 до к.п. бр. 1920. Граница овде скреће на исток границом к.п. бр. 191 и 1920, к.п. бр. 1256 и 1920 и к.п. бр. 1921 и 1920, затим скреће на југозапад и обухвата к.п. бр. 1921 до к.п. бр. 1920, онда иде на југозапад источном граничном линијом к.п. бр. 1926 до наспрам к.п. бр. 1927. Овде граница скреће на запад, пресеца к.п. бр. 1926 и иде спољном границом к.п. бр. 1927 до к.п. бр. 1348, затим њеном границом иде на југоисток до преломне тачке са к.п. бр. 1926, пресеца к.п. бр. 1926 и наставља на југоисток спољном границом к.п. бр. 1926 до њене северне међне тачке, затим скреће на исток, пресеца к.п. бр. 1925 до међног камена на граници КО

Вилово и КО Лок. Граница затим у правцу југ-југоистока обухвата к.п. бр. 2415, КО Лок, до њене крајње међне тачке, онда скреће на југ до к.п. бр. 1473/2 где савија на исток нана север спољном границом к.п. бр. 1473/2 и 2408 до међне тачке к.п. бр. 2413. Овде граница скреће на исток, пресеца к.п. бр. 2408, а затим скреће на југ њеном источном граничном линијом, до к.п. бр. 1265, обухвата к.п. бр. 1265 до к.п. бр. 2396, наставља у правцу југоистока и обухвата к.п. бр. 2393 до к.п. бр. 2380, затим скреће на исток и пресеца к.п. бр. 2380, савија на југ источном граничном линијом к.п. бр. 2395 до к.п. бр. 2394, даље скреће на исток јужном међном линијом к.п. бр. 2394 и 2388 до североисточне међне тачке к.п. бр. 2391, иде у правцу југоистока и обухвата к.п. бр. 2391 до наспрам северозападне међне тачке к.п. бр. 1219, савија на југ и пресеца к.п. бр. 2391, онда иде границом к.п. бр. 1221 и 1219 и к.п. бр. 1221 и 1220 до к.п. бр. 2392. Граница даље обухвата к.п. бр. 2392 и иде у правцу југа источном граничном к.п. бр. 1218 до међног камена на граници КО Лок и КО Тител, затим иде на исток северном међном линијом к.п. бр. 4781, КО Тител, до међне тачке к.п. бр. 3911, онда скреће прво на исток а затим на север северном и западном границом к.п. бр. 3911 до к.п. бр. 4783 где скреће на југоисток јужном границом к.п. бр. 4783 до североисточне међне тачке к.п. бр. 3912, затим њеном источном граничном иде на југ, пресеца к.п. бр. 4781 и источном граничном к.п. бр. 3916 иде до к.п. бр. 4741 коју пресеца до међне тачке на граници КО Тител и КО Лок, односно до преломне међне тачке к.п. бр. 1634, КО Лок. Граница затим иде на југ источном граничном к.п. бр. 1634 до југоисточне међне тачке к.п. бр. 243, онда у правцу запада и северозапада обухвата к.п. бр. 2431 до к.п. бр. 2338, наставља на северозапад јужном граничном к.п. бр. 2338, 2430, 2337, 2427, 2378, 2336, 1615, 2426, 1614 до к.п. бр. 2417, затим скреће на североисток западном граничном к.п. бр. 1614 и пресеца к.п. бр. 2416 и 2377 до унутрашње ивице путног појаса јавног пута Вилово–Мошорин преко Тителског брега. Граница овде скреће на северозапад идући ивицом асфалтног пута до међног камена на граници КО Лок и КО Вилово, затим иде даље на северозапад ивицом асфалтног пута кроз к.п. бр. 1832, КО Вилово, до међне тачке са грађевинским подручјем насеља Вилово, наставља у истом правцу и иде границом грађевинског подручја и к.п. бр. 1243 и 1238 до почетне тачке.

На подручју Резервата установљене су површине са режимом заштите I, II и III степена.

Површине са режимом заштите I степена

1) Пирамида – Циглана

Граница почиње на јужној међној тачки к.п. бр. 774, КО Тител, иде на север границом заштићеног подручја до југоисточне међне тачке к.п. бр. 2443, наставља на север источном граничном к.п. бр. 2443 до наспрам југоисточне међне тачке к.п. бр. 3101, онда скреће на запад и пресеца к.п. бр. 2443, затим иде на југ западном граничном к.п. бр. 2443 и 774 и долази до почетне тачке.

2) Циглана – Стрелиште

Граница почиње на тремеји к.п. бр. 4743, 3099 и 2443, КО Тител, иде на североисток, пресеца к.п. бр. 2443 до к.п. бр. 2442, затим скреће на север границом к.п. бр. 2443 и 2442 у дужини од 210 m, онда скреће на запад, пресеца к.п. бр. 2443, даље иде на југ западном граничном к.п. бр. 2443 до почетне тачке.

3) Стрелиште – сурдук Дукатар

Граница почиње на преломној тачки к.п. бр. 2443 и 2442, иде на северозапад граничном к.п. бр. 2443 и 2442 до међног камена на граници КО Тител и КО Мошорин, наставља у истом правцу граничном к.п. бр. 3987 и 3985/2, КО Мошорин, до тачке удаљене 84 m од југозападне међне тачке к.п. бр. 3985/1, даље скреће на југозапад, и пресеца к.п. бр. 3987 до к.п. бр. 4348.

Овде граница скреће на југоисток граничном к.п. бр. 3987 и 4348 до међног камена на граници КО Мошорин и КО Тител, наставља у истом правцу граничном к.п. бр. 4743 и 2443 до наспрам почетне тачке, затим скреће на североисток, пресеца к.п. бр. 2443 и иде до

почетне тачке. Катастарска парцела број 3986, КО Мошорин, и некатегорисани пут кроз сурдук источно од те катастарске парцеле, а који су обухваћени претходно описаном границом, налазе се у режиму заштите III степена.

Површине са режимом заштите II степена

1) Северни обод

Граница почиње на преломној тачки на граници к.п. бр. 3987, КО Мошорин, која је удаљена 84 m од југозападне међне тачке к.п. бр. 3985/1, затим иде на северозапад граничном к.п. бр. 3987 и 3985/2, к.п. бр. 3987 и 3985/1, к.п. бр. 3987 и 4439 и к.п. бр. 3987 и 4348 до преломне тачке на граници к.п. бр. 3987 наспрам почетне тачке, онда скреће на североисток и пресеца к.п. бр. 3987 до почетне тачке. Граница даље обухвата у целисти к.п. бр. 2782, 2784, 2882, 2969, 2980, 2988, 3079, 3126, 3165 и 3164, КО Мошорин.

2) Западни обод

Границом се обухватају у целисти к.п. бр. 3627, КО Мошорин и к.п. бр. 801, 802, 894, 967, КО Вилово.

3) Јужни обод

Границом се обухватају у целисти к.п. бр. 943, 1100, 1238, 1243, 1348 и 1349, КО Вилово, к.п. бр. 1473/2, 1265, 1264, 1222, 1221 и 1218, КО Лок, к.п. бр. 3627, КО Мошорин, и к.п. бр. 3915, КО Тител.

4) Пашњаци код Лока

Граница почиње на југозападној међној тачки к.п. бр. 1614, КО Лок, иде на североисток граничном к.п. бр. 1614, пресеца к.п. бр. 2416, затим скреће на југоисток граничном к.п. бр. 2416 и 2377 до крајње међне тачке к.п. бр. 2416, онда скреће на југозапад источном граничном к.п. бр. 2336 до њене југоисточне међне тачке где скреће на северозапад и иде граничном к.п. бр. 2325 и 2336, к.п. бр. 2325 и 1615, к.п. бр. 2325 и 2426 и к.п. бр. 2325 и 1614 до почетне тачке.

5) Пашњаци код Водица

Граница почиње на југозападној међној тачки к.п. бр. 1633, КО Лок, иде на североисток до к.п. бр. 2377, затим скреће на исток-југоисток северном граничном к.п. бр. 1633 обухватајући у целисти к.п. бр. 1634, 2338, 2429, 2337, онда иде у правцу северозапада јужном граничном к.п. бр. 1633 до почетне тачке.

Површине са режимом заштите III степена су преостали простор, односно подручје Резервата које није обухваћено заштитом I и II степена.

- 1) Видиковац „Калварија“ изнад Титела,
- 2) Подручје са цигланом и стрелиштем,
- 3) Засади ЕА топола уз Тису,
- 4) Багрмар код Лока,
- 5) Археолошко налазиште Феудвар,
- 6) Путеви који воде кроз сурдуке,
- 7) Део пута ДП Па реда бр.129 / (P-110)¹ деоница Вилово-Тител,
- 8) Ободни део платоа са пољским путем.

Граница заштитне зоне СРП „Тителски брег“

Граница заштитне зоне почиње од северне међне тачке к.п. бр. 3985/1, КО Мошорин и иде на југоисток десном обалом реке Тисе која се поклапа са границом Резервата до ресторана „Алас“ на Тиси.

Граница затим скреће на запад до Потиске улице у Тителу и иде даље кроз насеље Тител улицом Рибарском, Доситејевој, Светозара Милетића, Јована Рајића, Ђорђа Стратимировића, Мошоринском, Милоша Цветића и улицом Ледине, онда наставља на запад

¹ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: P-110 је ДП Паред бр.129; P-122 је ДП Паред бр.114

јужном границом к.п. бр. 4825, КО Тител до к.п. бр. 3945, затим скреће на југ источном међом к.п. бр. 3945 до к.п. бр. 4827, даље скреће на запад северном границом к.п. бр. 4827, пресеца пут, к.п. бр. 4741 и западном међом к.п. бр. 4741 односно ивицом пута иде на југ до железничке пруге, к.п. бр. 4739. Граница овде скреће на запад северном границом к.п. бр. 4739 (железничка пруга), улази у КО Лок и иде до канала, к.п. бр. 2340, КО Лок, онда наставља на северозапад западном границом к.п. бр. 2340, затим иде јужном границом к.п. бр. 2434 до границе грађевинског подручја насеља Лок и даље на запад том границом до к.п. бр. 2425, онда северном к.п. бр. 2425 и 2423, а затим иде на запад до железничке пруге. Овде граница скреће на северозапад до границе КО Вилово, пресеца к.п. бр. 1825, КО Вилово, онда иде даље на северозапад спољашњом границом к.п. бр. 1825 до грађевинског подручја насеља Вилово, односно до улице Жарка Зрењанина где скреће прво на север, па на северозапад улицом 22. октобра, Тиме Берара и Светозара Марковића, до к.п. бр. 1834. Граница затим наставља на северозапад границом к.п. бр. 1834, 1883 и спољашњом међном линијом к.п. бр. 1814 до КО Шајкаш, онда иде на северозапад западном граничном линијом к.п. бр. 3650, КО Шајкаш, затим скреће на исток северном границом к.п. бр. 3759 до к.п. бр. 4165, КО Мошорин и иде на исток, па на североисток каналом до атарског пута к.п. бр. 4387, КО Мошорин. Граница даље наставља на североисток, кроз КО Мошорин, међом к.п. бр. 4387 (пут) до међне тачке грађевинског подручја насеља Мошорин, затим скреће на југ до главног пута који улази у насеље. Граница даље иде кроз насеље Мошорин у правцу истока улицом Книћанском, Петра Драпшина, Јовановићевом, Новосадском, Косовском и Светозара Милетића, до насипа, к.п. бр. 4173, где скреће на северозапад границом к.п. бр. 4173 до канала, к.п. бр. 4161. Граница затим наставља у правцу истока, пресеца к.п. бр. 4173 и иде северном линијом к.п. бр. 4161 до канала, к.п. бр. 4150, онда скреће на југоисток пратећи северну границу к.п. бр. 4150 до насипа, к.п. бр. 4171, наставља у правцу истока, пресеца насип и иде до десне обале реке Тисе. Граница овде скреће на југоисток и иде обалом Тисе, односно границом к.п. бр. 2357 и 4125, до почетне тачке границе заштитне зоне (Уредба о проглашењу СРП „Тителски брег“).

Зона утицаја на СРП „Тителски брег“ представља трећу издвојену целину подручја посебне намене. Заузима површину између границе заштитне зоне Резервата и дефинисане границе посебне намене. На простору зоне утицаја издвајају се :

- 1) Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја
 - „Mošorinske livade“ (ТІТО5b) , слатине – налазе се у северном делу обухвата Плана посебне намене, у катастарској општини Шајкаш у потесу Пашњак, омеђене са западне стране каналом, парцела 3650, а са источне стране границом катастарских општина Шајкаш и Мошорин, а у катастарској општини Мошорин се налази у потесима Сигет и Рит. Површина станишта „Mošorinske livade“ (ТІТО5b) износи око 168,63 ha.
 - „Mošorinske livade“ (ТІТО5c), слатине – налазе се у северном делу обухвата Плана посебне намене, у катастарској општини Мошорин у потесу Грета, ограничене са западне стране каналом, парцеле 4138 и 4151, а са источне стране границом катастарских општина Мошорин и Ђурђево. Површина станишта „Mošorinske livade“ (ТІТО5c) износи око 34,47 ha.
 - „Pašnjaci kod Jurišine humke“ (ŽABO4d), слатине, мочваре и ритови – налазе се у катастарској општини Мошорин, у северном делу обухвата Плана посебне намене, у потесу Грета. Површина станишта „Pašnjaci kod Jurišine humke“ (ŽABO4d) износи око 164,97 ha.
 - „Bara Mutnjača“ (ŽABO7) , слатине, сталне баре и језера – налази се у западном делу обухвата Плана посебне намене у катастарској општини Шајкаш у потесима Криви Шарић, Пашњак и први Шарић, са западне стране се граничи са границом обухвата Посебне намене, а са источне стране прати канал, парцела 3650, и делом се налази у катастарској општини Мошорин у потесу Грета. Површина станишта „Bara mutnjača“ (ŽABO7) износи око 252,77 ha.

Станишта су регистрована у бази података Завода у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива Број 110-00-18/2009-03 од 20.1.2010 („Службени гласник РС“, број 5/2010).

2) Локални еколошки коридори

- део канала, парцела 4126 у катастарској општини Мошорин у северном делу обухвата Посебне намене, уз границу са катастарском општином Жабаљ,
- канали, парцеле 4152 и 4153 у катастарској општини Мошорин, канал, парцела 3650 у катастарској општини Шајкаш и канали, парцеле 1815, 755 и 1825 у катастарској општини Вилово,
- део канала, парцела 4150 у катастарској општини Мошорин уз северну границу обухвата Посебне намене.

Укупна површина локалних еколошких коридора износи око 44,35 ha.

3) Грађевинско подручје насеља Вилово; граница је дефинисана Урбанистичким планом месне заједнице Вилово („Службени лист општине Тител“, број 7/91), односно ППО Тител („Службени лист општине Тител“, број 17/2008).

4) Постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ); граница обухвата дефинисана је Планом детаљне регулације чија је израда у току. (Одлука о изради плана детаљне регулације објављена у „Службеном листу општине Тител“, број 4/14).

ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ЗА ОСТАЛЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Међународни еколошки коридор Тисе са заштитним зонама до 200 m и до 500 m

...”На графичким прилозима су приказане и заштитне зоне посебне намене које обухватају површине до 200 m и до 500 m од еколошког коридора и не приказују се по парцелама...”

Еколошки коридор Тисе

...”Граница иде на северозапад кроз КО Тител, западном границом парцела 4674, 4590 до тачке на међној линији парцела 4677 и 4590, удаљене 60 m од Радине рупе. Скреће на североисток, пресеца парцеле 4590, 4378/1, 4735, скреће на североисток, северозападном међном линијом парцеле 4735 до међне тачке са грађевинским рејоном. Граница наставља на север, западном границом парцеле насипа 2358, границом парцела 774 и 775 до међне тачке са ванграђевинским рејоном. Ломи се на запад границом грађевинског рејона, скреће на североисток, западном граничном линијом парцеле 2443, пресеца парцелу пута 4802 и њеном северном, односно западном међном линијом иде на север, наставља западном границом парцеле 2443 до пута бр. 4743. Његовом западном међном линијом иде на северозапад до међне тачке са КО Мошорин. Наставља у истом правцу југозападном граничном линијом парцеле 4348 КО Мошорин, до преломне међне тачке наспрам југозападне међне тачке парцеле 4175, западно од викенд насеља „Форланд“. Скреће на исток пресеца парцелу 2782 и ломи се на северозапад, западном границом парцеле насипа бр. 2357, југозападном границом парцела 2358, 4331, западном границом парцеле 4329, северозападном границом парцела 4144, 4222 до међне тачке са КО Ђурђево, општина Жабаљ...”

Граница међународног еколошког коридора који пролази кроз простор Посебне намене Специјалног резервата природе „Тителски Брег“ је преузет из ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе.

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

При изради Просторног плана уважене су обавезе, услови и смернице из:

- Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10),
- Регионалног просторног плана Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11),
- Просторног плана подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ“, број 14/15)

Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020.

Основни циљеви заштите и одрживог коришћења природног наслеђа су: очување и унапређење биолошке разноврсности, вредности геонаслеђа и предела и развој јавних функција заштићених подручја, првенствено у области научноистраживачког и образовног рада, културе, спорта и рекреације; одрживи развој заштићених подручја и остварење добробити локалних заједница кроз планско, контролисано и ограничено коришћење природних ресурса и простора као грађевинске категорије, развој туризма и пољопривреде; повезивање и усклађивање националног са међународним системом заштите природе.

Развој заштите биодиверзитета засниваће се на:

- Заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара;
- Заштити великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста;
- Успостављању европске еколошке мреже Натура 2000;
- Идентификацији станишта међународног значаја.

Основни циљ заштите, уређења и развоја предела су разноврсни, висококвалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена, за живот и боравак пријатна рурална и урбана насеља и градови, развијеног идентитета заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности.

Заштита, уређење и развој предела подразумева различите приступе обезбеђивања квалитета предела, који се утврђују Студијом о пределима Србије:

- Развој усклађен са специфичним развојним и регионалним карактером предела и физичком структуром насеља на целој територији;
- Промоција, заштита и одрживо коришћење проглашеног природног и културног наслеђа (предела и природних и културних вредности у насељима) и њихово повезивање у простору (локалне, регионалне, државне еколошке и културне мреже);
- Јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела и амбијената насеља од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја);
- Санација и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела у потпуности деградирана па је могућа рестаурација или креирање нових вредности;
- Минимизирање негативних и стимулисање позитивних утицаја новог развоја на карактер и диверзитет предела у просторима са развојним приоритетом.

Основни циљ заштите и одрживог коришћења културног наслеђа је да се оно артикулише као развојни ресурс, заштити и користи на начин који ће допринети успостављању регионалног идентитета у складу са европским стандардима заштите. Подручје општине Тител припада новосадском културном подручју.

Заштита и унапређење животне средине заснива се на:

- Заштити природних вредности и непокретних културних добара кроз делотворно управљање заштићеним подручјима;

- Планирању на основама одрживог развоја односно рационалног коришћења природних ресурса - земљишта, воде, сировина и других природних ресурса, уважавајући „еколошки“ капацитет простора, уз повећано коришћење обновљивих извора енергије.

Према просторној диференцијацији животне средине у ПП РС, дефинисаној на основу стања и мера заштите животне средине, које је потребно предузимати у односу на категорију, подручје обухваћено Планом припада подручју веома квалитетне животне средине.

Основни циљ управљања шумама у шумским подручјима је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе данашње и будућих генерација, како на локалном, тако и на националном нивоу, водећи при том рачуна да се не угрозе и не оштете неки други екосистеми.

Одрживо ловно газдовање подразумева газдовање ресурсима популација дивљачи на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популације дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање еколошких, економских и социјалних функција ловства одржавајући њихов потенцијал ради задовољења потреба и тежњи садашњих и будућих генерација.

Пољопривреда - Посматрано подручје припада региону I, који обухвата руралне општине у Војводини. Има повољне земљишне и климатске услове, претежно задовољавајући демографски потенцијал, капитално - интензивну пољопривредну производњу, добру инфраструктуру и повезаност са прерађивачком индустријом. Уже посматрано, подручје у обухвату Плана налази се у Јужнобачкој области. Водећа грана у пољопривреди је ратарство, а комплементарне су свињарство и живинарство. На ужим локалитетима, као спорадично усмерење јавља се виноградарство.

Туризам - Подручје у обухвату Плана налази се на простору издвојеног туристичког кластера АП Војводине.

Основни циљ просторног развоја туризма је остваривање концепта одрживог развоја туризма као и заштита и уређење уз оптимално задовољавање просторно-еколошких и културних потреба националног и локалног нивоа.

Оперативни циљеви просторног развоја туризма су: комплетирање и заокруживање целогодишње туристичке понуде; јачање постојећих и увођење нових туристичких производа; изградња туристичке инфраструктуре и сигнализације као и информатичка и истраживачка подршка развоју туризма.

За развој туризма на посматраном подручју релевантни су следећи туристички производи: градски туризам (манифестације), touring (салаши, вина, гастрономија, пешачење, лов и риболов), наутички и други видови водног туризма, догађаји, рурални туризам и туризам специјалних интереса (спортско-рекреативни туризам).

У односу на издвојене туристичке дестинације, простор третиран Планом припада дестинацији са мањим учешћем целогодишње понуде (Доње Потисје).

У погледу мреже насеља и њене функционалне организације, насеља која се у целини (Вилово) или делом (Мошорин и Тител) налазе на планском подручју, као и насеља блиског окружења (Лок и Шајкаш), преко општинског центра (Тител) гравитирају функционалном урбаном подручју међународног значаја са центром у Новом Саду.

У области саобраћајне инфраструктуре, Просторни план Републике Србије је утврдио саобраћајне капацитете који се односе на простор у обухвату Плана.

У оквиру концепта путног (друског) саобраћаја планиране су одређене активности на следећим путним правцима:

- ДП IIа реда бр.129 / (P-110)² од ДП I бр. 7 – Шајкаш – Вилово – Тител – Ковачица – Селеуш,
- ДП IIа реда бр.114 / (P-122)² Сента – Ада – Мол – Бечеј – Жабаљ – Шајкаш – Е-75 (петља Ковил).

Планска решења обухватају активности на путним правцима и путној инфраструктури регионалног (или вишерегионалног) значаја и могу представљати приоритетну активност у оквиру тих територијалних целина уз сагласност надлежних републичких институција. На већ изграђеним деоницама наведених путних праваца биће спроведена рехабилитација и реконструкција, које подразумевају скуп мера (интервенција) у циљу подизања нивоа квалитета саобраћајнице и подизања нивоа саобраћајне услуге, у складу са утврђеним рангом пута. Активности на одређеном путном правцу подразумевају скуп различитих планских и пројектних решења и извођења грађевинских радова на рехабилитацији и реконструкцији, доградњи и изградњи, на појединим деоницама утврђеног путног правца (или на целокупној дужини).

У оквиру концепта развоја железничке мреже Србије на подручју обухвата Плана егзистираће регионална железничка пруга бр. 6:

- (Нови Сад) – Распутница Сајлово – Римски Шанчеви – Орловат Стајалиште.

Регионалне пруге повезују регионе са магистралном мрежом и имају велики значај у интеграцији железнице у регионални развој земље. Планира се ревитализација и модернизација (респективно електрификација) постојеће једноколосечне пруге.

Концептом ваздушног саобраћаја, у оквиру гравитационог подручја овог простора егзистираће аеродром у Новом Саду (Ченеј), док ће и даље основни капацитет у трансферу путника и карго саобраћаја за овај део Војводине бити аеродром „Никола Тесла“ у Београду.

Сви делови мреже унутрашњих пловних путева у Србији су директно или индиректно ослоњени на Дунав, који као стратешки правац треба да постане стедиште највећих транспортних токова Србије. Поред овога, треба радити на развоју наптичког туризма у Републици Србији како на каналима хидросистема ДТД тако и на међународним пловним путевима, планирањем marina и наптичко-туристичких центара. У контактної зони обухвата ППППН налази се међудржавни/међународни пловни пут реке Тисе, као унутрашњи пловни пут међународног значаја (класа IV).

Водопривредна инфраструктура - На јединственом водопривредном простору Србије развијају се две класе водопривредних система: (а) регионални системи за снабдевање водом насеља; (б) речни системи – у оквиру којих се реализују објекти и мере за интегрално коришћење, уређење и заштиту вода. Дугорочна стратегија водоснабдевања у Војводини се заснива на формирању више регионалних система за водоснабдевање који се ослањају на акумулационе просторе површинских вода и заштићена изворишта подземних вода. Из њих ће се снабдевати највећи број насеља као и они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета.

Општина Тител припада Новосадском регионалном систему (извориште: подземне воде; насеља и општине које снабдева: Нови Сад, Беочин, Бачки Петровац, Бачка Паланка, Темерин, Жабаљ).

Речне системе чине објекти за уређење водних режима, акумулације, хидроелектране, ретензије за ублажавање великих вода, каналски системи са уставама, постројења за пречишћавање отпадних вода, захвати воде за разне технолошке потребе и наводњавање. Простор обухваћен овим планом, припада Бачком речном систему (кључне постојеће акумулације и објекти: Бачки хидросистем ДТД, хидросистем Северна Бачка, ППОВ; кључне нове акумулације и објекти: обнова + повећање проточности, хидроелектрана „Северна Бачка“, ППОВ). У речним системима реализују се објекти и мере који обезбеђују њихово вишенаменско деловање.

2 Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: P-110 је ДП IIа реда бр.129, P-122 је ДП IIа реда бр.114

Оперативни циљеви у области енергетике су:

- Континуитет технолошке модернизације и ревитализације постојећих енергетских инфраструктурних система;
- Изградња разводне/дистрибутивне мреже природног гаса.

Основни циљ је строго контролисано, планско, одрживо и економично коришћење минералних сировина и подземних вода, уз адекватне мере заштите, како би се постигла конкурентност на домаћем и светском тржишту.

Општи циљ развоја електроенергетске инфраструктуре је синхронизација са свим активностима на овом подручју и обезбеђење најповољнијих услова за заштиту животне средине и очување природних вредности.

Коришћење обновљивих извора енергије - Основни циљ је повећање њиховог коришћења, уз смањење негативних утицаја на животну средину, што је у економском интересу Републике Србије.

Основни циљ је повећање енергетске ефикасности у секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је и у економском интересу Републике Србије, од значаја за заштиту животне средине, а све у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

Развој електронских комуникација, подразумева увођење најсавременијих технологија у области електронских комуникација, модернизацију постојеће инфраструктуре и објеката, изградњу сигурне широкопојасне мреже на свим нивоима.

Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање просторних услова који ће у потпуности одговарати потребама савременог система одбране, ради сигурног функционисања у условима угрожавања безбедности, обезбеђење просторних услова за несметано функционисање војних комплекса и објеката од посебног значаја за одбрану земље, смањење негативних утицаја војних комплекса на животну средину и простор за посебне намене и стварање услова за цивилну заштиту становништва, материјалних и природних ресурса у случају природних непогода и техничко-технолошких удеса.

Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине

Основни циљ заштите природних добара и биодиверзитета подразумева њихову заштиту и унапређење. У заштићеним подручјима нису дозвољене активности и радње којима се угрожава изворност биљног и животињског света, хидрографске, геоморфолошке, геолошке, културне и пејзажне вредности, осим радњи којима се одржава или успоставља природна равнотежа и остварују функције природног добра, сагласно утврђеном режиму заштите и његовом значају.

Предстојећим процесом валоризације станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја утврдиће се на којим стаништима постоје услови за трајно очување природних вредности, а за које постоје други приоритети одрживог развоја.

Еколошки значајна подручја и коридори националне еколошке мреже, биће предложени за европску еколошку мрежу Натура 2000 до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Основни циљ заштите, уређења и развоја предела је очување изворних одлика, идентитета и диверзитета предела, уз афирмацију природних и културних вредности. Природне пределе у заштићеним подручјима планским решењима и плановима управљања заштити: обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса; обезбедити заштиту биодиверзитета и очување и успостављање еколошких мрежа; санирати нарушене природне и естетске вредности природних предела (ревитализација и рестаурација) у складу са режимом заштите; обезбедити ревалоризацију вредности и презентацију природних, културно-историјских и естетских вредности предела.

Развој руралних предела засновати на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела.

Приоритети заштите и уређења предела на простору обухвата Плана до 2015. године су подручја посебних природних и културних вредности, туристичке дестинације (река Тиса), угрожени и деградирани простори у којима је потребно спроводити мере санације као и простори под посебним притиском развоја (простори и насеља уз саобраћајне коридоре).

Заштита, уређење и унапређење културних добара, на простору у обухвату Плана односно посебне намене, посматраће се у оквиру развоја укупног културног наслеђа, које представља развојни ресурс и које је потребно штитити, уредити и користити у складу са европским стандардима заштите.

Основни циљ у области заштите животне средине је снажна афирмација концепта заштите и унапређења животне средине као основе уравнотеженог развоја, коришћења и уређења простора.

У контексту заштите и унапређења животне средине неопходно је зауставити даљу деградацију и вршити превенцију, санацију и ревитализацију угрожених подручја, поштовањем следећих принципа: одрживо коришћење природних ресурса и очување и унапређење еколошки осетљивих природних вредности, смањење нивоа загађења животне средине, санација најугроженијих подручја, успостављање локалних регистара извора загађивања животне средине, као дела националног регистра, са системом контроле и континуираним праћењем параметара, који карактеришу квалитет животне средине. Такође, неопходно је предвидети заштиту, обнову и санацију заштићених природних подручја, уз очување еколошке равнотеже. Мере и активности у делу заштите животне средине, дефинисане РПП АПВ, спроводе се према просторној диференцијацији животне средине, према којој планско подручје спада у подручја веома квалитетне животне средине.

У области управљања отпадом дефинисана је неопходност удруживања општина, у складу са одредбама Стратегије управљања отпадом и ПП РС, ради заједничког управљања отпадом чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом.

Основни циљ развоја шума и шумског земљишта је одрживо управљање. Концепција развоја шума као природног ресурса на подручју Просторног плана заснива се на следећим поставкама и опредељењима: допринос шума и шумских станишта стабилности укупног екосистема, увећању природног богатства и биодиверзитета; повећање површина под шумском вегетацијом пошумљавањем, подизањем заштитних појасева, ловних ремиза и других облика зеленила.

Концепција развоја у области ловног газдовања се обезбеђује кроз одрживо газдовање популацијама дивљачи и њихових станишта на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање економских, еколошких и социјалних функција ловства.

Оперативни циљеви развоја пољопривреде су: унапређење продуктивности примарне пољопривредне производње; подизање одговарајућих прерађивачких капацитета у руралним областима; обезбеђење подршке пословном организовању пољопривредних газдинстава на селу; повећање доприноса пољопривреде у области заштите животне средине, развоја руралног туризма, производње обновљивих извора енергије и очувања свеукупних природних и створених вредности простора.

Издајају се два основна правца развоја и унапређивања пољопривредне производње:

- конвенционална пољопривреда, коригована поштовањем стандарда квалитета животне средине, заштите здравља људи, животиња и биљака, добробити животиња и заштите пољопривредног земљишта, оријентиса-

на на конкурентну производњу основних пољопривредних производа за масовну потрошњу, прехранбену индустрију и извоз;

- производња хране и пића високе биолошке вредности и/или познатог географског порекла у системима органске, интегралне и традиционалне пољопривреде, паралелно са активностима на одрживом управљању и заштити природних ресурса и развоју локалних прерађивачких капацитета и других пратећих делатности.

Туризам - Подручје третирано Планом, у односу на издвојене туристичке дестинације на простору АП Војводине припада туристичкој дестинацији Доње Потисје (Тиса, канал ДТД, Тител, туристичке манифестације, риболовни ревири).

У функцији афирмације наутичког туризма, планирана је изградња наутичко-туристичког центра у Тителу.

За даљи развој туризма на подручју обухваћеном Планом, од посебног значаја су: манифестација „Регата“, пловни водни пут Тиса са развијеним наутичким туризмом, села и салаши, где је рурални туризам досегао ниво развоја и афирмације, природни потенцијали за афирмисање екотуризма (едукативни и рекреативни туризам).

Кључни туристички производи са одређеним облицима туризма су: манифестациони туризам („Регата“), ловни туризам – појединачни лов и у мањим групама, рурални туризам (туризам на селу...), екотуризам (посматрање птица, едукативни туризам, научноистраживачки и рекреативни туризам).

У области водних ресурса основни циљ је одрживо коришћење вода уз адекватне мере заштите.

Регионални просторни план АП Војводине је утврдио концепцију развоја саобраћајне инфраструктуре кроз успостављање – системско формирање интегрисаног саобраћајног система (путна мрежа државних путева II реда, регионалне и локалне пруге, национални пловни путеви, луке и објекти, регионални аеродром), који ће имати основну улогу међуопштинског, регионалног и субрегионалног повезивања, као и сарадњу региона са обе стране границе. Развој регионалне саобраћајне мреже има и значајну улогу у употпуњавању основне мреже државних путева I реда и аутопутева.

Планским активностима предвиђена је и реконструкција–рехабилитација на изграђеним деловима путне мреже вишег нивоа, као и активности на реализацији (пројектовање и изградња) обилазница око насеља као сегмената постојећих путних праваца: обилазница ДП бр. 110 око Титела и Шајкаша.

Регионалним просторним планом АП Војводине, осим већ дефинисаних међународних бициклистичких стаза (EuroVelo – европска мрежа бициклистичких рута: руте 6 (уз Дунав) и 11³ (уз Тису), утврђене су и бициклистичке стазе уз основну каналску мрежу хидросистема Дунав–Тиса–Дунав. За развој бициклистичког саобраћаја посебно су погодна подручја у заштићеним природним целинама (национални парк, специјални резервати природе и др).

За утврђивање међунасељских бициклистичких коридора (локалног и регионалног значаја) основа могу бити просторни планови јединица локалне самоуправе док ће обезбеђење услова за кретање бицикала унутар насеља бити обавеза градова.

У оквиру развоја железничког саобраћаја планира се реконструкција, модернизација, регионалног пружног правца Нови Сад – Сајлово – Римски Шанчеви – Орловат.

Планске активности, из Просторног плана РС, из домена водног саобраћаја су кроз Регионални просторни план АП Војводине надограђене са класификацијом лука где су у оквиру обухвата Плана утврђени локална лука и пристаниште Тител, као и прихватни објекат наутичког туризма - Тител.

³ Cap du nord-Les lacs finlandais-Helsinki-Tallin-Tartu-Vilnius-Varsovie-Cracovie-Kosice-Belgrade-Skopje-Thessaloniki-Athens

У области водопривредне инфраструктуре општи циљ је уређење, заштита и коришћење интегралних водопривредних система и усклађивање са заштитом животне средине и корисницима у простору, ради заштите вода и заштите од вода.

У погледу енергетске инфраструктуре приоритет представља повећање коришћења природног гаса и обновљивих извора енергије, коришћење нових енергетски ефикаснијих и еколошки прихватљивих енергетских технологија и уређаја и опреме за коришћење енергије.

Електроенергетска инфраструктура, обухвата развој дистрибутивне мреже којом се планира потпуни прелазак на 20 kV напонски ниво, тј. прелазак са тростепене трансформације. Трафостанице 35/10 kV реконструисаће се у разводна 20 kV чворишта, а 10 kV мрежу и припадајуће дистрибутивне трафостанице 10/0,4 kV потребно је реконструисати за рад на 20 kV.

У погледу минералних сировина, коришћење геолошких ресурса АП Војводине мора да полази од економски расположивих сировина чија се експлоатација и прерада заснива на принципима одрживог развоја који истовремено обезбеђују оптимално управљање еколошким конфликтима, који су значајно присутни у Војводини а нарочито у подручју заштићених природних добара.

Ограниченост и необновљивост расположивих геолошких ресурса условљавају да се планска решења заснивају на принципу одрживости.

Од обновљивих извора енергије, потенцијална енергија добије на из биомасе је најзначајнији енергетски потенцијал, с обзиром на заступљеност пољопривредног и шумског подручја, односно заступљеност ресурса остатака ратарске и шумске производње.

Коришћење геотермалних извора треба усмерити у правцу производње топлотне енергије за потребе пољопривредне производње (за које постоје исказани интереси инвеститора за даља улагања), загревање санитарне воде и просторија.

Коришћење топлотних пумпи је врло ефикасна технологија која би могла и требала наћи већу примену у ефикасном коришћењу обновљивих извора енергије. У практичној примени могу се користити само топлотне пумпе или хибридни системи са соларним колекторима.

Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати као велики потенцијални извор енергије. Изградњом нових енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије ових корисника али и укупна енергетска зависност овог простора.

У складу са постављеним циљевима, електронска комуникациона мрежа ће се развијати равномерно на целом подручју у складу са новим технологијама развоја истих. Обезбеђење капацитета у складу са потребама. Употреба оптичких каблова као медија преноса, где год је то могуће.

Основни циљ у области заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса је минимизација ризика по људско здравље и животе, као и очување природних и створених вредности. Приоритети заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса односе се на идентификацију најугроженијих локалитета на територији АПВ, израду катастра простора угрожених елементарним непогодама, развој система заштите и спасавања, доношење стратешких докумената интегралне заштите од елементарних непогода, санацију деградираних површина услед дејства природних непогода.

Основу планирања и уређења простора за потребе одбране земље чини укупна постојећа инфраструктура, оптимално прилагођена за извршавање додељених мисија и задатака Војске и других снага одбране. У зависности од процене степена угрожености, планирање и уређење простора за потребе одбране под-

разумева предузимање одговарајућих просторних и урбанистичких мера у поступцима планирања, уређења и изградње, на усаглашавању просторног развоја у циљу обезбеђења услова за потребе деловања и извршење одбране.

Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе

С обзиром да је еколошки коридор Тисе са заштитним зонама до 200 m и до 500 m у обухвату овог Плана и издвојен као целина „остала посебна намена“, дат је кратак извод из ППППН мултифункционалног коридора Тисе.

Еколошки коридор Тисе представља коридор од међународног значаја и укључује реку Тису са обалним појасом, заштићена подручја ПП „Камараш“, ПП „Стара Тиса код Бисерног острва“, као и подручја предвиђена/резервисана за заштиту: Горња Тиса и Доња Тиса⁴.

Поред водног тела, еколошки коридор Тисе обухвата и катастарске парцеле небрањеног дела плавног подручја и одбрамбених насипа, а већим делом се налази на простору водног земљишта⁵. На одређеним локацијама еколошки коридор Тисе обухвата и делове брањеног дела плавног подручја која су значајна за функционисање коридора, као што су ливаде, трстици и сл., који не припадају водном земљишту (ове просторне целине су такође дефинисане катастарским парцелама). Посебна намена Просторног плана дефинисана је у целини еколошког коридора Тисе са заштитним зонама.

У оквиру целине еколошког коридора са заштитним зонама дефинисане су потцелине: еколошки коридор Тисе и заштитне зоне еколошког коридора до 200 m и до 500 m.

Заштитне зоне су издвојене на основу процене фактора угрожавања биолошке разноврсности:

- Појас до 200 m од границе коридора где делују негативни утицаји надземних инфраструктура и урбанизације (јаки извори осветљења и буке);
- Појас до 500 m од границе коридора, који представља спољну границу заштитне зоне еколошког коридора, са значајним утицајем на хидролошки режим, утицајем домаћих животиња на дивље врсте, као и утицајем неких типова инфраструктуре као што су ветропаркови.

Заштита предела – Релативно хетероген предео Еколошког коридора Тисе (по диверзитету предеоних елемената) има изражен регионални значај утолико што захтева повезивање и уређење у координацији са осталим регионима са којима се граничи и који имају сличне предеоне елементе. Ово ће свакако захтевати додатна истраживања уз регионалну и међуграничну сарадњу локалних самоуправа у окружењу ради прецизније карактеризације предела.

Схватајући дефинисање јединственог предеоног образаца као ресурс за развој, ово подручје са свим предеоним елементима има све предиспозиције за развој туризма и рекреације на нивоу ширем од локалног. Осовину регионалног повезивања, поред самог пловног пута реке Тисе чини и регионални пут Кањижа - Сента - Ада - Бечеј - Чуруг - Жабаљ - Тител. У ширем смислу, овај регионални путни правац има наставак преко Новог Сада и Сремских Карловаца у правцу Београда и на тај начин, повезујући карактеристичне тачке историје и културе, може бити и једна од осовина за развој организованог туризма на регионалној основи. За ово је неопходан одговарајући облик институционалне сарадње на интеррегионалном нивоу. У том смислу, оваква туристичка рута би могла постати и део неке од европских културних рута.

Еколошки коридор Тисе, заједно са предеоним елементима заштићених природних и културних добара у границама овог плана, постају конкурентни у ширем регионалном оквиру за развој специфичних облика туризма. И ово такође захтева од-

⁴ У складу са Уредбом о еколошкој мрежи

⁵ Чл. 8 и 9 Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12) који одређује појам „приобалног земљишта“

говарајући облик сарадње локалних самоуправа уз Тису, око повезивања туристичке понуде и програма, између осталог и кроз јединствену интерпретацију предела. Развој туризма на простору обухваћеном Планом, односно Потисја, базира се на успостављању одрживог развоја туризма и стварање конкурентних услова за развој рецептивног туризма који ће допринети економском просперитету локалних средина и потиског региона као целине. Од облика туризма у наредном периоду развијаће се, пре свега, екотуризам, ловни, културни и рурални туризам.

Са аспекта заштите животне средине, на подручју у обухвату Плана, одрживо коришћење простора и природних ресурса представља полазну основу у планирању свих активности. У контексту заштите и унапређења животне средине, неопходно је зауставити даљу деградацију вршити превенцију, санацију и ревитализацију угрожених подручја. Заштиту животне средине овог подручја неопходно је конципирати на основним принципима одрживог развоја, који подразумевају, пре свега, рационално коришћење природних ресурса, посебно необновљивих, уз фаворизовање обновљивих извора енергије. Такође, неопходно је адекватно управљати заштићеним природним добрима и природним ресурсима.

Добијени услови и захтеви од Министарства одбране, а који се односе на просторна решења у обухвату ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе (утврђене зоне просторне заштите), уграђени су у ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе и детаљно обрађени у посебном прилогу који је саставни део поменутог плана.

2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

У Плана су уграђене смернице и стратешка опредељења из следећих развојних докумената:

- Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС“, број 57/08). Циљ Стратегије је да уравни тежи одрживи развој економије, привреде и технологије, одрживи развој друштва на бази социјалне равнотеже и заштиту животне средине уз рационално располагање природним ресурсима. Истовремено, циљ стратегије је да споји наведене делове у целину коју ће подржавати одговарајуће институције.
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС“, број 13/11) даје кратак преглед биодиверзитета Републике Србије кроз специјски, екосистемски, генетички биодиверзитет и описује систем заштите и заштићених подручја у Републици Србији.
- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС“, број 33/12) садржи начела одрживог развоја у националној политици управљања природним ресурсима и добрима; обухвата стратешка опредељења, оквире за одрживо коришћење кључних природних ресурса: минералних ресурса; обновљиве изворе енергије; шумске ресурсе; заштићена подручја, биодиверзитет, геодиверзитет и предеони диверзитет; рибље ресурсе; водне ресурсе и земљиште.
- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 12/10). Спровођењем Програма, обезбеђује се и остварује планирање и управљање заштитом животне средине. На основу Националног програма Министарство надлежно за послове животне средине припрема Акциони план за његову имплементацију, који доноси Влада за период од пет година.
- Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године („Службени гласник РС“, број 85/14) дефинише стратешке приоритете и циљеве развоја у пољопривреди и управљање шумским и водним ресурсима; развијање тржишта и његових механизма и развој села и очување средине.

- Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС“, број 59/06) као један од циљева поставља очување и унапређење биодиверзитета у шумским подручјима, као део концепта одрживог газдовања шумама. Основни циљ Стратегије развоја шумарства је очување и унапређивање стања шума и развој шумарства као привредне гране.
- Стратегија развоја туризма Републике Србије („Службени гласник РС“, број 91/06) садржи опис постојећег стања у туризму, могућности развоја туризма у Републици Србији у односу на кретања у светском туризму, опис развојних инструмената конкурентских земаља, стратешке предности и недостатке туризма Републике Србије, циљеве развоја туризма, визију туризма Републике Србије, стратешко туристичко позиционирање Републике Србије, избор приоритетних српских туристичких производа, туристичко структурирање Републике Србије, модел раста, предуслове за ефикасну политику развоја туризма, план конкурентности, инвестициону стратегију и план потребних улагања и маркетиншки план.
- Стратегија развоја туризма Војводине – Маркетинг Стратегија туризма Војводине („Службени лист АПВ“, 6/10).
- Стратегија развоја железничког, друског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године („Службени гласник РС“, број 4/08).
- Стратегија водоснабдевања и заштите вода у АП Војводини („Службени лист АПВ“, број 1/10) поставља циљеве за временски хоризонт од 20 година, почев од 2008. године. Овом регионалном стратегијом дат је детаљан приказ стања водоснабдевања у АП Војводини, са извориштима, најбољим доступним техникама припреме воде и пречишћавања отпадних вода насеља, дефинисани су критеријуми приоритета изградње водоводних система и приоритети заштите вода.
- Приоритетни програми Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године („Службени гласник РС“, број 44/05). Основни приоритет је континуитет технолошке модернизације постојећих енергетских објеката/система/ извора, у секторима: нафте, природног гаса, електроенергетике; са производним објектима: термоелектране, хидроелектране и термоелектране-топлате и преносним системом односно дистрибутивним системима, и сектор топлотне енергије – градске топлане и индустријске енергане.
- Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019 („Службени гласник РС“, број 29/10).
- Стратегија локалног одрживог развоја општине Тител 2013–2022. године (нацрт). У току израде стратегије дефинисани су стратешки циљеви: подстицање економског развоја, унапређење друштвеног развоја, унапређење заштите животне средине. Овим документом за сваки специфичан циљ дати су предлози мера и активности којима се остварују. Као један од стратешких циљева, из области заштите животне средине је „обезбеђивање одрживог развоја, оптимално коришћење радом створених вредности и управљање природним ресурсима и заштићеним подручјима, и унапређења животне средине“, који се овим планом испуњава.

Осим поменуте Стратегије за подручје општине Тител урађена је Стратегија развоја комуналних услуга у општини Тител (септембар 2006. године) и Стратегија развоја социјалне заштите општине Тител 2008-2012 (Тител, 2008. година).

Поред наведених стратегија коришћена је и друга развојна документација од значаја за планско подручје:

- Студија заштите – Предлог за стављање под заштиту СРП „Тителски брег“ као заштићено подручје I категорије; Покрајински Завод за заштиту природе, Нови Сад, 2011.
- План управљања СРП „Тителски брег“ за период 2013–2022 година; ЈП „Тителски брег“, Тител, 2013. год.
- ППО Тител („Службени лист општине Тител“, број 17/08).

3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, SWOT АНАЛИЗА

3.1. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1.1. Природни услови подручја

Геолошке, хидрогеолошке и геоморфолошке карактеристике

Морфолошки, подручје у обухвату Плана показује релативно изражене разлике у надморској висини терена. Оне се крећу од 76 m до 130 m надморске висине. Најнижу тачку чини ушће Тисе у Дунав, које је лоцирано у југоисточном делу. Највиша тачка је изражена у виду највишег дела Тителског брега. Поменути висински распон обухвата три физичкогеографска комплекса, три целине: Тителски брег, лесна тераса и алувијална раван Тисе. Прелази су релативно нагли, поготово уочљиви између Тителског брега и алувијалне равни.

Тителски брег је узвишење облика елипсе. Пружа се између Мошорина, Лока, Вилова, Титела и Тисе. Највиши и најизразитији одсеци се јављају на источним и североисточним странама, односно према кориту Тисе. Тителски брег има облик платоа, мање или више је заталасан, ижљебљен пределима и другим лесним микрооблицима. Просечна висина Брега износи 120 m, док на Тиси код Пејићевих салаша износи око 130 m. Састоји се од леса на бази глинице, глине и песковите глине. Због својих физичких и хемијских карактеристика лес поседује велики водни капацитет. Ободни делови Тителског брега дисецирани су кратким вододеринама које су познате под називом „долине“. Најдужа долина на Тителском брегу назива се Бусија.

Лесна тераса заузима простор између Шајкаша и Гардиноваца све до границе општине према западу. Има надморску висину од 82 m до 84 m, а местимично и 85 m. Релативна висина лесне терасе у односу на алувијалну раван износи 6–8 m. Дебљина лесних наслага на местима већих удубљења износи 3–5 m. На фрагментима где су веће висине, дебљина се креће од 4 до 8 m. Геолошки састав терасе чини лес, релативно богатији барском и сувоземном фауном и са много више глиновитих честица.

Алувијална раван представља најнижи терен, надморске висине 76 m. Њена ширина код Титела износи 10 km. Границу алувијалне равни чине виши одсеци или косе лесне терасе релативне висине и до 8 m. Између Гардиноваца и Лока алувијална раван Дунава спаја се са алувијалном равни Тисе. Алувијална раван Тисе има неуједначену ширину и врло неправилне облике (између Титела и Перлеза износи само 6 km). Она је речног порекла и састављена од пескова, речног муља и глине. У алувијалној равни Тисе постоји и нешто виша целина (за 2–3 m) означена као алувијална тераса.

Сеизмичке карактеристике

У погледу сеизмичности, према Карти макросеизмичке рејонизације за повратни период од 200 година (Сеизмолошки завод Србије, 1987), подручје обухваћено Планом највећим делом се налази у зони са могућим интензитетом потреса од 70MCS, те су нужне пасивне и активне мере заштите од трусних померања.

Климатске карактеристике

Анализа климатских елемената на подручју обухваћеном Планом, извршена је према подацима са најближе метеоролошке станице у Новом Саду за временски период од 1991. до 2006. године (Републички хидрометеоролошки завод у Београду).

Температура ваздуха – Најнижу средњу месечну температуру ваздуха има јануар (-0,1°C), а највишу јули (21,3°C). Појава летњих дана је од маја до октобра, а врелих од јуна до септембра. Мразни дани се појављују у октобру, у екстремним случајевима у септембру и трају до априла. С обзиром да је температура изнад 15°C најпогоднија за туристичка кретања, подручје општине Тител има најбоље услове за посету током пет месеци (мај, јун, јули, август и септембар), а у неким случајевима и знатно дуже.

Ветровитост – Највећу учесталост има северозападни ветар са 153%, југоисточни ветар са 129%, познат као кошава, и западни ветар са 101%. Средња годишња вредност тишина је 241%. Просечна брзина ветра је мала и износи 2-3 m/s. Знатно су чешћи ветрови из западног квадранта који доносе падавине. Северни и јужни ветрови нису тако чести. Честина северног ветра износи 70%, а јужног 57%.

Релативна влажност ваздуха – Најмања влажност ваздуха је током лета (око 71%), а највећа у зимској половини године (око 83%) јер се тада излучи највећа количина падавина.

Облачност – Највећа облачност је у децембру 77%, а најмања у августу и износи 32%. Средња годишња облачност је 53%. Посматрано у појединим годишњим добима, запажа се да је она највећа зими, просечно 68%, најмања лети 38%. Мала облачност у летњим месецима позитивно утиче на све облике туристичких кретања.

Инсолација – Просечна годишња сума осунчаности износи 2.119 сати или просечно 5,8 сати дневно. Највећа инсолација је у јулу, а најмања у децембру.

Падавине – Из података за средње месечне количине падавина произилази да су оне доста равномерно распоређене. Ипак, највећа количина падавина излучи се у јуну (79 mm), а најмања у фебруару (30 mm). Зими је снег редован облик падавина. Појављује се крајем новембра и почетком децембра, а последњи је у другој половини марта.

Педолошке карактеристике

Земљиште на подручју Тителског брега чине два основна типа: иницијално земљиште на лесу и чернозем, док је у окружењу југозападно од Титела констатована ливадска црница карбонатна на лесној тераси, а уз реку Тису алувијално земљиште.

Иницијално земљиште на лесу, дебљине свега неколико центиметара, јавља се на стрмим теренима на којима је изражена ерозија. По механичком саставу је иловача или глиновита иловача са 14-16% креча. Количина хумуса је веома ниска (испод 1%).

Чернозем карбонатни (мицеларни) на лесном платоу или степска црница је доминантни тип земљишта на Тителском брегу. Чернозем карбонатни мицеларни спада у дубоке педолошке творевине а истовремено у земљиште највеће производне вредности.

Чернозем еродирани је тип земљишта који покрива горње облике израженог макрорељефа на платоу Тителског брега и све искошеније рељефне облике који опасују овај брег. Хумусни хоризонт је мање моћности, дебљине 10–15 cm. Због испирања хумуса одликује га светлосмеђа боја. Механички састав овог земљишта сличан је лесу (глиновита иловача).

Чернозем бескарбонатни, представља један од варијетета чернозема карбонатног мицеларног на лесном платоу. Развија се углавном на ободним деловима платоа или у виду флека на самом платоу.

Чернозем карбонатни заруђени констатован је на јужним падинама Тителске лесне заравни и то увек на добро оцедитим и осунчаним геоморфолошким творевинама. Развијен је у виду флека. Одликује се највећим присуством ситног песка.

Ливадска црница карбонатна на лесној тераси. У њеном стварању основну улогу је одиграо рељеф и близина подземне воде која је на 200–300 cm дубине. Хумусни хоризонт је дебљине око 65 cm, а ређе и до 80 cm.

Алувијална земљишта уз Тису заузимају малу површину на истраживаном подручју. Јављају се у виду ужих или ширих појаса у полоју Тисе. Настала су услед периодичног плављења речне воде. Алувијална земљишта песковито-иловастог састава имају врло повољна физичка својства.

3.1.2. Природне вредности подручја

3.1.2.1. Природни ресурси

Пољопривредно земљиште

Анализом педолошких типова земљишта, присутних на простору посебне намене, може се закључити да се ради о пределу велике производне вредности.

Све врсте чернозема, а нарочито карбонатни, спадају у квалитетна пољопривредна земљишта, намењена ратарској производњи. И поред тога што остали черноземи присутни на и око Тителског брега нису као карбонатни, она и даље представљају драгоцен природни потенцијал.

Ливадска црница је земљиште које по својим природним производним вредностима, тек мало заостаје за черноземом и, као таква, представља значајну вредност.

Алувијална земљишта мало су заступљена на посматраном подручју, а она су, по правилу, велике плодности и производних потенцијала. Сматрају се најпожељнијим земљиштем за повртарску производњу.

Глобално посматрано, на подручју Тителског брега пољопривредно земљиште представља најзначајнији природни ресурс и производни потенцијал.

Шуме, шумско земљиште

Субјекти који газдују шумама и шумским земљиштем на простору посебне намене су ЈП „Војводинашуме“ и ЈВП „Воде Војводине“. Највећим површинама шума и шумских земљишта на јужнобачком шумском подручју газдују ЈП „Војводинашуме“, односно Шумско газдинство „Нови Сад“ из Новог Сада (Газдинска јединица Шајкашка).

Ако се посматра посебна намена простора Резервата, укупна површина којом газдује ЈП „Војводинашуме“ Шумско газдинство „Нови Сад“ износи 284,84 ha. Од обрасле површине под шумама је 13,84 ha, док шумске културе заузимају 88,42 ha. Од необрасле површине, 7,20 ha је шумско земљиште, док све остале необрасле површине (баре, земљиште за остале сврхе, путеви, просеке итд.) заузимају 175,38 ha. Укупна дрвна запремина је 19.015,80 m³, док је запремински прираст 699,20 m³.

Посматрајући намену шума на простору посебне намене, а којима газдује ЈП „Војводинашуме“, све шуме су у наменској целини заштићена природна добра.

Преовладавају очуване састојине, а може се оценити да је очуваност шума осредња и да би могла бити боља.

Шуме ЈВП „Воде Војводине“ се простиру дуж насипа и имају улогу заштите насипа и других водопривредних објеката од ударног таласа вода. Подељене су на водозаштитне шуме I и II степена. Изградња насипа и регулација тока Тисе и осталих водотокова је негативно утицала на природну обнову ових шума. Пошто је делом изостала природна обнова у полојима и форландима, дошло је до реконструисања ових шума у правцу оснивања вештачких засада селекционисаних сорти топола и врба.

Ловна фауна

Тителски брег због својих карактеристика представља просторно мали али очуван екосистем. Ловно атрактивне врсте су срна, зец, фазан и полска јаребица. Поред њих на овом простору се налази и више врста ситне дивљачи и сисара.

Тителски брег је део Ловишта „Дорошка“ којим газдује Ловачко удружење „Шајкашка“ из Титела.

Водни ресурси

Површинске воде

У окружењу Тителског брега најзначајнија је свакако Тиса која је своје корито образовала у самом подножју Тителског платоа. На читавом подручју Тителског брега нема ниједног водотока ни извора, а у подножју брега је једини извор у окружењу – Водице.

У ужем окружењу Тителског брега пажњу заслужују другачије настала Виловачка језера.

Прва издан на Тителском брегу је дубоко испод површине земље, тако да подземне воде немају практичног утицаја на вегетацију. Сви плитки бунари на подручју Шајкашке у окружењу Тителског брега се напајају водом из ове прве издани. На самом Тителском брегу су се, међутим, користили копани бунари који су били велике дубине, ниво издани се налазио на котама 75 до 95 метара дубине.

Река Тиса је регулисана у периоду 1850-1875. године, а нешто касније су подигнути и одбрамбени насипи око Шајкашке што је значајно изменило дотадашњи водни режим, високи водостаји су учестали, дуже трају и много су виши него пре регулације. Постојећи одбрамбени насипи дуж обала Тисе чине трајно решење заштите територије општине Тител од поплавних вода, тако да је у наредном периоду нужно одржавање постојећих делова система у пројектованим елементима, као и отклањање евентуалних оштећења облога насипа од утицаја таласа и леда.

Створени су услови за пријем и одвођење свих сувишних вода, а реципијенти су детаљна каналска мрежа хидросистема ДТД и река Тиса.

Постојећу детаљну каналску мрежу је потребно проширити са отвореним каналима или комбиновати са подземном дренажом, нарочито на нижим теренима.

Хидрографски услови пружају могућност за привођење пољопривредних површина под системе за наводњавање. Терене израженијег рељефа би требало третирати као терене за заштиту од ерозија и уређења бујица.

Подземне воде

Поред површинских вода, за пољопривреду и биљни свет овог подручја велики значај имају и подземне воде. Дубина горњег нивоа прве (фреатске) издани на посматраном подручју је различита. На лесној тераси фреатске воде су на већој, а у алувијалној равни на мањој дубини. Ниво подземне воде на површини Тителског брега независно осцилира од осталих нивоа и то стално на великим дубинама. Максималне подземне воде прве издани биле су 1956, 1965. и 1970. године, када су били максимални водостаји на Тиси.

3.1.2.2. Природна добра

На простору обухвата Плана, налази се СРП „Тителски брег“ који је стављен под заштиту на основу Уредбе о проглашењу СРП „Тителски брег“, као и следеће просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности: станишта врста, еколошки коридор од међународног значаја Тиса и локални еколошки коридори.

Станишта заштићених и строго заштићених врста су регистрована у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10 и 47/11).

На простору посебне намене су евидентирана следећа станишта:

- Ознака: ТПТ05b, назив: „Mošorinske livade“, категорије станишта: слатине;
- Ознака: ТПТ05c, назив: „Mošorinske livade“, категорије станишта: слатине;
- Ознака: ЖАВ04d, назив: „Pašnjaci kod Jurišine humke“, категорије станишта: слатине, мочваре и ритови;
- Ознака: ЖАВ07, назив: „Banja Mutnjača“, категорије станишта: слатине, сталне баре и језера.

Еколошки коридор међународног значаја, Тиса, утврђен је Уредбом о еколошкој мрежи, и Регионалним просторним планом АПВ и чини део еколошке мреже чија се заштита спроводи на основу ове Уредбе, којом се обезбеђује спровођење мера заштите ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста. Резерват је део регионалног еколошког коридора, Слатинско-степског коридора Бачке и регистрована станишта заштићених и строго заштићених врста. Такође, Резерват спада у Еколошки значајна подручја еколошке мреже Републике Србије (бр. 11, утврђено Уредбом о еколошкој мрежи).

У погледу међународног статуса заштићеног подручја, то је ИРА подручје – значајно ботаничко подручје на основу вредновања значајних ботаничких подручја у Србији и ИВА подручје – значајно подручје за птице Тителски брег (ИВА код 037, национални код PC006IRA, површина 14.318 ha).

СРП „Тителски брег“ је природно добро I категорије и заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја, на основу Закона о заштити природе. На подручју Резервата утврђују се режими заштите I, II и III степена и заштитна зона. То је подручје IV категорије-подручје управљања стаништем и врстама, а заштита се спроводи интервентним мерама.

3.1.2.3. Предеона разноврсност

Карактер подручја Тителског брега са једне стране дефинишу специфични геоморфолошки услови, а са друге стране ток реке Тисе, гравитационо подручје урбане агломерације Титела и рурално залеђе уз специфичну рационалност пољопривредне производње развијену кроз различите аграрне политике које су утицале на начин коришћења земљишта и распоред, величину, међусобне релације и морфологију насеља на овом подручју.

Валоризација просторних структура у оквиру обухвата Просторног плана, као елемената идентитета ширег простора, заснива се на идентификацији основних, кључних квалитета предеоних елемената који ће се размотрити у односу на:

- природно-географске услове и геоморфолошке карактеристике,
- квалитет предеоних карактеристика у блиско-природним, руралним и периурбаним подручјима у оквиру посебне намене,
- интерпретациони капацитет предеоних обрасца и могуће моделе управљања пределом Тителског брега.

Претходно идентификовани предеони образац Резервата издваја се и као карактеристична просторна целина по геоморфологији терена.

3.1.3. Непокретна културна добра⁶

Према евиденцији надлежног Завода за заштиту споменика културе, на подручју обухвата Плана, како у насељима тако и изван њих, евидентирана су следећа културна добра:

Споменици културе

Споменици културе од изузетног значаја

1. Црква светог великомученика Стефана Дечанског у Вилову из 1806. г. као споменик културе од изузетног значаја на катастарској парцели бр. 645 КО Вилово. Конципирана је у духу класицизма. Посебну уметничку вредност поседује иконостасна преграда коју је осликао арадски сликар Стефан Тенецки. Конзерваторски радови су изведени 1979. године. Границе заштићене околине још нису утврђене.

⁶ Елеборат Услови чувања, одржавања и коришћења културних добара и непокретних културних добара од културно - историјског значаја и утврђене мере заштите, који је израдио Покрајински завод за заштиту споменика културе у Петроварадину, са прегледом споменика културе добара и археолошким локалитетима дат је у Документационој основи Плана.

Слика 1. Црква светог великомученика

Слика 2. Иконостас цркве Стефана Дечанског

Археологија

Археолошки локалитети

Према евиденцији надлежног Завода за заштиту споменика културе, на подручју обухвата Плана, како у насељима тако и у атарима, до сада је евидентрано 125 археолошких локалитета од праисторије до позног средњег века од којих су најзначајнији археолошки локалитет Калварија (локалитет бр.1) и локалитет Феудвар бивше утврђење (локалитет бр. 21).

Археолошки локалитети од изузетног значаја

1. Археолошки локалитет Калварија – Непокретно културно добро – вишеслојни археолошки локалитет од изузетног значаја налази се на катастарским парцелама бр. 1700/1, 1700/2, 1702, 1703, 1704, 1707, 1701, 1705, 1706, КО Тител. Границе заштићене околине чине спољне ивице парцела бр. 1700/1, 1700/2, 1704 и 1707.

Током праисторије Тителски брег је представљао „острво“ усред меандара и рукаваца разливане Тисе, баруштина и ритских предела, те је погодновао као уточиште древном човеку. О томе сведоче археолошки налази из бронзаног и гвозденог доба. Постојање доказа о низу тврђава, од античких времена до новог века, потврђује стратешки квалитет овог подручја. Југоисточни део Тителског платоа, Калварија, још је 1971. проглашен за културно добро. Након систематских археолошких истраживања локалитета Феудвар и рекогносцирања целог платоа и лесних тераса, извршена је потпуна валоризација ове географске и културно-историјске целине.

3.1.4. Стање животне средине

Подручје обухваћено Просторним планом представља специфичан простор обухваћен глобалним и локалним антропогеним утицајима као и специфичним природним карактеристикама и условима. Велики број фактора утиче на ово вулнерабилно подручје, како природних тако и антропогених: спонтана сукцесија, преоравање степских површина, пошумљавање, крчење багремара, фрагментација станишта, неконтролисано паљење вегетације итд.

Изградња путне и друге линијске инфраструктуре доводи до уништавања или фрагментације станишта, што негативно утиче на биљни и животињски свет. Такође, неконтролисано депоноване отпада представља значајан угрожавајући фактор, који делује на станишта и природну вегетацију. Изградња викенд

објекта (комплекс викендица код Мошорина који се задржава) и објекта за становање на Тителском брегу угрожава аутохтоне карактеристике и све компоненте биодиверзитета. Употреба хербицида и пестицида угрожава такође природну вегетацију али и фауну подручја у обухвату Плана.

Замирање сточарства на планском подручју угрожава неке представнике орнитофауне и одржавање ниског биљног покривача који је суштинска одлика Тителског брега. Ипак, неопходно је водити рачуна у смислу одабира врста којима се дозвољава испаша јер, на пример, свиње рију станишта и тиме мењају основне синеколошке прилике станишта те индиректно негативно утичу на текунице.

Према подацима којима располаже Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине и општине Тител на подручју обухвата Плана није вршено праћење квалитета ваздуха, те се о квалитету ваздуха на територији обухвата Просторног плана не може ни говорити. Одређено загађење ваздуха од индивидуалних ложишта у непосредном окружењу нема сигнификантног утицаја на квалитет овог природног ресурса.

Према подацима Покрајинског секретаријата, на простору обухвата Просторног плана постоје подаци о праћењу квалитета непољопривредног земљишта у периоду 2002-2004., на локалитету Водице. Подаци указују да измењене вредности нису прекорачене ни за један од тешких метала у земљишту према Уредби о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС“, број 88/10).

На простору обухвата Просторног плана није вршено мерење нивоа буке.

Праћење квалитета површинских вода врши Републичка агенција за заштиту животне средине на профилу Тител на Тиси и, према подацима из 2011. године, површинске воде су у III класи квалитета.

На територији обухвата Просторног плана регистрована је једна општинска депонија у КО Тител, и 2 неуређене депоније и то у КО Лок и КО Вилово. За неуређене депоније неопходно је урадити пројекте санације и рекултивације коју је након тога потребно и спровести.

3.1.5. Становништво

Општа демографска ситуација на подручју у обухвату Плана је неповољна јер је у свим насељима присутна депопулација, становништво перманентно стари (неповољна старосна структура, са високим индексом старења). Проблеми у области демографског развоја, на посматраном подручју, везани су за очекивано даље старење популације и последице које оно може имати по привредни развој подручја, смањење просечне величине домаћинства и све раширенији самачки живот. Питање је и квалитета становништва, јер негативан природни прираштај становништва значи његово старење, а тај поодмакли процес заоштраваће проблеме обезбеђивања довољног броја радно способног становништва, попуњавања пензионих фондова и збрињавања остарелог становништва.

У оквиру границе посебне намене су: крајњи северни део насеља Тител (који је у заштитној зони, а мали источни део насеља је и у оквиру Резервата), насеље Вилово (које је једним делом и у заштитној зони Резервата и тангира Резерват), као и јужни део насеља Мошорин (такође је у заштитној зони Резервата и тангира Резерват). Северни део насеља Лок (који је у заштитној зони Резервата) изузима се из грађевинског подручја, тако да ће цело насеље бити ван границе посебне намене.

3.1.6. Мрежа и функције насеља

Насеље Вилово, које се целокупно налази у планском подручју, те насеља Тител и Мошорин (чији су делови обухваћени планом) су збијеног панонског типа, настала подно Тителског брега на плодним плавинама великих сурдука, који су омогућавали кретање – физички контакт висоравни (оранице) са подножјем (пашњаци, река Тиса).

Наведена насеља су сеоска насеља, односно локалне заједнице, и заједно са насељима ближег окружења Лок (сеоско насеље, локална заједница) и Шајкаш (локални центар), преко општинског центра (Тител) гравитирају функционално урбаном подручју међународног значаја са центром у Новом Саду.

У погледу ширег окружења, наведена насеља планског подручја, односно општине Тител, повезана су са суседним општинама и њиховим локалним центрима:

- Општином Зрењанин према истоку, са којом су повезана међународним пловним коридором реке Тисе;
- Општином Жабал ка северу, са којом су повезана коридором државног пута II реда бр.114 /P-122⁷;
- Општином Инђија ка југу, са којом су повезана међународним пловним коридором реке Дунав.

Насеља (и делови насеља) планског подручја су међусобно саобраћајно повезана ободом (подножјем) као и преко самог Тителског брега (новоизграђена саобраћајница која повезује Тител, Вилово и Мошорин).

Рурално подручје

На планском подручју уочава се несразмеран привредни развој између општинског центра (Тител) и сеоских насеља Вилово и Мошорин, што је проузроковало глобално слабење и одрживости руралног концепта подручја. У сеоским насељима је присутна већа депопулација (негативан природни прираштај и иселјавање становништва), те смањење броја радно способног становништва.

Са друге стране, успорен развој општинског центра, услед неискоришћеног геосаобраћајног положаја и потенцијала близине реке Тисе, огледа се у незадовољавајућем нивоу комуналне опремљености насеља и стању постојећих саобраћајних капацитета, а тиме и деградацији у погледу заштите животне средине и пејзажа (дивље депоније смећа, сточна гробља, неадекватно озелењавање насеља и др.) што даље доводи до смањеног квалитета живљења.

Евидентирана природна и културна добра, повољан геосаобраћајни положај планског подручја уз међународне пловне путеве река Тисе и Дунава, уз државни пут I реда – аутопут Е-75, уз државне путеве II реда и уз коридор железничке пруге, јесу потенцијали чијим коришћавањем се може утицати на убрзани привредни развој: бржи развој општинског центра и сеоских насеља, међунасељских, општинских и регионалних веза, а тиме и повољног развоја руралног концепта подручја.

3.1.7. Јавне службе

У складу са улогом у мрежи насеља и величином насеља, постојећа заступљеност и стање јавних служби у насељеним местима у обухвату Плана углавном задовољава потребе становника.

3.1.8. Привреда

Резерват се налази унутар аграрног подручја. Најважнији производни ресурс подручја чини квалитетно пољопривредно земљиште погодно за узгој различитих пољопривредних култура. Потенцијали за развој привреде нису у потпуности искоришћени па се може констатовати да се ради о простору који има могућности за финалну прераду производа пољопривреде у оквиру капацитета прехранбене индустрије у окружењу, као и могућност пласмана производа пољопривреде кроз туристичку понуду овог подручја.

Пољопривреда

У оквиру посебне намене, пољопривредна производња је основна и преовлађујућа привредна делатност. Тителски брег има облик висоравни са заравњеним платоом, на којем се одвија ратарска производња, и стрмим одсецима (баирима) и сурдцима који су слабо искористиви у пољопривреди.

⁷ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: P-110 је ДП II реда бр.129; P-122 је ДП II реда бр.114

Равничарско подручје у окружењу Тителског брега претежно је оријентисано на ратарску производњу. Тител је раније представљао значајан прерађивачки центар за прераду поврћа, воћа и житарица, али је ова функција значајно редукована и умањена. Генерално, цео овај крај познат је као врхунско производно подручје бостана (лубеница, диња), а нарочито село Мошорин, на северном ободу Тителског брега.

Стољарство је релативно развијено, али значајнији напредак ове гране пољопривреде спутава недостатак млекарне на овом подручју. Насеља Вилово и Лок поседују респектабилан сточни фонд, али недостатак прерађивачких капацитета прети да угрози ову производњу.

Претходних година значајан је напредак воћарства (јабуке, ораси), праћен подизањем нових, савремених воћњака. На потесу између Лока и Титела, на око 10 ха, подигнут је значајан и савремен засад јабука.

Шумарство и ловство

Привредни потенцијал шума се огледа првенствено у укупној дрвној маси и запреминском прирасту. Обим сеча се одређује планским документима. Највећи део укупне запремине у шумама на подручју обухвата Плана чине евроамеричке (ЕА) тополе, а најмање је осталих тврдых лишћара (ОТЛ).

Највеће учешће у прирасту је код ЕА топола. Са аспекта привредне функције шума, приоритет је максимална и трајна производња дрвета најбољег квалитета.

Сви произведени сортименти шумарства највећим делом се продају на територији Војводине. Најчешће се користи обло дрво (группи и техничко дрво) за производњу фурнира и елемената за намештај, а значајна је и производња резане грађе, фризе за паркет и сл. Огревно дрво се продаје синдикалним организацијама или слободном продајом крајњим потрошачима. Потражња за огревним дрветом је знатно већа од укупне производње тако да је у потпуности обезбеђен и пласман огревног дрвета.

Привредни потенцијал је и непошумљено шумско земљиште, јер ће се његовим пошумљавањем, поред повећања површина под шумама, повећати и дрвна маса подручја. Захваљујући изменама Закона о пољопривредном земљишту створене су могућности за организовано и масовно пошумљавање у Војводини и то зато што је поменути Закон омогућено да се пошумљавају све класе пољопривредних земљишта.

За развој лова као привредне гране постоје предуслови, посебно услови станишта који погодују развоју дивљачи. Бујна вегетација је станиште разноврсне дивљачи, што представља потенцијал за унапређивање ловног туризма.

Од производа лова и ловне привреде из шума на подручју обухвата Плана најважнији су месо дивљачи и ловно-туристичке услуге. Ловишта и смештајне капацитете користе углавном домаћи ловци, а мањим делом и ловци из иностранства. Месо дивљачи се продаје на домаћем и страном тржишту.

Туризам

Вредности планског подручја, са аспекта туристичке валоризације, односе се на туристичко-географски положај – приступачност дестинацији, природне и антропогене вредности, еколошку очуваност, богатство мотива.

Простор у обухвату Плана има повољан туристичко-географски положај јер се налази на подручју који омеђавају Дунав и Тиса а територију пресеца и важна путна саобраћајница Нови Сад – Зрењанин, преко Титела, као и у односу на градска насеља, као матична места потенцијалних туриста: Зрењанин, Београд и Нови Сад. Тителски брег је изванредан видиковац, са њега се пружа поглед на цео околни простор, (ушће Бегеја и ушће Тисе у Дунав и на насеље Тител). Највећу туристичку вредност чини река Тиса са приобаљем, која пружа услове за риболов, купање, спортове на води, пловидбу.

Тиса, мртваја и рукавци су богати риблим фондом (шаран, сом, штука, караш, смуђ, деверика и друге врсте) и представљају велики потенцијал за развој риболовног туризма. Постоји риболовачко друштво са око 200 чланова, организовано као удружење грађана. Значајни су и ловни терени богати разним врстама ловне дивљачи. У укупном ловном фонду најбројнија је зечија и перната ловна дивљач а слабије је заступљена срнећа дивљач као и дивље свиње.

Поред природних, подручје обухваћено Планом располаже и значајним антропогеним туристичким мотивима који се могу валоризовати кроз туризам. Садашња вредност антропогених активности је таква да не погодује развоју туризма, али постоје могућности да се организоване културне манифестације, уз побољшање амбијенталних вредности, укључе у укупну туристичку понуду („Веслачки клуб“, „Регата клуб“, „Златни котлић“).

Постојећа материјална база туризма, смештајни капацитети, не задовољавају потребе и то, пре свега, у погледу квалитета. Хотел „Анкер“ је „С“, односно „D“ категорије, затвореног типа (последњих петнаестак година био је избеглички центар). Хотел „Тиса“ је отворен 1995. године, „В“ категорије у приватној својини, располаже са 110 лежаја смештајног капацитета и једним рестораном. У центру Титела је ресторан „Војводина“, а на обали Тисе рибли ресторан „Алас“.

3.1.9. Инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

Путна инфраструктура

За простор обухвата Просторног плана најважнија је веза са путним правцем државног пута бр.1/(М-22) делом коридора Х6 - аутопутем Е-75, индиректно преко ДП бр.114/Р-122.

Саобраћајне везе између насеља у обухвату Просторног плана остварују се преко постојеће мреже државних путева II реда.

За остваривање интерречне везе користе се углавном мостови на Тиси (Тител), тако да и то утиче на повећање других итинерера кретања, као и на стварање потенцијалних саобраћајних уских грла на појединим местима у појединим временским периодима.

Територијом обухваћеном овим Просторним планом пролази делимично својом трасом, или у непосредном окружењу, више државних путева⁸:

- ДП IIа реда бр.129/Р-110, Каћ – Шајкаш – Перлез – Ковачица – Сечањ – државна граница са Румунијом (гранични прелаз Јаша Томић);
- ДП IIа реда бр.114/Р-122, Бачко Градиште – Чуруг – Жабаљ – Шајкаш – веза са државним путем А1.

Државни путеви (ДП бр.129/Р-110 и ДП бр.114/Р-122)6 представљају и прилазне путеве појединим локалитетима у оквиру Резервата, што се, с аспекта доступности и приступачности, може сматрати врло повољним, али као линијски инфраструктурни системи они представљају негативан фактор у смислу функционисања самог Резервата.

Општа карактеристика категорисаних путева је да су на крају експлоатационог периода и да су у врло лошем стању (коловозне површине, банке, одводни канали). Разлози таквог стања су саобраћајно оптерећење и проблеми са одржавањем, што је резултирало значајним смањењем њихове пропусне моћи и нивоа услуге.

Општински (локални) путеви, осим примарне функције повезивања унутаропштинских и делимично међуопштинских насеља и локација, повезују и неколико туристичких и излетничко-рекреативних локалитета (Калварија, викенд насеље и др.) и представљају потенцијал који би се морао искористити. Већи део локалних (општинских) путева је са савременим коловозом али у веома лошем стању.

⁸ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: Р-110 је ДП IIа реда бр. 129; Р-122 је ДП IIа реда бр. 114

Туристичка саобраћајна мрежа обухвата објекте везане за одређене видове туризма: објекти наутничког туризма, риболовни терени и сл. Постојећа мрежа је недовољна и релативно неизграђена и као таква представља лимитирајући фактор развоја туризма у обухвату Плана.

Железнички саобраћај је својевремено одиграо врло важну улогу у развоју туризма, пре свега за туристичка кретања широким слојева становништва, као и путовања на другим релацијама.

Међутим, са експанзијом друмског саобраћаја, железнички саобраћај је, због својих одређених недостатака (фиксирани линије кретања, потребе преседања при промени правца кретања и друго), изгубио позиције које је некад имао.

У ранијем периоду (седамдесетих и почетком осамдесетих година прошлог века) знатан број пруга регионалног и локалног значаја је укинут. У обухвату Просторног плана налази се:

- регионална пруга бр. 6, (Нови Сад) – Распутница Сајлово – Римски Шанчеви – Орловат Стајалиште.

Уз бољу организацију и модернизацију капацитета (пруге, постројења и превозна средства) због веће удобности у односу на друмски превоз, могао би имати значајно учешће у евентуалним туристичким кретањима првенствено код путовања већег броја путника.

Водни-речни саобраћај путничко-туристичког и робног типа, на овом пловном правцу (пловни пут – река Тиса), ни поред врло добре основе, није развијен. Садашње стање је такво да путнички и саобраћај за туристичке потребе Тисом практично не постоји.

За потребе наутничког туризма постоји мали број прихватних објеката (углавном привезишта), што значи да не постоји ниједан наутнички капацитет који би имао све садржаје који су предвиђени европским и домаћим стандардима.

Планирано интензивно коришћење међудржавног (међународног) пловног пута на Тиси у туристичко-рекреативне сврхе мора се заснивати на реконструкцији и изградњи одговарајуће инфраструктуре, што подразумева ревитализацију постојећих и изградњу нових путничких пристаништа и прихватних објеката наутничког туризма са свим потребним пратећим садржајима.

Немоторни саобраћај у обухвату Плана је значајно заступљен, углавном кроз унутарнасељска (пешачка и бициклистичка) кретања, док у међунасељским комуникацијама, туристичким и рекреативним кретањима и поред утврђене међународне бициклистичке стазе бр. 11, није развијен. Основни проблем је недовољна безбедност, као и трасе кретања које углавном нису дефинисане, посебно до садржаја у оквиру обухвата Плана.

Водопривредна инфраструктура

Водоснабдевање

На простору обухваћеном Планом једино Тител и Мошорин имају делимично организовано снабдевање водом, док се у осталим насељима снабдевање водом одвија преко микроводоводних заједница, индивидуално путем копаних бунара.

У градском насељу Тител, организовано снабдевање насеља водом за пиће обавља се каптирањем подземних вода основног водоносног комплекса на изворишту које се налази са десне стране пута ДП II реда Лок–Тител, а ката терена изворишта је око 86 m надморске висине. На изворишту је избушено 12 бунара, од којих су у овом тренутку у функцији четири, капацитета од 4 l/s по бунару, а на изворишту се налази и постројење за прераду воде капацитета око Q=20 l/s. Из ове црпне станице, вода се потискује према насељу све до резервоара на Тителском брегу, запремине 500 m³.

Ниво подземних вода је слободан и не мења се значајно. Није запажен тренд генералног опадања нивоа који на изворишту осцилира на дубини између 10 и 15 m. Квалитет захваћених подземних вода не задовољава нормативе за воду за пиће – садржај амонијум јона и органских материја је изнад максимално дозвољене концентрације. Поред изворишта за јавно водоснабдевање, на периферији града у индустријској зони постоје још два изворишта за привредне субјекте.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Канализација за прихват и евакуацију отпадних вода делимично је изграђена само у Тителу, док се у осталим насељима општине, одвија путем водопропусних септичких јама и упојних бунара. Систем пречишћавања отпадних вода није реализован ни у једном насељу општине, већ се прикупљена отпадна вода упушта у реципијенте без икаквог претходног пречишћавања.

Одвођење атмосферских вода у свим насељима се одвија преко отворене каналске мреже положене уз уличне саобраћајнице. Мрежа канала је на појединим местима у лошем стању (канали су затрпани или обрасли растињем) и функционише као упојни канал. Постигнути степен изграђености је веома низак.

Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача на подручју обухвата Плана обезбеђено је из трансформаторске станице 35/20 kV ТС „Перлез“, трансформаторске станице ТС „Тител“, трансформације 35/10 kV, са уграђеним трафоом снаге 8MVA и из 110/35 kV трансформаторске станице ТС „Жабал“, снаге 31,5 MVA. Преко 20 kV извода „Вилово“ из трансформаторске станице ТС „Тител“ и „Шајкаш“ из трансформаторске станице ТС 110/35 kV ТС „Жабал“ нападају се насеља на подручју КО Вилово и КО Шајкаш, а КО Тител и КО Лок се нападају из трансформаторске станице ТС „Перлез“ и трансформаторске станице ТС „Тител“, преко 20 kV и 10 kV извода. На подручју у обухвату Плана постоји изграђена средњенапонска 20 kV, 10 kV и нисконапонска 0,4 kV мрежа и припадајуће трафостанице. Средњенапонска мрежа је претежно грађена као надземна, са кратким деоницама подземних каблова. Већи део средњенапонске мреже је грађен за 10 kV напон, а мањи део је прилагођен за рад под 20 kV напоном.

Термоенергетска инфраструктура и енергетски извори

На простору у обухвату Плана не постоји изграђена гасоводна инфраструктура. Од шест насељених места у општини Тител гасификовано је само насеље Шајкаш. Шајкаш се природним гасом снабдева преко разводног гасовода високог притиска прикљученог на постојећи магистрални гасовод МГ-04/II, који тангира територију општине Тител и ГМРС „Шајкаш“. Разводни гасовод високог притиска за насеље Шајкаш и ГМРС „Шајкаш“ димензионисани су тако да имају довољно капацитета за проширење и снабдевање свих потрошача (постојећих и планираних) на територији општине Тител, као и насеља Вилово које је у обухвату Плана. На простору насеља Вилово налазе се гасне бушотине Ви-1и Ви-2, које тренутно нису у производњи.

Електронска комуникациона инфраструктура

На подручју у обухвату Плана, електронска комуникациона инфраструктура (обухваћени су електронски комуникациони објекти, комуникациона чворишта, спојни путеви, приступна мрежа) већим делом и по квалитету и по капацитету је на задовољавајућем нивоу. Спојни пут ка надређеној телефонској централни у Новом Саду, реализован је по оптичком каблу довољног капацитета.

3.1.10. Елементарне непогоде и акцидентне ситуације

У погледу сеизмичности, према Карти макросеизмичне рејонизације за повратни период од 200 година (Сеизмолошки завод Србије, 1987), подручје обухваћено Просторним планом, највећим делом се налази у зони са могућим интензитетом потреса од 7°MCS, те су нужне пасивне и активне мере заштите од труских померања.

На вом подручју најчешћи је северозападни ветар, и његова вредност је 153%, друго место са 129% заузима југоисточни ветар, познат као кошава, а на трећем месту по честини јављања је западни ветар са 101%. Број тишина износи 241%. Знатно су чешћи ветрови из западног квадранта који доносе падавине. Брзине ветрова су мале и најчешће износе 2-3 m/s.

У оквиру обухвата Просторног плана налазе се две противградне станице из општине Тител. Све противградне станице су у надлежности Радарског центра „Фрушка гора“. Положај противградних станица дат је на карти заштите.

У окружењу Тителског брега најзначајнија је свакако Тиса која је своје корито образовала у самом подножју Тителског платоа. На читавом подручју Тителског брега нема ниједног водотока ни извора, а у подножју брега је једини извор у окружењу – Водице. У ужем окружењу Тителског брега налазе се Виловачка језера, чије су басене у један мах издубиле тзв. провале. На овом подручју не постоји опасност од поплава.

Појава пожара се не може искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите.

Превентивне мере заштите од пожара подразумевају планске мере заштите које се разрађују у плановима нижег реда, а обухватају зонирање насеља, изградњу нових саобраћајница и рекон-

струкцију постојећих, одговарајуће ширине, изградњу уличне хидрантске мреже, планирање уређења црпилишта воде за потребе гашења пожара и др. Могућа је појава пожара на пољопривредном земљишту, која се у већини случајева догађа лети услед људске непажње, као и на површинама под шумама.

У протеклом периоду, за територију АП Војводине није вршена категоризација суше (климатолошка, пољопривредна, хидролошка и социоекономска), већ се суша класификовала најчешће по стању усева, те се елементарна непогода проглашавала у случају великих материјалних штета на усевама.

У обухвату Просторног плана нема севесо оператера (постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, односно техничка јединица унутар комплекса, где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује), ни вишег ни нижег ранга.

Најближе севесо постројење обухвату Плана јесте претаклиште нафтних деривата, узводно на самој реци Тиси, оператера „НИС“ а.д. Нови Сад. Уколико откажу оператерове мере заштите, може доћи до загађења на реци Тиси, при чему би ефекти овог удеса могли бити од утицаја и на планско подручје.

3.2. SWOT АНАЛИЗА

СНАГЕ – ПОТЕНЦИЈАЛИ	СЛАБОСТИ - ОГРАНИЧЕЊА
ПРИРОДНИ КОМПЛЕКС	
<ul style="list-style-type: none"> - СРП „Тителски брег“ је: заштићено подручје I категорије, међународног, националног и изузетног значаја; подручје IV категорије – подручје управљања стаништем и врстама; међународно значајно ботаничко подручје (ІРА) и међународно значајно подручје за птице (ІВА), - предеони диверзитет, - потенцијал за производњу хране, - обезбеђивање еколошких и социјалних функција шума, - креативно управљање природним и стеченим ресурсима, - одрживо коришћење природних ресурса. 	<ul style="list-style-type: none"> - дисбаланс између активности у простору и захтева за заштиту природе; недозвољене активности којима се нарушава стање заштићеног подручја; антропогени утицаји и утицаји настали услед глобалних промена у природи, - недовољна шумовитост, - неповољно затечено стање шума, - застарелост и неусклађеност Закона у односу на вишефункционални приступ коришћењу, - нерешени имовински односи, - недовољно коришћење геотермалних потенцијала, - бушотине Ви-1 и Ви-2 нису у производњи.
ДРУШТВЕНИ КОМПЛЕКС	
<ul style="list-style-type: none"> - веће ангажовање женског становништва, - повољнија функционална повезаност насеља, - заступљеност ресурса културних добара: споменика културе и бројних археолошких налазишта, - пораст опште стопе активности, - богата сировинска база за прехранбену индустрију, - традиција и искуство у гајењу и преради поврћа и воћа, - људски ресурс недовољно искоришћен за привредни просперитет. 	<ul style="list-style-type: none"> - неповољна старосна структура, - непокривеност подручја планском документацијом (потребна је израда ПГР Тител и Шајкаш као и израда шеме насеља Лок, Вилово, и Мошорин у оквиру преиспитивања ППО Тител), - недовољна презентација, валоризација, слаба истраженост и заштита археолошких налазишта и непокретних културних добара, - незапосленост, - недостатак мера за подстицање рађања на локалном нивоу.
ПРИВРЕДНИ КОМПЛЕКС	
<ul style="list-style-type: none"> - повољни земљишни и климатски услови за пољопривредну производњу и богата традиција ове делатности, - релативно очуван сточни фонд, - повољан геосаобраћајни и туристички положај, - заштићено подручје и културно-историјско, наслеђе као основа развоја различитих облика туризма, - разноврсност туристичких мотива и садржаја, - сировинска база која је највећим делом сертифицикована према међународним стандардима, - ловна производња и заштита дивљачи. 	<ul style="list-style-type: none"> - недовољна економска и демографска снага локалне заједнице да се избори за интензивирање пољопривредне производње, - недовољна и неадекватна туристичка валоризација и презентација природних, културних и створених вредности, - неповољно затечено стање шума, - непостојање стратегије развоја ловства, - неповољна и недовољна бројност дивљачи.

КОМПЛЕКС ИНФРАСТРУКТУРЕ	
<ul style="list-style-type: none"> - инфраструктурни ресурси, - државна путна мрежа: ДП бр.129/Р-110, ДП бр.114 / ОП, - регионална пруга бр.6, - река Тиса као међудржавни (перспективно међународни) пловни-водни пут, - међународни циклокоридор 11, - релативно густа путна мрежа општинских и некатегорисаних путева, - стручни и професионални ресурси - Покривеност подручја електроенергетском инфраструктуром, - потенцијал и постојање законског оквира за коришћење обновљивих извора енергије (геотермална енергија, соларна), - покривеност подручја савременом електронском комуникационом инфраструктуром, - изграђен разводни гасовод високог притиска од постојећег магистралног гасовода МГ-04/П до ГМРС „Шајкаш“ налази се у непосредној близини обухвата Плана, - на простору насеља Вилово налази се гасна бушотина Ви-1. 	<ul style="list-style-type: none"> - неадекватност саобраћајне мреже у смислу квалитета, стања, изграђености и опремљености саобраћајних капацитета, - неинтегрисаност саобраћајних видова, - нерационално коришћење енергије и веома низак степен коришћења обновљивих извора енергије, - недовољна спремност за примену међународних и европских стандарда из области енергетике, - не постоји изграђена гасоводна инфраструктура.
КОМПЛЕКС ЗАШТИТЕ	
<ul style="list-style-type: none"> - одређеност покрајинских и институција локалне самоуправе за одрживи развој, - очуваност и висок потенцијал природних ресурса, - висок степен биодиверзитета и геодиверзитета. 	<ul style="list-style-type: none"> - незадовољавајући степен изграђености комуналне инфраструктуре у насељима у обухвату Посебне намене, - постојање деградационих пунктова - неуређених депонија у обухвату Плана.
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
ПРИРОДНИ КОМПЛЕКС	
<ul style="list-style-type: none"> - очување разноврсних, бројних и изузетно физички изражених облика геолошких, геоморфолошких и педолошких процеса; - очување разноврсног и богатог дивљег биљног и животињског света и њихових станишта;могућност коришћења заштићеног подручја у интересу науке, образовања, културе, рекреације и одрживог развоја туризма, пољопривреде, шумарства и ловства, - успостављање система одрживог управљања шумама у складу са потенцијалом, - увећање степена шумовитости и унапређивање затеченог стања шума 	<ul style="list-style-type: none"> - перманентно ерозивно дејство Тисе; преоравање степских површина; фрагментација станишта; уношење инвазивних (алохтоних) врста; осиромашење укупног биодиверзитета и стварање баријера за миграцију врста, - спорост у доношењу и неусаглашеност законских аката, - недовољна институционална и кадровска покривеност, - неефикасан систем финансирања вишенаменског коришћења укупних шумских потенцијала, - угрожавајући фактори (климатске промене, пожари, промена нивоа подземних вода загађивање земље, воде и ваздуха у шумским подручјима и др.).
ДРУШТВЕНИ КОМПЛЕКС	
<ul style="list-style-type: none"> - програми за развој људских ресурса, - интегрално планирање, заштита и презентација природних и културних предела као фактора одрживог развоја, јединства са окружењем и туристичке атрактивности, - образовање кадрова у туризму, - стварање стимулативног пословног окружења, - подршка приватној иницијативи, - коришћење домаћих и иностраних фондова, - повећање запослености укључивањем локалног становништва у туризам. 	<ul style="list-style-type: none"> - даље смањење броја становника, - даљи пад наталитета, - миграциони процеси - одлив високообразованих кадрова, - деградација културе нестручном валоризацијом.
ПРИВРЕДНИ КОМПЛЕКС	
<ul style="list-style-type: none"> - активирање, сада запустених и изградња додатних прерађивачких капацитета, са циљем финализације пољопривредне производње овог краја, - настојање да се што већи удео пољопривредних производа пласира на локалном тржишту, кроз туристичку и угоститељску понуду, - туристичко позиционирање подручја. 	<ul style="list-style-type: none"> - демографско пражњење, као лимитирајући фактор успешног бављења пољопривредом, - сукоб између пољопривредне делатности и заштићеног карактера посматраног подручја, - недостатак финансијских средстава.

КОМПЛЕКС ИНФРАСТРУКТУРЕ	
<ul style="list-style-type: none"> - максимално искоришћавање повољног гео - саобраћајног положаја, - развој интегралног (мултимодалног) првенствено путничког саобраћаја, <ul style="list-style-type: none"> - интензивирање туристичког развоја, - очувана природа са еколошким садржајима, - унапређење енергетске ефикасности, модернизација и ревитализација енергетске мреже, - могућност коришћења нових енергетских потенцијала (биомаса, соларна енергија), - коришћење геотермалних потенцијала за развој рекреативног туризма и у друге сврхе, - постојећи капацитети и изграђеност гасоводне мреже у непосредној близини обухвата Плана, пружа могућност њеног проширења и гасификације насеља Вилово. 	<ul style="list-style-type: none"> - Успорена изградња-реконструкција саобраћајне и туристичке инфраструктуре, - нестабилност финансирања развоја транспорта, - угрожавање заштићеног природног добра линијском изградњом у оквиру путних коридора, - недовољна заступљеност коришћења обновљивих извора енергије.
КОМПЛЕКС ЗАШТИТЕ	
<ul style="list-style-type: none"> - доступност фондова Европске уније за јачање система заштите животне средине и подршку о држивом развоју и интензивирање међународне сарадње, - развој туристичких активности заснованих на постојећим подручјима природних вредности и непокретних културних добара, без угрожавања режима заштите природних добара. 	<ul style="list-style-type: none"> - низак ниво еколошке свести, - успорени привредни раст и недостатак инвестиција у складу са одрживим развојем, - неспровођење закона, програма и планова на локалном нивоу, и споро јачање институција на локалном нивоу и недовољна координација. - недовољна сарадња надлежних министарстава, локалне самоуправе и других институција са управљачем, - недовољан ниво сарадње са другим службама које обављају делатности на заштићеном подручју.

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Основни принципи просторног развоја подручја посебне намене су:

- Одрживост, као генерални принцип код свих активности које се одвијају на простору обухвата Плана.
- Унапређење и одрживо коришћење природних и културних вредности као развојних ресурса.
- Очување и заштита животне средине.
- Јавно-приватно партнерство код инвестирања у мреже и објекте од капиталног значаја.

2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Основни циљ просторног развоја подручја посебне намене је очување карактера и диверзитета предела, дефинисање свих просторних могућности, посебно Резервата, у интересу заштите, промоције, одрживог коришћења и одрживог развоја укупног подручја.

2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

Општи циљеви просторног развоја подручја посебне намене који проистичу из усвојених циљева и опредељења просторног развоја Републике Србије, усвојених стратегија и специфичности овог подручја у просторно-функционалном смислу су:

- Очување и унапређење природних вредности Резервата кроз очување феолошких, геоморфолошких и педолошких процеса као и предеоних обележја лесног одсека.
- Очување интегритета културних и других створених вредности (археолошких налазишта и др.) кроз валоризацију, заштиту и презентацију.
- Усклађивање развоја пољопривредне производње са природним окружењем, уз реализацију мера заштите и очувања.
- Одрживи развој туризма, лова и риболова коришћењем потенцијала планског подручја.
- Унапређење и заштита шумских комплекса на подручју посебне намене.
- Интегрално уређење, заштита и коришћење вода.

- Дефинисање и синхронизација инфраструктурног развоја са планским активностима.
- Унапређење стања животне средине као основа уравнио-теженог развоја, коришћења и уређења простора.
- Обезбеђење адекватне превенције, минимизирања, мониторинга и контроле свих облика загађивања, у складу са основним принципима одрживог развоја.
- Унапређење развоја подручја засновано на информационој и комуникационој технологији.

2.2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

2.2.1. Заштита и коришћење природних вредности

Заштита природних добара

- Заштита Резервата, очување аутохтоног екосистема, ретких и ендемичних врста у складу са Уредбом о заштити;
- Очување и унапређење укупних природних вредности, посебно станишта која служе очувању ретких, ендемичних и угрожених врста флоре и резидентне и миграторне фауне;
- Унапређење и побољшање општих еколошких услова на подручју Резервата и његове заштитне зоне кроз интердисциплинарна научна истраживања.

Заштита предела

- Очување карактера предела и његове посебне намене;
- Успостављање мера интерпретације предеоног обрасца у складу са препознатљивим предеоним елементима;
- Развој локалног идентитета уз јасно дефинисане вредности предела;
- Заштита визура и препознатљивих геолошких структура и контактних подручја, уређивање видиковаца и приобаља;
- Очување и ревитализација традиционалне архитектуре;
- Интеграција у међународне мреже: културне стазе и еколошке мреже.

Заштита и коришћење природних ресурса

Пољопривредно земљиште

- Заштита и рационално коришћење пољопривредног земљишта у границама Резервата у складу са Уредбом о проглашењу Специјалног резервата природе „Тителски брег“ и Законом о заштити природе;

- Заштита и коришћење пољопривредног земљишта ван подручја Резервата у складу са принципима одрживог развоја;
- Заштита пољопривредног земљишта од неконтролисане примене хемијских средстава за заштиту биља.

Шуме и шумско земљиште

- Успостављање мера за санирање изразито лоших и нарушених узгојних стања шума;
- Газдовање шумама у складу са одрживим развојем и еколошким принципима;
- Заштита и обнова шума, посебно мешовитих аутохтоних;
- Повећање доприноса шума у заштити природних вредности, унапређењу ловства, водоснабдевања, заштити водног и пољопривредног земљишта и производњи здраве хране.

Ловна и риболовна фауна

- Унапређење стања популације крупне и ситне дивљачи;
- Стварање услова за реинтродукцију рибљих врста које су некад насељавале ово подручје.

Водни ресурси

- Постизање „доброг“ статуса вода, мисли се пре свега на површинске воде;
- Заштита водених екосистема;
- Потенцирање одрживог коришћења вода.

Минерални ресурси

- Експлоатација природног гаса на постојећим бушотинама Ви-1 и Ви-2, на простору КО Вилово, вршиће се у складу са одрживим развојем, очувањем и заштитом природних и створених ресурса и животне средине.

2.2.2. Заштита непокретних културних добара

- Обједињавање културног и природног добра у једну целину и у складу са условима заштите;
- Утврђивање начина чувања, одржавања, коришћења и доступности културног добра јавности;
- Коришћење културног добра у васпитно-едукативне, културно-уметничке, рекреативне и туристичке сврхе (организовање уметничких колонија, изложби, одржавање музичких вечери, вечери поезије, изградња смештајних капацитета и објеката за спорт и рекреацију у близини културног и природног добра), уз напомену да се интегритет културног и природног добра мора сачувати;
- Чување идентитета насеља Тител, Вилово и Мошорин као окоснице памћења и просторно-културног континуитета;
- Конзервација и урбана обнова.

2.2.3. Заштита животне средине

- Заштита и очување постојећих природних вредности и природних ресурса у обухвату Плана;
- Израда локалних регистара извора загађивања животне средине на подручју Просторног плана, као дела општинског (Тител) и националног регистра извора загађивања;
- Праћење емисије загађујућих материја у ваздуху, квалитета површинских вода и седимента и подземних вода за водоснабдевање као и квалитета пољопривредног и непољопривредног земљишта;
- Рационално коришћење природних ресурса, уз фаворизовање коришћења обновљивих извора енергије на локалитетима где се покаже постојање могућности;
- Повећање површина под шумама и заштитним појасевима на подручју Плана;
- Пречишћавање комуналних употребљених вода и предtretман индустријских употребљених вода до нивоа могућности упуштања у јавну канализациону мрежу;

- Снабдевање свих корисника потребном количином квалитетне воде за пиће;
- Санација и рекултивација непрописно лоцираних неууређених одлагалишта отпада на подручју обухвата Плана;
- Одлагање отпада животињског порекла у складу са Законом о ветеринарству;
- Промоција и подстицање кућног компостирања у циљу очувања природних ресурса и животне средине.

2.2.4. Становништво

- Успоравање негативних тенденција и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације;
- Побољшање старосне и образовне структуре;
- Стварање услова за повећање степена запослености становништва.

2.2.5. Мрежа насеља и јавне службе

Мрежа насеља

- Уравнотежен популациони раст по појединим насељима;
- Подстицање даљег развоја постојећих насеља;
- Повећање нивоа социо-економске развијености подручја;
- Подстицање развоја сеоског туризма и развоја терцијарних делатности;
- Задржавање и заштита руралних карактеристика насеља;
- Развој и уређење насеља интегрално са уређењем сеоског атара.

Јавне службе

- Организацију рада јавних служби прилагодити потребама и особеностима локалних заједница;
- Повећати доступност јавних служби и установа за грађане;
- Осигурати садржаје из области здравствене заштите, културе и информисања и физичке културе који недостају, у складу са функцијом сваког појединачног насеља;
- Побољшати (осавременили) услове рада и пружања услуга.

2.2.6. Привреда

- Развојну политику дефинисати у складу са принципима рационалног коришћења и заштите постојећих природних ресурса и добара;
- Развој пољопривредне производње у правцу афирмације овог подручја као произвођача здраве хране;
- Развој малих предузећа у насељима у окружењу посебне намене, заснованих, пре свега, на сировинској основи овог подручја, као и широког комплекса активности које се могу организовати у оквиру постојећих предузећа и у сеоским домаћинствима (разне одгајивачке и прерађивачке делатности).

Шумарство и лов

- Стварање услова за коришћење шумских и ловних потенцијала по принципу усмереног, одрживог и мудрог коришћења у складу са условима заштите;
- Дефинисање радњи и мера (станишни услови, технички објекти, и др.) за повећање учешћа бројности аутохтоних врста дивљачи у ловиштима;
- Међусобно усаглашавање основа газдовања шумама, ловних основа и планова управљања заштићеним подручјима.

Туризам

- Очување и одрживо коришћење природних добара и природних вредности, разноликости предела, феномена геонаслеђа, биљног и животињског света;
- Обједињавање туристичке понуде засноване на потенцијалима за развој туризма;

- Одрживи развој туризма уз поштовање мера заштите прописаних Уредбом о заштити СРП „Тителски брег“;
- Уређење и опремање постојећих и нових простора намењених рекреацији и туризму са мерама заштите животне средине;
- Рационално коришћење природних ресурса у складу са условима очувања, заштите и унапређења природне и животне средине.

2.2.7. Инфраструктурни системи

Саобраћајна инфраструктура

- Утврђивање оптималне интегралне саобраћајне мреже која ће третирати све видове саобраћаја и опслуживати све садржаје и локалитете у оквиру Резервата, уз уважавање економских, техничко-технолошких, просторно-функционалних и еколошких критеријума;
- Развој саобраћајне инфраструктуре у обухвату Плана и у складу са принципима интегралног/мултимодалног саобраћаја;
- Формирање општинске саобраћајне матрице тако да саобраћајни правци према постојећим и новоустановљеним локалитетима представљају важне – засебне саобраћајне правце, како би се задовољили сви нивои будућег интеррегионалног и локалног повезивања овог простора са окружењем;
- Мрежа путева (посебно нижег хијерархијског нивоа) у оквиру подручја посебне намене треба да створи оптималне услове повезивања насеља са окружењем, у циљу остварења комуникација насеља са локалитетима који су у функцији афирмације природног добра;
- Стварање услова за развој саобраћајних капацитета заснованих на европским стандардима тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине;
- Приобаље водног-пловног пута реке Тисе оспособити/изградити/модернизовати за превоз путника водним путем, повезати све видове саобраћаја на интегралном принципу, формирати капацитете наутничког туризма и др.

Водопривредна инфраструктура

У области водопривреде:

- Интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- Контролисано прихватање, спровођење и пречишћавање отпадних вода од свих потрошача воде, у циљу заштите квалитета подземних и површинских вода;
- Обезбеђење довољне количине квалитетне воде за потребе наводњавања обрадивих пољопривредних површина у вегетационом периоду, кад је у већини случајева изражен дефицит воде у земљишту;
- Осигурање заштите и унапређење квалитета вода до нивоа несметаног коришћења вода за предвиђене намене;
- Унапређење свих делатности на водама и око њих, како би се успешно могли реализовати други циљеви у области водопривреде;
- Заштита и уређење сликова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других водопривредних грана, посебно шумарства, путем заштите и ревитализације угрожених екосистема, антиерозионог газдовања шумама, унапређења естетских вредности, очувања и унапређења археолошких, историјских, биолошких, геолошких и других природних и створених ресурса и вредности.

У области водоснабдевања, одвођења и заштите вода:

- Стриктно поштовање режима заштите изворишта подземних и површинских вода у свим извориштима комуналних водовода. Изградња система за прикупљање и пречишћавање отпадних вода;

- Стварање могућности за наводњавање пољопривредних површина на самом брегу изградњом неопходних објеката (црпне станице, мрежа);
- Одржавати постојећу мрежу одбрамбених насипа и регулисаних корита, сачувати мелиорационе системе.

Енергетска инфраструктура

- Сигурно, квалитетно и поуздано снабдевање енергијом;
- Смањење штетних утицаја енергетских објеката на животну средину;
- Стварање услова за стимулисање коришћења обновљивих извора.

Гасоводна, нафтоводна инфраструктура и обновљиви извори енергије

- Гасификација на планском подручју;
- Функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса;
- Штедна произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње;
- Развој и коришћење обновљивих извора енергије.

Електронска комуникациона инфраструктура

- Потпуна дигитализација електронске комуникационе инфраструктуре;
- Развој широкопојасне мреже на целом подручју;
- Увођење савремених електронских комуникационих услуга.

Енергетска ефикасност

- Повећање енергетске ефикасности у свим секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је и у економском интересу, од значаја за заштиту животне средине, а све у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

2.2.8. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација

- Диференцијација простора у обухвату Плана у контексту угрожености од елементарних непогода (утврђивање зона потенцијалних ризика и вероватноће појаве);
- Дефинисање превентивних мера и активности у контексту очекиване природне непогоде или акцидентне ситуације;
- Приправност за потенцијалну манифестацију непогоде или удеса;
- Планирање локација нових постројења и траса транспорта опасних материја у складу са претходно утврђеном повредивошћу простора, са приоритетом очувања здравља становништва, природних и створених вредности.

3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЋУСОБНИ ОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ

Интегрисање подручја Просторног плана у шири регионални контекст подразумева уважавање најважнијих европских докумената којим је дефинисан просторни развој, као и примену њихових препорука за остваривање међународне сарадње.

Овај простор представља еколошки значајно подручје због чега је Тителски брег проглашен специјалним резерватом природе 2012. године. Непосредно уз посебну намену налази се и еколошки коридор од међународног значаја Тиса, као и станишта заштићених и строго заштићених врста. У погледу међународног статуса заштићеног подручја, то је ИРА подручје – значајно ботаничко подручје на основу вредновања значајних ботаничких подручја у Србији; а према критеријумима за ИРА, флористичке и екосистемске одлике станишта послужиле су као основ за

укључење Тителског брега у национално ИРА подручје централне и источне Европе. Такође је и ИВА подручје – значајно подручје за птице Тителски брег (ИВА код 037, национални код РС006ІРА, површина 14.318 ha). Тителски брег представља основ и за развој међународне сарадње, пре свега у области заштите природе и заштите животне средине.

Тителски брег представља изоловано лесно острво на крајњем југоистоку Бачке, смештено у међуречју Дунава и Тисе. Синеклошке прилике на Тителском брегу условиле су доминацију вегетације ливадско-степског типа.

Међународним коридором реке Тисе повезани су простори у уском обалном појасу, који су у непосредном контакту са природним и полуприродним стаништима Тителског брега, СРП „Царска бара“ и значајним еколошким подручјима у Потисју. Тителски брег је и део регионалног еколошког коридора, Слатинско-степског коридора Бачке, који обухвата заштићена подручја СП „Хумка“ на потесу Ливаде (Јуришина хумка), СП „Чарнок“, слатинска подручја Бачке предвиђена за заштиту (слатине код Сонте и Богојева, слатине код Руског Крстура) као и регистрована станишта заштићених и строго заштићених врста између наведених слатинских подручја.

Прекогранични пројекат у којем је Србија учествовала, а блиско је повезан са обухватом Плана, јесте пројекат који се односи на реку Тису TICAD (Tisa Catchment Area Development) пројекат – Развој слива реке Тисе. TICAD пројекат подржан је у оквиру транснционалног програма сарадње Југоисточне Европе (SEE програма – South East Europe Transnational Cooperation Programme). Овај пројекат карактерише прекогранична сарадња локалних, регионалних, националних институција, установа за планирање и истраживање из свих пет земаља дуж територије слива реке Тисе (Румунија, Украјина, Словачка, Мађарска и Србија). Заједнички циљ пројекта јесте стварање одрживе стратегије за унапређење природних потенцијала, унапређење социјалних и економских услова, и развој инфраструктуре.

Међународни пројект Joint Tisa Survey (JTS) који је координирао од стране ICPDR (International Commission for the Protection of the Danube River), бавио се испитивањем еколошког стања Тисе и Бегеја, обухвативши екотоксиколошке, лимнохемијске и хидробиолошке анализе као и комплексна испитивања муља речног дна.

У оквиру прекограничне сарадње, у оквиру програма Exchange 3 и ИРА Хрватска–Србија, општина Тител је до сада реализовала неке мање пројекте.

4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Општа концепција развоја подручја посебне намене, дефинисана је у односу на:

- Заштиту природних вредности као основну посебну намену;
- Заштиту и одрживо коришћење вода, одрживи развој туризма, развој међународног еколошког коридора Тисе, као остале посебне намене комплементарне основној.

Подручје посебне намене обухвата заштићено подручје Резервата, његову заштитну зону и зону утицаја на заштићено подручје. Овако издиференцирана посебна намена представља три целине просторног развоја, при чему су у оквиру целине заштићеног подручја Резервата, дефинисане три потцелине, које чине режими заштите I, II и III степена.

Поред посебне намене, издваја се и остала посебна намена простора коју представља целина еколошког коридора Тисе са заштитним зонама (и дефинисаним потцелинама: еколошки коридор Тисе, заштитна зона до 200 m и заштитна зона до 500 m), као и евентуалне планиране зоне и комплекси објеката који нису у супротности са условима заштите (изградња ППОВ).

Општа концепција просторног развоја подручја посебне намене, подразумева одрживост развоја, еколошку повезаност и уређеност простора. Приоритет представља заштита природе и њених вредности, посебно наведеног заштићеног подручја Резервата и еколошког коридора реке Тисе, очување биодиверзитета и развој кроз заштиту предела и заштиту животне средине. Међународни еколошки коридор реке Тисе представља окосницу развоја у оквиру посебне намене, повезујући еколошки значајна подручја дефинисана Уредбом о еколошкој мрежи.

У циљу разграничења границе обухвата Просторних планова и њиховог усаглашавања у зони преклапања Еколошког коридора реке Тисе и Резервата, подручје узводно од Резервата је дефинисано у оквиру Просторног плана подручја посебне намене Еколошког коридора Тисе. Овај план обухвата и простор од Титела до ушћа Тисе у Дунав. Уз реку Тису, граница заштићеног подручја уједно представља и границу заштитне зоне, границу посебне намене и границу обухвата Просторног плана подручја посебне намене СРП „Тителски брег“, док је река Тиса са адама третирана Просторним планом подручја посебне намене Еколошког коридора Тисе.

Концепција развоја подручја посебне намене, подразумева ограничење ширења грађевинског подручја. Делове грађевинских подручја насеља која се налазе у граници посебне намене, односно заштитној зони заштићеног подручја Резервата, потребно је усагласити са режимима њихове заштите. Део грађевинског подручја насеља Лок који улази у границе заштићеног подручја и заштитне зоне Резервата потребно је изузети.

Коришћење природних ресурса, посебно пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, треба да буде контролисано и усклађено са условима заштите природе.

Посебно су значајне активности у области водопривреде, које се односе на изградњу система за наводњавање на Тителском брегу, а треба да буду усмерене на поправљање хидролошких услова, посебно заштићеног подручја и заштиту вода од загађења.

Рурални развој, развој туризма и одрживи развој економских активности, уређеност простора, са посебном акцентом на јачање природног и културног наслеђа, усклађени са заштитом природе и животне средине, представљају основе развоја подручја посебне намене.

У оквиру подручја посебне намене, дефинисаних целина (заштићено подручје, заштитна зона, зона утицаја) и потцелина (режими заштите у оквиру заштићеног подручја) као и остале посебне намене ван заштићеног подручја (целина еколошки коридор реке Тисе са заштитном зоном до 200 m и до 500 m), обезбедиће се плански услови за уређење зона које су просторно дефинисане у складу са условима заштите природе.

Коришћење природних ресурса у оквиру посебне намене, посебно пољопривредног земљишта треба да буде контролисано и усклађено са условима заштите природе, нарочито даља изградња на овом земљишту.

У оквиру посебне намене, шумским земљиштем треба газдовати у складу са мерама заштите биодиверзитета, а у оквиру заштићених подручја у складу са мерама које су прописане у важећим уредбама. Формирање заштитних појасева зеленила и рационално коришћење вода, необновљивих извора енергије и минералних сировина, посебно неметаличних, треба да буде, такође, усклађено са условима заштите природе.

У оквиру инфраструктурних система, примарни задатак је побољшање веза између заштићених подручја у посебној намени, са насељима у окружењу а посебно немоторног саобраћаја. Планира се снабдевање енергентима свих корисника, као и коришћење обновљивих извора енергије у складу са условима заштите природе.

Заштита природних ресурса и природних добара подразумева дефинисање низа мера и активности ради заштите воде, ваздуха, земљишта и биодиверзитета.

Заштита и уређење предела је суштинска потреба за одрживи развој подручја посебне намене који, заједно са културним наслеђем у подручју посебне намене, треба да допринесе успостављању идентитета и презентацији подручја.

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Знатан део територије у обухвату Просторног плана чини пољопривредно земљиште, што представља потенцијал за успешно организовање различитих видова пољопривредне производње, коју је потребно спроводити уз стриктну примену мера и услова заштите и кроз активности којима ће се трајно обезбедити природне функције земљишта.

Статусом Резервата као заштићеног подручја, пољопривредне активности усмеравају се на традиционални начин обраде земљишта и алтернативни узгој култура, тако да се смање оптерећења на животну средину и омогући постепено обнављање природних ресурса. Овој оријентацији у пољопривредној производњи претходиће откуп или замена пољопривредног земљишта у Резервату и његовој граничној зони, што представља предуслов за правилно газдовање и очување угрожених врста.

Условима коришћења пољопривредног земљишта, утврђеним Законом о пољопривредном земљишту и овим просторним планом, забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја, контролисаном применом минералних ђубрива и препарата за заштиту, избором адекватних технологија у обради земљишта и противерозионих мера, сачуваће се квалитет земљишта тј. његова физичка, хемијска и биолошка својства.

Пољопривредно земљиште треба заштитити пољозащитним појасевима од штетеног дејства еолске ерозије којом се односи земљиште и усеви у фази семена што за последицу има смањење приноса.

У циљу адекватног коришћења, уређења и заштите пољопривредног земљишта потребно је:

- Вршити строгу контролу примене хемијских средстава у непосредном окружењу Резервата;
- Избегавати прекомерну механичку обраду земљишта тешким машинама да би се очувао физички, а самим тим и водно-ваздушни режим земљишта;
- Поправити дренажу земљишта у окружењу Резервата, са циљем отклањања евентуалних вишкова воде;
- Фаворизовати вишегодишње биљне културе и културе које омогућавају примену плодореда;
- Узајати аутохтоне расе стоке на бази пашњачког гајења;
- Преусмеравати произвођаче на органску производњу хране.

1.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Шумска вегетација је најстабилнија животна заједница од изузетног значаја за очување биолошких, климатских, хидролошких и пејзажно-естетских вредности Резервата.

Правци развоја шумских заједница и ловне фауне у Резервату су:

- Примена аутохтоних врста дрвећа (домаћа топола и врба) и њихових заједница;
- Конверзија и реконструкција изданаčkih шума у високи узгојни облик;
- Подизање мешовитих аутохтоних састојина;
- Повећање површина под шумама пошумљавањем шумског земљишта – чистина;
- Организовање трајне максималне шумске производње;
- Формирање заштитног зеленила.

1.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Вода, као добро од општег интереса, под посебном је заштитом и користи се под условима и на начин регулисан Законом о водама. На планском подручју констатована су лежишта питке воде у ширем приобаљу реке Тисе и подручју Тителског брега.

Последњих година формирана су изворишта по ободу Тителског брега (Мошорин) која указују на повољне хидрогеолошке услове за експлоатацију подземних вода које се могу користити за пиће уз класичну тенхологију прераде.

Заштита и коришћења водних ресурса подразумева оптимизирање режима вода, праћење стања и анализу квалитета вода. На подручју Резервата, у планском периоду, утврдиће се стање, начин локалног оптимизирања режима вода и успоставити механизам мониторинга стања.

У контексту заштите воде, као природног ресурса, у оквиру посебне намене, потребно је:

- Пратити стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих и дубоких подземних вода;
- Спроводити мере забране упуштања било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама;
- Спровести мере забране упуштања отпадних вода свих врста у мелиорационе канале и водотоке, осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају IIб класи;
- Одржавати систем за одводњавање и наводњавање (чишћење канала од муља и растиња).

Коришћење, уређење и заштита водног земљишта у оквиру заштићеног подручја ће се вршити у складу са донетом Уредбом о заштити.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других и то за:

1. Одржавање корита водотока и водних објеката;
2. Спровођење мера заштите вода;
3. Спровођење заштите од штетног дејства вода;
4. Остале намене утврђене законом.

На водном земљишту забрањена је изградња. Дозвољена је, изузетно, у следећим случајевима:

- Изградња објеката у функцији водопривреде, одржавања водотока;
- Изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним или урбанистичким планом;
- Изградња објеката у функцији наутике, туризма и рекреације;
- Изградња објеката за експлоатацију речног материјала.

1.4. ЛОВНА И РИБОЛОВНА ФАУНА

Заштита и коришћење ловне и риболовне фауне у планском периоду, подразумева повећање бројности и структуре дивљачи уз очување ретких и угрожених врста. На подручју посебне намене, уз забрану лова, неопходно је повећати број аутохтоних уз излов алохтоних рибљих врста.

С обзиром да на подручју посебне намене нема природних водених површина, неће бити ни утицаја на њих. Ипак, на северном ободу заштитне зоне, источно од села Мошорин, налазе се вештачки рибњази за производњу рибље млађи и конзумних шарана. Заштићени карактер подручја неће имати значајнијег утицаја на рибљи фонд ових водених ревира.

1.5. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

На простору насеља Вилово налазе се гасне бушотине Ви-1 и Ви-2, која тренутно нису у производњи. Када се стекну услови за експлоатацију лежишта гаса, ове бушотине ће се активирати.

2. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСKE И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ

2.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

Очекује се да се негативне популационе тенденције ублаже, пружањем помоћи локалном становништву у преласку на делатности које су у складу са заштитом природе подручја, чиме би се створили услови да се задржи становништво и динамизира привредна активност, што ће за последицу имати и подизање на виши ниво укупних услова живота у насељима посматраног подручја. Становништво насеља која тангирају посебну намену, у извесној мери, а посебно кроз задовољавање својих радних активности (становништво подно Тителског брега је усмерено на пољопривреду), као и активности у оквиру руралног, ловног, културног и еко туризма, утичу на заштићено подручје. Непосредни утицај на Тителски брег, а тиме и на заштићено природно добро имају насеља Тител, Вилово и Мошорин која се налазе уз сам брег, док посредан утицај има насеље Лок.

Од велике је важности да локално становништво препозна свој интерес у чувању природних вредности као део могућности свог развоја у окружењу заштићеног подручја. Истовремено, потребно је пружити локалном становништву стручну помоћ и друге облике сарадње за производњу здраве хране, развој сеоског туризма – еко туризма, брендирање производа традиционалне и органске производње и др. у складу са смерницама заштите природног добра. На тај начин се развој локалне заједнице, усмерен и на очување заштићеног подручја, уклапа у општеусвојену концепцију одрживог развоја.

2.2. РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА И РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА И ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

Мрежа, функције насеља

Насеље Тител ће и даље имати функцију општинског центра. У планском периоду треба да прерасте у туристичко место са развијеним секундарним, терцијарним и непривредним делатностима, а у складу са специфичном функцијом општинског центра у подручју са изузетним природним и културним вредностима.

Добра саобраћајна повезаност са окружењем омогућава боље функционисање производних и услужних, а у самом насељу услужних и непривредних делатности (јавне службе).

Мошорин и Вилово су сеоска насеља која ће и даље имати функцију локалне заједнице.

Рурално подручје

Насеља међусобно и у односу на општински центар треба да имају уравниожењен развој чиме ће се створити услови и за унапређење руралног карактера подручја. У насељима је потребно развијати делатности из области прераде пољопривредних производа и производње здраве хране.

Развојем планског подручја створити услове за повољно комунално опремање насеља са одржавањем и изградњом саобраћајница. Тиме ће се створити услови за остварење високих захтева заштите и одржања квалитета животне средине и пејзажа (подизање уличног зеленила, организовано управљањем отпадом, и сл.)

Квалитет живота становништва ће порасти а тиме и мотивација за остајање на селу. На тај начин ће целокупно планско подручје у потпуности изградити карактер руралног подручја са пољопривредом као основном делатношћу.

Јавне службе

У планском периоду, јавне службе развијати у складу са просторним и демографским развојем насеља. Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и сл.

Пожељно је стимулирати и приватну иницијативу у сектору јавних служби и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице:

- Брига о деци;
- Социјална и здравствена заштита (деце, жена, старих лица, лица са посебним потребама);
- Специјализована образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње, у области туристичке делатности и сл.);
- Организовање агро-ветеринарских установа и сл.;
- Туристичке организације и сл.

Табела 3. Постојеће и планиране јавне службе у насељима која захвата планско подручје

Ред. бр.	Врста јавне службе	Тител	Вилово	Мошорин
-I-	Социјална заштита			
1.	центар за социјални рад	●		
2.	предшколска установа	+	+	+
3.	центар за старе	●		
-II-	Образовање			
1.	подручна школа (I-IV раз.)	+	+	
2.	основна школа (I-VIII раз.)	+		+
3.	средња школа	+		
-III-	Здравствена заштита			
1.	амбуланта, здравствена станица		+	+
2.	дом здравља	+		
3.	апотека	+	●	●
4.	зоохигијенска служба	●		
-IV-	Култура и информисање			
1.	библиотека	+	●	+
2.	музеј	**		
3.	галерија, изложбени простор	+		
4.	дом културе	+	+	+
5.	дом за децу и омладину	●		
6.	народни универзитет	●		
7.	радио-станица, локалне новине	+		
8.	општинска туристичка организација	●		
-V-	Физичка култура			
1.	отворени уређени спортско-рекреативни простор	+	+	●
2.	отворени спортски простор	+	+	+
3.	покривени спортски објекат	●		
4.	мањи спорт. рекр. центар вишенаменског карактера	●		

НАПОМЕНА:

- + постојећи насељски садржај,
- потребан насељски садржај (препоруча из ПП РС)
- ** насељски садржај, ако постоји интерес и економска основа

3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ

3.1. РУРАЛНИ РАЗВОЈ, ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ

Рурални развој и пољопривреда

На планском подручју, у зони посебне намене, осим насеља Виово и мањих делова насеља Мошорин и Тител који се налазе у заштитној зони Резервата, нема насеља, тако да ће заштићени статус подручја имати посредан утицај на рурални развој планског подручја. Пољопривреда је свакако делатност на коју ће се статус посебне намене подручја „Тителски брег“ највише одразити.

Повољни природни и створени потенцијали у области пољопривреде омогућили су развој различитих видова пољопривредне производње (ратарство, повртарство, воћарство, виноградарство и сточарство). Развој пољопривреде на планском подручју довео је, између осталог, до драстичног смањења степских површина и до угрожавања степских реликата. На подручју Резервата и у његовој заштитној зони, пољопривредне активности биће редуковане у складу са Уредбом о заштити. Подручје зоне утицаја на Резерват, које се непосредно налази на њега, треба третирати на посебан начин који има за циљ очување осетљивих екосистема Резервата.

Контролисана примена традиционалних видова коришћења ресурса, као што су кошење и испаша представља основну меру заштите на просторима под природном вегетацијом.

Стимулативним мерама потребно је наводити произвођаче да на додирним подручјима са Резерватом гаје културе које омогућавају редуковану механичку обраду и минималну употребу хемијских средстава. Вештачке препарате за ђубрење потребно је, по могућности, замењивати стајским ђубривом, заоравањем зелене масе или компостирањем.

Када је реч о сточарству, потребно је форсирати пашњачки узгој аутохтоних раса стоке, чије би се мање производне могућности компензовале кроз туристичку понуду планског подручја.

Поред екстензивног коришћења простора (формирање пољо-заштитних појасева, екстензивне културе воћњака, пашњаци итд.), на неким деловима платоа треба предвидети развој алтернативних видова пољопривреде. На Тителском платоу на којем је успостављен режим заштитне зоне, а који се обрађује, постоје могућности за производњу здраве хране. Применом биопрепарата, ван сваког контакта са загађеним подземним водама, могла би се производити здрава храна. Производња здраве хране или лековитог биља пореклом са заштићеног добра може да се појави као елемент комплексне туристичке понуде. Стварање и уређивање заштитног појаса на рубу платоа захтева промену намене пољопривредног земљишта.

Рибарство

Заштићени карактер Резервата не може имати утицаја на риболов, с обзиром да је река Тиса ван планског подручја. Међутим, узгој рибе млађи и конзумне рибе, у рибањацима код Мошорина, има значајну производно-економску вредност и представља основно рибарства на заштићеном подручју, па ће као такав опстајати и у наредном периоду.

С обзиром на заштићени статус посматраног подручја, са једне стране, и економски значај постојећих рибањака са друге стране, ова два аспекта морају бити максимално усклађена, на следећи начин:

- Дефинисати и строго примењивати узгој само аутохтоних рибањачких врста (шаран, лињак и сл.);
- Вршити сузбијање и санитарни излов алохтоних врста;
- Остварити стални мониторинг и пратити корелацију постојећих рибањака и природних водених површина.

3.2. ШУМАРСТВО И ЛОВ

Шумарство као привредна грана, даје значајне резултате посебно у газдинским јединицама које просторно обухватају највеће површине под културама и плантажама ЕА топола које имају највећи запремински прираст, нарочито врсте тополе И-214. Шумама и шумским земљиштем, било да су у државном или приватном власништву, мора се газдовати тако да се очувају њихове основне природне вредности и функције, сагласно Закону о шумама и Закону о заштити природе, као и пратећим подзаконским актима.

У очувању природности и биолошке разноврсности шума, као и њихове комплексне структуре и састава, акценат треба да буде на очувању разноврсности живог света и пратећих заједница. Шуме треба да остваре превасходно заштитне, социо-културне и привредне функције, у оквиру општекорисних функција шума.

У границама обухвата плана потребно је:

- Унапредити стање постојећих шума, имајући у виду режим заштите заштићених подручја, и мере заштите осталих природних добара;
- Газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање ЕА тополама и аутохтоним врстама дрвећа на одговарајућим стаништима;
- Пласман дрвне масе усмерити ка прерађивачким капацитетима у земљи;
- Очувати постојеће аутохтоне шумске заједнице и применити их у пошумљавању нових површина;
- Организовати максималну шумску производњу уз заштиту укупног екосистема.

3.3. ТУРИЗАМ

Атрактивни природни и антропогени туристички потенцијали предодредили су коришћење планског подручја односно посебне намене, за следеће доминантне облике туризма:

- Екотуризам је усклађен са правилима заштите и очувања животног простора. У оквиру одрживог туризма, он представља туризам заснован на природи, а укључује и руралне и културне елементе туризма. Све туристичке активности у заштићеном подручју треба да имају за циљ очување природних вредности. Планирање и развој туристичке инфраструктуре у екотуризму треба да се усредосреди на еколошке, друштвене, културне и економске критеријуме одрживости.

Планиране туристичке активности, највећим делом ће се одвијати на просторима са режимом заштите III степена у делу заштитне зоне као и осталој посебној намени. Код обележавања излетничких и едукативних стаза, избор пунктова треба да обухвата различите типове вегетације. Тителски брег је, са својом висином и доминантним положајем, идеална локација за сагледавање уливања Бегеја у Тису, а нешто низводније и ушћа Тисе у Дунав. Са њега је видљиво пространство Шајкашке, токова Бегеја са Царском баром и ечанским рибањацима, као и источни делови Фрушке горе.

- Рурални/сеоски туризам са понудом еко и етно туризма – Етно-смештај туриста је постао обавезна компонента савремене екотуристичке понуде. При томе треба водити рачуна да он буде у околним местима у окружењу Брега и за ту сврху посебно уређеним салашима. Посебну понуду чине производи традиционалних заната у складу са исконским начином живљења. Интересантне су куће које имају облик градње карактеристичан за Шајкашку, које треба укључити у туристичку понуду, као и постављање етно-изложби у етно-кућама са ручним радовима, ношњом и старим дрвеним предметима из овог краја. За подручје Резервата могуће су посете већег броја мањих група које не би требале премашити 25 особа. Такође, постоје у Тителу организоване туре војње бродом по Тиси са већим бројем туриста који само издалека посматрају Тителски брег, односно рељеф уз Тису. Неопходно је урадити промотивне и информативне материјале доступне сваком посетиоцу.
- Рекреативно-излетнички туризам – Излетничке стазе на падинама Брега уз Тису, као и на Брегу (пешачке, бициклистичке) могу бити само стручно-научног карактера (едукативна стаза). Предлог пројекта стаза треба да уради управљач, према условима Покрајинског завода за заштиту природе. Сам плато пружа могућности организоване војње фијакерима или санкама кроз највеће сурдуке, који се иначе користе као путни правци, или пољске путеве који иду ободом платоа.

- Едукативни туризам – Еколошка едукација је специфичан елемент туристичке понуде заштићених добара. Суштина наставе у природи је прикупљање искустава и доживљаја, који заједнички обликују везу младих према појединим елементима природе. Теренске вежбе и излети везани за школске програме у првом реду служе за продубљивање знања. У служби еколошке едукације може да се формира визиторски центар, истраживачка станица, осматрачница и сл. Едукативна стаза може да обухвата део терена и наведене објекте на основу унапред припремљеног, осмишљеног програма.
- Културно-манифестациони туризам, првенствено у оквиру понуде споменика културе, традиционалне сала-шарске архитектуре, уз функционалну интеграцију туристичке понуде окружења.
- Ловни туризам је саставни део туристичке понуде. Будућа заштита никако не искључује могућност лова и развоја ловног туризма ако се заснива на принципима одрживог развоја. Унапређење ловства у функцији заштите природе треба спроводити следећим заједничким активностима:
 - Ревитализацијом деградираних површина и побољшањем станишних услова дивљачи;
 - Планским подизањем ремиза и хранилишта према условима Завода побољшаће се квалитет ловишта.

Слика 3. Атар насеља Лок

Слика 4. Река Тиса

Развој туризма на простору у обухвату Плана подразумева комплетирање понуде, смештајних капацитета, квалитетнији саобраћајни приступ и боље интегрисање са општинским центром као организационим језгром туристичке понуде.

Приоритети су унапређење и развој туристичко-рекреативне инфраструктуре (терени, стазе, рецептивно-информативни пунктови, туристичка сигнализација и друго) и техничке инфраструктуре (саобраћајна доступност у функцији интегрисања туристичке понуде), али и уређивање и организовање презентација непокретних културних добара. Приоритет има и модерни-

зација, комунално опремање и комерцијализација постојећих и потенцијалних смештајних капацитета. Туристичка понуда, првенствено ће се заснивати на природним вредностима и културно-етнографском наслеђу.

Поред профилисања туристичког производа који се ослања на напред наведене видове туризма, потребно је оснажити постојеће функције ЈП „Тителски брег“ као управљача простора на плану маркетинга у туризму, информатике, промоције туристичке понуде и мониторинга промета, као и установљење локалних туристичких пунктова.

Потребно је реконструисати постојећу путну мрежу у циљу обезбеђивања адекватног приступа свим насељима. У складу са заштитним мерама потребно је обезбедити унапређење, очување и промовисање, као и одрживо коришћење простора, у складу извесним ограничењима у погледу броја туриста унутар заштитне зоне.

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА, ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОВЕЗИВАЊЕ СА ДРУГИМ МРЕЖАМА

4.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Основно планско опредељење у домену путне-друмске инфраструктуре у обухвату Просторног плана је побољшање капацитивних могућности државног пута, безбедности и нивоа саобраћајне услуге (ДП Па реда бр. 129/Р-110),⁹ као основног путног капацитета, који ће нудити виши ниво комфора и бољу повезаност овог простора са окружењем. Државни пут ће у наредном периоду, поред своје основне функције у међурегионалном и међуопштинском повезивању, преузети и значајан део у обезбеђивању саобраћајне доступности локалитетима у оквиру заштићеног подручја Тителског брега.

Примарни задатак у развоју саобраћајне инфраструктуре је подизање квалитета и модернизација постојеће мреже.

У будућем развоју саобраћаја, посебно се мора инсистирати на реконструкцији и рехабилитацији путних праваца државне путне мреже као и на модернизацији-изградњи мреже општинског нивоа.

Операционализација планских решења путног - друмског саобраћаја је и задржавање свих саобраћајних капацитета најнижег хијерархијског нивоа (општински, атарски, шумски и други приступни путеви) уз потребу реконструкције и уклапања у нове функционално-саобраћајне матрице овог простора и окружења. Овакав концепт уређења саобраћајница у оквиру простора обухвата Плана утицаће на формирање нове јединствене саобраћајне мреже, која ће у потпуности побољшати везе у зони заштићеног подручја са насељима, окружењем, свим садашњим и планираним туристичким и локалитетима под режимима заштите.

Мрежа приступних путева, осим основне функције у обезбеђивању доступности и повезивању свих микролокација, одвијању саобраћаја у оквиру простора обухваћеног Просторним планом, врло је значајна и у функцији обезбеђења приступа до свих садржаја и микролокација у потенцијалним ванредним, непредвиђеним и акцидентним ситуацијама. С обзиром на специфичност и „осетљивост“ оваквих еколошких резервата, ова функција се намеће као једна од најважнијих. Претходном анализом и сагледавањем могућих траса нових приступних путева ка планском подручју, предложена су решења (верификована кроз планове локалних самоуправа у обухвату: ППО општине Тител), која се лако могу реализовати, без повећања трајекторија путовања, експлоатационих трошкова и без значајнијих неповољних утицаја на одрживи развој и биодиверзитет овог простора.

Планом железничког саобраћаја заснованом на усвојеним планским и стратешким документима (ПП РС, РПП АПВ, Стратегија развоја саобраћаја РС) предвиђено је задржавање постојеће пруге у оквиру утврђеног коридора и побољшање експлоатационих пара-

⁹ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: Р-110 је ДП Па реда бр. 129;

метара реконструктивним мерама и изградњом. Реконструкцијом/изградњом свих пружних капацитета, знатно ће се побољшати експлоатациони параметри (повећање носивости и експлоатационе брзине), а железница ће се приближити захтеваном европском нивоу превозне услуге. Неопходна је ревитализација и модернизација практично целокупног система, чиме ће се повећати безбедност, ефикасност и економичност. Експлоатационе брзине су данас неприхватљиво ниске ($V_e \sim 40 \text{ km/h}$), услед чега потенцијални корисници железнице радије бирају друга средства превоза.

Планска решења у домену водног саобраћаја (проистекла из планске и стратешке документације Републике и АП Војводине) предвиђају укључивање потенцијала водног-пловног пута реке Тисе у дестинације транспорта путника (потенцијалних посетилаца у зони обухвата ППППН) и околних локалитета, путем водних превозних средстава и/или уз интегрално повезивање са осталим облицима саобраћаја. Обнављање путничких пристаништа, као и изградња прихватних објеката наутичког туризма (марина, туристичких пристаништа, привезишта), подстицајно ће утицати на укључивање овог вида саобраћаја у афирмацију локалитета у зони коридора Тисе. За реализацију потребних садржаја водног саобраћаја у оквиру обале Тисе, постоје одговарајући просторни и хидролошки услови.

План развоја немоторног саобраћаја на планском подручју предвиђа формирање и развој капацитета немоторних – пешачко-бициклистичких кретања (кроз дефинисање коридора бициклистичких стаза уз реку Тису – међународног циклокоридора 11, пешачких и бициклистичких стаза унутар и ван насеља и локалитета). Немоторна кретања, као најважнија и еколошки најприхватљивија, доприносе смањењу негативних утицаја саобраћаја на животну средину, побољшању „суживота“ моторног саобраћаја и афирмацији природних, туристичких локалитета заштићеног подручја што је и препорука која произилази из Атинске повеље Европског савета урбаниста (1998. и 2003. год.).

Ваздушни саобраћај, иако се не налази у обухвату, заступљен је преко капацитета летишта Тител. Планира се перспективно укључивање и овог вида саобраћаја у понуду транспортних услуга, не само за потребе општине Тител, већ и за евентуалне туристичке и спортско-рекреативне захтеве. Планским решењима из домена саобраћаја не утиче се на функционисање летишта, посебно узимајући у обзир сезонску и повремену употребу овог ваздушног терминала.

4.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Развој водопривредне инфраструктуре, на подручју посебне намене, засниваће се на успостављању интегралних регионалних вишенаменских система за уређење, коришћење и заштиту вода. Потребно је обезбедити одговарајуће услове у смислу комуналне опремљености простора (водовод и канализација), као и уређење и обезбеђење водних ресурса од даљег загађивања и расипања.

Водни објекти за заштиту од поплава, ерозија и бујица

Постојећи одбрамбени насип дуж обале Тисе чини трајно решење заштите подручја у обухвату Плана од поплавних вода, тако да је у наредном периоду нужно постојеће делове система одржавати у пројектованим елементима, као и отклањати евентуална оштећења облога насипа од утицаја таласа и леда.

Одбрамбеној линији у ширем смислу припада и шумски заштитни појас у предтерену (форланду). Степен сигурности одбрамбене линије је добар и у складу је са значајем подручја и објеката који се штите. Одбрамбена линија се мора стално одржавати у функционалном стању.

У склопу антиерозионог уређења територије, основни интерес водопривреде се састоји у заштити водопривредних објеката од наноса. Због тога се, при разматрању антиерозионих мера за потребе водопривреде, мора водити рачуна, с једне стране, о степеноу угрожености појединих објеката, а с друге стране, о степеноу осетљивости објеката на засипање наносом.

Антиерозионо уређење обухвата радове и мере за заштиту од ерозије и бујица и контролу наноса на разматраном простору. Ови радови и мере могу се разврстати на:

- 1) Биолошке мере (пошумљавање, мелиорације шума, мелиорације пашњака и ливада и затрављивање);
- 2) Биотехничке мере (изградња зидова против спирања, контурних ровова, градона, тераса и др.);
- 3) Техничке мере (бујиچارске зидне преграде, рустикалне преграде и др.);
- 4) Административне антиерозионе мере (прописи којима се регулишу обавезе корисника да антиерозионо газдују поседом).

Што се тиче еолске ерозије, мере заштите од овог феномена (ветрозаштитни и пољозаштитни појасеви и агротехничке мере) спадају у домен пољопривреде и шумарства. Међутим, заштита од еолске ерозије може бити и у интересу водопривреде, у случају када се у близини подручја интензивне ерозије ветром налазе водопривредни објекти (акумулације, регулисана речна корита, иригациони канали и др.). Основни задатак водопривреде би се састојао у детерминисању свих водопривредних објеката који могу бити угрожени еолском ерозијом, као и у разradi концепције њихове заштите.

Водни објекти за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода – одводњавање

Регулисање водног режима у земљишту, уз поштовање услова заштите природе и изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање, омогућиће побољшање пољопривредне производње. Распрострањеност и изграђеност водопривредне инфраструктуре на територији је задовољавајућа, али је због њихове запушености и неодржавања, проблем одвођења сувишних вода и даље присутан.

Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација јесте ревитализација постојећих мелиорационих система. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација.

Систем за наводњавање Тителског брега планиран је тако да се вода захвата на обали Тисе, пумпама диже на виши терен (на сам брег) и затим преко мреже цевовода усмери ка пољопривредним површинама. Због варирања нивоа воде у Тиси, црпне станице ће се поставити на коту изнад максимално забележених водостаја, а повезивање црпне станице са обалом реке вршиће се каналом.

Водни објекти за коришћење вода

Планско решење снабдевања водом засновано је на развоју регионалних система, као најповољнијих са аспекта експлоатационих трошкова и аспекта обезбеђења сигурне и квалитетне дистрибуције. Основу развоја будућих регионалних система за снабдевање водом чине заштићена изворишта подземних и површинских вода. Принцип је да се до рационалних и еколошки прихватљивих граница искористе локална изворишта подземних и површинских вода, а да се тек након тога регионалним системима допрема само недостајућа вода. Имајући у виду садашња економска кретања и финансијску моћ локалних заједница, не може се очекивати брза изградња регионалних система за водоснабдевање. Решења која се сада раде, или ће се радити у скорој будућности, морају бити компатибилна са будућим повезивањем у регионалне системе.

Краткорочно решење за снабдевање водом обухвата развијање микрорегионалних водоводних система (повезивање неколико насеља или општина у једну целину у зависности од расположивих изворишта). Временом, ови системи би се повезивали и обједињавали у веће целине, тј. у одређеном временском периоду у регионални систем ослоњен на извориште воде регионалног нивоа.

Овакав приступ омогућава да се корисници снабдевају са два или више изворишта и да се, уз локалне могућности (микрорегионално и локално извориште), постиже највиши степен сигурности, како у погледу испоруке количине воде, тако и погледу њеног квалитета. Овде је економски елемент један од најбитнијих чинилаца рационалног развоја.

Подручје посебне намене припада новосадском регионалном систему. Овом систему припадају и насеља у општинама: Нови Сад, Беочин, Бачки Петровац, Бачка Паланка, Темерин, Жабаљ, Зрењанин).

За сеоска насеља предвиђа се техничко побољшање водовода, нарочито у случају прикључења на магистралне доводе и градске водоводне системе као и обнове и побољшања поузданости водовода, спајањем у јединствену целину више мањих групних система, изградњом већих резервоара и смањивањем великих губитака у мрежи.

Појединачни локалитети у оквиру посебне намене простора, водом ће се снабдевати или повезивањем на најближи насељски систем, уколико постоје могућности за такав прикључак, или индивидуално, путем бунара бушених у границама локалитета.

Водни објекти за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода

Ради заштите подручја посебне намене, предвиђа се интегрална заштита вода, која подразумева примену технолошких, водопривредних и организационо-економских мера заштите. Технолошке мере подразумевају пречишћавање отпадних вода насеља у окружењу у ППОВ свих насеља већих од 5.000 еквивалентних становника (ППОВ Тител), као и мањих насеља која се налазе у зони заштите изворишта. У ППОВ ће се уводити отпадне воде општинских центара и свих приградских насеља повезаних на групне канализационе системе. Производна предузећа ће реализовати своја комплетна ППОВ, или предтретмане. Предтретманом се отпадне воде из технолошких процеса пречишћавају до стања да смеју да буду упуштене у градску канализацију и упућене према ППОВ. Морају се уклонити све опасне материје, посебно оне које би својим токсичним деловањем ометале рад биоаерационог дела ППОВ. Тако ће се отпадне воде из Шајкаша, а касније и Мошорина и Вилова, пречишћавати на ППОВ лоцираном на КО Шајкаш.

4.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

4.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Дистрибутивна мрежа ће се развијати у складу са средњорочним плановима надлежног предузећа, односно Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Електроводина“, Електродистрибуција „Зрењанин“ и Електродистрибуција „Нови Сад“. Предвиђа се потпуни прелазак на 20 kV напонски ниво. 10 kV мрежу и припадајуће дистрибутивне трафостанице 10/0,4 kV потребно је реконструисати за рад на 20 kV.

Постојећа електроенергетска мрежа се задржава у постојећим коридорима. За потребе садржаја у оквиру посебне намене електроенергетска мрежа ће се градити подземно или надземно, а могуће је електричну енергију обезбедити из сопствених извора (агрегат, соларни колектори).

У складу са плановима развоја надлежног предузећа за дистрибуцију електричне енергије планиран је средњенапонски вод од насеља Вилово до насеља Мошорин. За осветљење користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја и условима надлежног завода за заштиту природе. Део потребне електричне енергије могуће је обезбедити и из обновљивих извора.

У оквиру просторних целина од значаја за очување биолошке разноврсности могу се на постојеће и планиране објекте постављати соларни панели и користити соларна енергија, у виду топлотне и електричне енергије за сопствене потребе. Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати као велики потенцијални извор енергије. Изградњом нових енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије ових корисника, али и укупна енергетска зависност овог простора.

4.3.2. Термоенергетска инфраструктура

Приоритет развоја гасоводне инфраструктуре на планском подручју јесте изградња разводног гасовода и мерно-регулационих станица за снабдевање природним гасом насеља Вилово.

Гасификација насеља извешће се изградњом разводног гасовода средњег притиска са МРС и прикључењем на најближу гасоводну инфраструктуру према условима и сагласности од власника гасовода, који ће према расположивом капацитету и положају гасовода одредити на који ће се гасовод планирани потрошачи прикључити и на ком месту, као и дистрибутивне гасне мреже ниског притиска у насељу.

Када се буде изградила гасоводна мрежа у насељу Вилово, бушотине Ви-1 и Ви-2 биће повезане бушотинским водовима и приступиће се изградњи адекватног постројења за припрему гаса у близини бушотине.

4.3.3. Обновљиви извори енергије

У границама посебне намене, за производњу електричне и топлотне енергије могу се користити соларни панели (фотонапонске ћелије) постављени на постојеће и планиране објекте (објекти становања, привреде и др.) у насељима или ван њих.

4.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Електронска комуникациона мрежа ће се, у складу са постављеним циљевима, развијати као савремени систем, што подразумева увођење најсавремених технологија у области електронских комуникација, модернизацију постојеће инфраструктуре и објеката, изградњу широкопојасне мреже на свим нивоима уз употребу најсавремених медијума преноса.

То подразумева и потпуну дигитализацију свих система електронских комуникација (фиксна, мобилна, интернет, радио-комуникација и др.), уз обезбеђење довољно капацитета, равномерног развоја и целокупне покривености простора и обезбеђивање подједнаке доступности свим оператерима.

За све планиране садржаје који изискују повезивање на постојећу електронску комуникациону мрежу ради обезбеђења телекомуникационог саобраћаја, планирана је дуж постојећих и планираних путних коридора електронска комуникациона мрежа. У склопу децентрализације електронских комуникационих мрежа, планира се постављање нових мултисервисних платформи и друге електронске комуникационе опреме у кабинетима на јавним површинама. Такође, планира се увођење оптичких каблова и у домен приступне мреже, у почетку повезивањем правних лица (бизнис претплатника) на оптичку мрежу, а касније и осталих претплатника у циљу потпуне дигитализације система и могућности пружања најквалитетнијих и најбржих услуга и различитих сервиса (говор, подаци, мултимедијални сервиси ...).

Оптичких каблови се планирају и до базних станица мобилне телефоније. У наредном планском периоду развој мобилних комуникација ће се заснивати на примени најсавременијих електронских комуникационих (ЕК) технологија, у циљу пружања најсавременијих услуга и сервиса, у складу са европским стандардима.

5. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И ОДБРАНА ЗЕМЉЕ

5.1. ЗАШТИТА И УРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Заштићена подручја

СРП „Тителски брег“

На подручју Резервата установљена је просторна заштита стављањем под тростепени режим заштите. Око Резервата је установљена заштитна зона. У Уредби о заштити, прописане су мере и активности којима су забрањене оне активности које нарушавају обележја овог природног добра, а дозвољене су оне које доприносе његовом очувању, унапређењу и презентацији. ЈП „Тителски брег“ из Титела је одређен као управљач над овим природним добром.

Заштита, уређење и развој Резервата спроводе се на основу Плана управљања и годишњих програма управљања, као и на основу резултата студија, пројеката, резултата биомониторинга угрожених биљних и животињских врста и других бројних истраживања која су везана за Резерват.

Заштита Резервата подразумева:

- Праћење стања природних вредности;
- Очување степских станишта и геолошких и геоморфолошких вредности Резервата;
- Мониторинг популација аутохтоне флоре и мониторинг животињских врста (пре свега, фауне инсеката, птица и сисара), као и популаризацију очуваних вредности укупног биодиверзитета природног добра;
- Неопходност заштите Резервата не само као природног добра, већ и као предела јединственог геоморфолошког диверзитета који има својство да буде номинован за геопарк - подручје од посебног значаја за проучавање развоја Земљине коре, које има скуп разноврсних појава и процеса геодиверзитета националног или међународног значаја (European Geoparks Network и UNESCO Global Geoparks Network);
- Заштиту и коришћење биолошких ресурса на принципима „одрживости“;
- Израду планова, програма, пројеката и студија којима ће се омогућити заштита и развој;
- Спровођење научноистраживачких и културно-образовних активности;
- Активности на спровођењу програма санације и ревитализације простора.

Коришћење природног добра треба ускладити са капацитетом простора и потребама заштите врста и станишта, као и предеоних типова који обезбеђују оптималне услове опстанка живом свету.

На остацима природних станишта у виду уског појаса на падинама брега, где је значајан тзв. маргинални утицај (измењени климатски услови, загађење, домаће животиње као предатори и др.), потребно је спровести мере за њихову ревитализацију.

Неопходно је обезбедити контролисано коришћење ливада и пашњака у складу са животним циклусом строго заштићених и заштићених врста. Кошење и испаша, који су вековима деловали супротно деградационим процесима и допринели одржавању одређеног стадијума у сукцесији вегетације, треба да се примењују као мере заштите.

Уређење платоа Тителског брега који припада заштитној зони, треба регулисати прописивањем режима заштитне зоне у складу са потребама очувања биодиверзитетских вредности.

Улога пољошаштитног појаса је ублажавање утицаја аграрних и урбанизованих подручја на природна станишта, кроз поновно успостављање степске вегетације на ободном појасу лесног пла-

тоа. У условима непостојања функционалних пољошаштитних појаса, формирање заштитног зеленог појаса на лесном платоу, допринело би смањењу негативних утицаја еолске ерозије, побољшању квалитета животне средине и обогаћењу простора врстама шумо-степских станишта. Потребно је обновити пољске путеве уз ивични руб платоа према падинама, који имају заштитну улогу од ерозије.

За обрадиве површине на платоу препоручује се подстицање производње здраве хране и замена хемијских препарата са биопрепаратима на што већем простору. У оквиру коришћења природног подручја значајно место заузима одрживи туризам.

Заштита станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста

У складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10 и 47/11), спроводиће се заштита на идентификованим стаништима у оквиру посебне намене простора.

У складу са Правилником, заштита строго заштићених врста се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

Еколошки коридори

На основу Уредбе о еколошкој мрежи на подручју обухвата Плана утврђена је деоница еколошког коридора од међународног значаја – Тиса са обалним појасом. Део еколошке мреже чине и локални еколошки коридори. Међународни коридор реке Тисе је у уском обалном појасу у непосредном контакту са природним и полуприродним стаништима Тителског брега.

Заштиту еколошке мреже је потребно спроводити на основу важеће уредбе, којом се обезбеђује спровођење мера заштите ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста.

Еколошки коридори омогућују комуникацију између заштићених подручја и/или станишта заштићених и строго заштићених врста. Формирање и очување проходности ових еколошких коридора, који треба да преузму неке функције природне вегетације, јесте од приоритетног значаја за дугорочни опстанак биодиверзитета ширег региона.

Заштита подручја под међународном заштитом

На простору Резервата који је проглашен за ИРА подручје – значајно ботаничко подручје и ИВА подручје – значајно подручје за птице Тителски брег, потребно је спроводити препоруке и предлоге мера за заштиту.

5.2. ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА

Европска конвенција о пределу (ЕКП) представља основни оквир и преузету обавезу у процесу дефинисања предеоних образаца подручја обухваћеног Планом. У том смислу, она подразумева одговарајући методолошки приступ успостављању опште концепције планирања предела.

Примена ЕКП је широка и у смислу намене и карактера простора односи се на природна, сеоска, градска, приградска подручја, пољопривредно, водно и шумско земљиште. Примена Конвенције може да се односи и на пределе изузетних одлика, али и на деградираних и „убичајених“ предела.

Општим мерама ЕКП утврђена је интеграција планирања предела у институционалне оквири просторног и урбанистичког планирања, успостављање и спровођење предеоне политике доношењем посебних мера и спровођењем постојећих, као и формирање нових процедура партиципације односно укључивање јавности у процесе формулације одређеног предела.

Посебне мере се односе на идентификацију и процену квалитета и вредности предела, и увођење мера у вези са заштитом, управљањем и развојем предела. У оквиру посебних мера, истиче се и важност оспособљавања и едукације локалних самоуправа о управљању пределом на својој територији. Конвенција подразумева и укључивање идентификованих предела у међународне програме, узајамну помоћ и размену информација, прекограничну сарадњу и праћење примене конвенције.

Закон о заштити природе и Закон о заштити животне средине својим садржајем пружају подршку планирању и уређењу предела. Начелно промовишу високи степен заштите природе, у смислу да је свако дужан да при предузимању активности или вршењу делатности допринесе и предеоној разноврсности (чл. 5, став 1 Закона о заштити природе), као и обавезу да се природне вредности „користе под условима и на начин којима се обезбеђује очување вредности геодиверзитета, биодиверзитета, заштићених природних добара и предела” (чл. 9 Закона о заштити животне средине).

Законом о заштити природе успоставља се обавеза заштите предела у смислу „заштите, очувања и унапређења биолошке, геолошке и предеоне разноврсности” (чл. 2, став 1), као и благовремено спречавање људских активности и делатности које могу довести до трајног осиромашења предеоних вредности.

Према Просторном плану Републике Србије, у односу на „развојни карактер, односно степен модификације природног предела”, издвајају се природни и културни предели, а у оквиру културних – рурални и урбани предели.

Природни предели представљају просторе где је степен модификације минималан, биофизичка структура углавном природног порекла и где постоје елементи који су последица природних поремећаја. С обзиром да у складу са Европском конвенцијом о пределу није изражена студија карактеризације предела територије Србије која би обухватила и подручје Резервата, дала дефиницију предеоног обрасца Тителског брега и смернице за заштиту и унапређење предеоних елемената планског подручја на основу којих би се успоставио оквир за укључивање планирања предела у процес израде овог просторног плана, опредељење је да се Планом предложи процена карактера предела за простор обухвата Плана.

У складу са оценом карактера предела планског подручја, заштита и уређење предела је суштинска потреба за одрживи развој подручја посебне намене Тителског брега и треба да се спроводи кроз:

- Мере заштите свих заступљених типова предеоних елемената очувањем карактеристичних обележја екосистема која су проистекла из природне конфигурације;
- Управљање пределом поступцима којима се, из перспективе одрживог развоја, обезбеђује редовно одржавање предела, са циљем усмеравања и усклађивања промена изазваних друштвеним и економским процесима, као и процесима у животној средини;
- Стварање услова за спровођење предеоне политике (општих принципа, стратегија и смерница, дефинисаних од стране надлежних органа), која омогућава предузимање одређених мера у циљу заштите, управљања и планирања предела.

Заштита, уређење и развој предела заснива се и на реализацији различитих приступа у обезбеђивању квалитета предела, а темељи се на:

- Очувању предеоног мозаика и његовог идентитета;
- Постизању равнотеже између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања конфликта;

- Планирању развоја насеља која се налазе у непосредној близини простора дефинисаних предеоних образаца на принципима одрживости и у складу са вредностима предеоних одлика (физичка структура насеља, привредне активности и сл.);
- Правовременој и активној заштити природних вредности, укључујући и фрагменте који тренутно нису под заштитом, а чија се заштита у будућности очекује, као и на заштити споменика културе и препознатљивих и вредних амбијената руралног и урбаног типа;
- Санацији и ревитализацији нарушених предеоних елемената;
- Подстицању позитивних и минимизирању негативних утицаја кроз механизме управљања пределом;
- Промоцији, заштити и одрживом коришћењу природног и културног наслеђа и њиховом повезивању у простору (и на прекограничном нивоу);
- Јачању и промовисању постојећих и креирању нових вредности у простору од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја, погранична област);
- Интерпретацији предеоног обрасца подручја, која подразумева усклађивање развојних активности подручја са очувањем и унапређењем наслеђених система природне и геолошке разноврсности;
- Успостављању процедура за укључивање најшире јавности, локалних и регионалних власти, као и других страна које су заинтересоване за одређивање и примењивање предеоних политика;
- Подизању нивоа свести становника овог подручја, приватних организација и надлежних органа власти, о вредностима предела;
- Утврђивању и праћењу промена предеоних вредности;
- Уређењу водотока и водених површина као важних елемената карактера предела;
- Заштити пољопривредног земљишта од ненаменског коришћења и ширења изградње.

5.3. ЗАШТИТА И УРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Покрајински завод за заштиту споменика културе у Петроварадину је утврдио мере и смернице заштите које постају обавеза власника и корисника културних добара у даљем поступку коришћења, уређења и изградње планског подручја.

Поред тога, потребно је обезбедити интерес локалне управе, туристичких организација и осталих установа и субјеката чије активности обухватају и заштиту и уређење културних добара, и усмерити их на:

- Сређивање базе података за сва културна добра на планском подручју подручју брз и ефикасан рад на појачаној заштити непокретних културних добара, са стварањем нове саобраћајне, комуналне и туристичке инфраструктуре;
- Ревитализацију запуштених и напуштених места и објеката за које постоји интерес, уз спречавање губљења аутентичности културних вредности;
- Унапређен приступ значају и презентацији археолошких локалитета;
- Коришћење културног наслеђа као туристичког потенцијала;
- Планирање и израду пројеката ревитализације старих утврђења са локалним карактеристикама;
- Осмислити адекватну презентацију културних добара и пружање информација о њима (огласне табле, путокази, публикације и сл.);
- Спровести адекватно уређење ближе околине културног добра са извођењем помоћних објеката за несметан приступ и обилазак и сагледавање.

5.4. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита природних ресурса и природних добара подразумева реализацију низа мера и активности ради заштите воде, ваздуха и земљишта.

Заштита вода

Адекватно управљање водним ресурсима обезбеђује се одрживим коришћењем, које подразумева коришћење воде за пиће и индустријске потребе, као и оптерећивање воде испуштањем отпадних вода у реципијенте уз одговарајући предтретман, на начин да се не умањи могућност вишенаменског коришћења у будућности.

Заштита вода ће се постићи:

- Забраном упуштања непречишћених вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама;
- Забраном упуштања у мелиорационе канале, баре или реке било каквих вода осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају IIб класи;
- Обавезним комплетним пречишћавањем (примарно и секундарно) отпадних вода до траженог степена квалитета, уколико се планира њихово испуштање у водотоке и канале (на индустријским и насељским постројењима за пречишћавање отпадних вода или компактним мини-постројењима);
- Изградњом сепарационог канализационог система, посебно за фекалне отпадне воде, а посебно за атмосферске воде, истовремено са развојем система водоснабдевања;
- Заштитом од поплава одржавањем насипа и објеката за заштиту од поплава;
- Изградњом система за пречишћавање отпадних вода;
- Одржавањем система за одводњавање (чишћење канала од муља и растиња) уз евентуалну реконструкцију;
- Успостављањем адекватног мониторинга квалитета водотокова, симулационих хидрауличких модела преноса загађења у случају акцидентних ситуација, пре свега реке Тисе, у циљу заштите и предузимањем мера за заштиту вода.

Заштита ваздуха

Систематизовани подаци о емисији аерополутаната на подручју обухвата Плана не постоје и није успостављено континуирано праћење квалитета ваздуха.

Општа концепција у области заштите ваздуха заснива се на употреби ВАТ технологија (Best Available Technology – најбоља доступна технологија) код старих и нових постројења као и на интензивирању коришћења браунфилд (brownfield) локација за даљи привредни развој на подручју обухвата Просторног плана.

Заштита земљишта

Заштита земљишта на подручју обухвата Плана треба да има стратешки национални, регионални и локални значај. С тим у вези неопходно је успоставити трајни мониторинг квалитета пољопривредног и непољопривредног земљишта и наставити са применом система контроле плодности земљишта и рационалне примене ђубрива у пољопривредној производњи.

Заштита земљишта ће се реализовати кроз следеће активности:

- Контролисану примену хемијских средстава у пољопривредној производњи, посебно на самом брегу;
- Санацију и рекултивацију неуређених одлагалишта отпада, стихијски изабраних локација за одлагање отпада животињског порекла и осталих деградираних површина на територији обухвата Просторног плана;
- Укључење насеља на територији обухвата Просторног плана у систем мреже регионалних депонија односно трајно одређење за депоновање отпада на територији Града Зрењанина након изградње регионалне депоније;
- Нешкодљивим одлагањем лешева животиња о других отпада животињског порекла које организује локална самоуправа са својом зоохигијенском службом у складу са Законом о ветеринарству и на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева („Службени гласник СРС“, број 7/81),

до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину;

- У изузетним случајевима лешеви животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробнице у складу са Правилником о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице („Службени гласник РС“, бр. 31/11 и 97/13) и Правилником о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиозних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести („Службени гласник РС“, број 96/10);
- Сањом водозащитних шума и спровођењем других антиерозионих радова и сањом ваншумског зеленила ради заштите земљишта од флувијалне и еолске ерозије.

5.5. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

При утврђивању просторне организације и уређења насеља неопходно је поштовати и имплементирати опште принципе заштите од елементарних непогода и других несрећа, имајући у виду и постојећу просторну организацију. Општи принципи управљања ризиком од елементарних непогода и других несрећа су: планирање и имплементација превентивних мера и активности; заштита, отклањање могућих узрока угрожавања (превенција); приправност и правовремено реаговање; смањење утицаја елементарних непогода; спречавање других несрећа и умањење њихових последица (санација).

Концепција планирања и заштите простора од елементарних непогода и технолошких удеса, базира се на минимизацији ризика по људско здравље и живот, природне и створене вредности, као и на санацији простора који су евидентно угрожени овим појавама. Надлежности, обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама дефинисане су Законом о ванредним ситуацијама.

План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама израђује се на основу Процене угрожености, којом ће се извршити идентификација извора могућег угрожавања, сагледавање могућих последица, процена потреба и могућности спровођења мера и активности заштите и спасавања од елементарних непогода и других несрећа, што ће утицати на утврђивање степена концентрације физичких структура и инфраструктурних објеката на одређеном простору.

При утврђивању просторне организације и уређења простора неопходно је поштовати и имплементирати опште принципе заштите од елементарних непогода и других несрећа.

Нужно је у наредном периоду постојеће делове система одржавати у пројектованим елементима, као и отклањати евентуална оштећења облога насипа од утицаја таласа и леда.

Појава пожара је могућа на свим просторима, а могућност станка је већа у насељеним местима и градовима који имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл. Поред тога, могућа је појава пожара, шумског пожара, пожара на великим пољопривредним површинама, посебно паљењем стрништа, кад се за то створе погодни услови.

У оквиру обухвата Просторног плана налазе се две противградне станице из општине Тител. Све противградне станице су у надлежности Радарског центра „Фрушка гора“, а њихов списак са Гаус-Кригеровим координатама, дат је у наредној табели.

Табела 4. Противградне станице

Противградна станица	Гаус-Кригера координата			Надлежни радарски центар	Општина
	Yгк	Xгк	X		
66-Вилово	7433700	5012750	75	Фрушка гора	Тител
70-Тител (Царски салаш)	7445150	5005200	70	Фрушка гора	Тител

Што се тиче хемијских удеса, у обухвату овог плана нема северо-западног, ни вишег ни нижег ранга. Најближе обухвату Плана јесте претакалиште нафтних деривата, узводно на самој реци Тиси, оператера „НИС“ а.д. Нови Сад. Уколико откажу оператерове мере заштите може доћи до загађења на реци Тиси, при чему би ефекти овог удеса могли бити од утицаја и на планско подручје.

5.6. КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

За простор који је предмет израде овог Плана, нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље, које прописује Министарство одбране Републике Србије.

6. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Укупно подручје обухваћено Просторним планом износи 11.434,63 ha, од чега Резерват заузима површину од 496 ha односно 4,34 %, према Уредби о проглашењу Специјалног резервата природе „Тителски брег“.

Површине по режимима заштите износе:

- Режим заштите I (првог) степена: 69,00 ha;
- Режим заштите II (другог) степена: 246,00 ha;
- Режим заштите III (трећег) степена: 181,00 ha.

Табела 5. Биланс површина у обухвату просторног плана

Р.бр.	Основне категорије земљишта	2014		2024	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	10.675,04	93,35	10.670,17	93,31
2.	Шумско земљиште	324,47	2,84	324,47	2,84
3.	Водно земљиште	90,24	0,79	90,24	0,79
4.	Грађевинско земљиште	344,88	3,02	349,75	3,06
Укупно		11.434,63	100	11.434,63	100

Пољопривредно земљиште заузима највећу површину од 10.675,04 ha, односно 93,35% од укупне површине у обухвату Плана. У планском периоду доћи ће до незнатног смањења пољопривредних површина због повећања грађевинског земљишта (изградња ППОВ).

Водно земљиште заузима површину од 90,24 ha, односно 0,79% од укупне површине у обухвату и неће се мењати у наредном периоду. Исто је и са шумским земљиштем које заузима 324,47 ha, односно 3,02%.

Површина грађевинског земљишта у обухвату Плана износи 344,88 ha односно 3,02% од укупне површине. У наредном периоду доћи ће до повећања за 4,87 ha.

Табела 6. Биланс површина подручја посебне намене СРП „Тителски брег“

ПОВРШИНЕ		ha	%
1.	Предеона целина заштићено подручје са потцелинама:	496,00	4,34
	-Режим I степена заштите	69,00	
	-Режим II степена заштите	246,00	
	-Режим III степена заштите	181,00	
2.	Предеона целина заштитна зона заштићеног подручја	8.643,00	75,59
3.	Предеона целина зона утицаја на заштићено подручје	2.295,63	20,07
1+2+3	Укупна површина подручја посебне намене	11.434,63	100,00

У оквиру заштитне зоне заштићеног подручја се налазе и заштитне зоне коридора реке Тисе, са заштитним зонама до 200 m и до 500 m, што представља целину остале посебне намене.

	Предеона целина остала посебна намена	937,09	8,20
	-Еколошки коридор Тисе	182,53	1,60
	-Заштитна зона еколошког коридора до 200 m	326,86	2,86
	-Заштитна зона еколошког коридора до 500 m	427,70	3,74

У оквиру зоне утицаја на заштићено подручје се налазе:

	- Станишта заштићених и строго заштићених врста националног значаја	620,84	5,43
	- Локални еколошки коридори	44,35	0,39
	- Грађевинско подручје насеља Вилово	93,74	0,82
	- ППОВ	4,87	0,04

IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПО ПРЕДЕОНИМ ЦЕЛИНАМА И ПОТЦЕЛИНАМА

Правила уређења и организације земљишта у оквиру подручја посебне намене дата су по издвојеним целинама и потцелинама која је потребно примењивати приликом израде Просторног плана општине односно Плана генералне регулације за насеље Тител.

У оквиру подручја посебне намене издвојене су целине: заштићено подручје СРП „Тителски брег“ (са потцелинама које чине простори у режиму заштите I, II и III степена), заштитна зона заштићеног подручја, зона утицаја на заштићено подручје (са стаништима заштићених и строго заштићених врста и локалним еколошким коридорима) и целина еколошки коридор реке Тисе са заштитним зонама до 200 m и до 500 m која је дефинисана као остала посебна намена.

Правила уређења у оквиру подручја посебне намене подразумевају:

- Директну примену овог просторног плана на основу дефинисаних правила грађења за дефинисане зоне и локалитете;

- Директну примену овог просторног плана за уређење и активности на пољопривредном, шумском и водном земљишту уз поштовање мера заштите природе, ради заштите и очувања, пре свега природних вредности и предеоног подручја;
- Израду планова детаљне регулације за дефинисане зоне и локалитете на основу смерница за уређење и мера заштите утврђених овим просторним планом;
- Обавезну израду плана детаљне регулације, уколико је за дефинисане локалитете потребно одредити грађевинско земљиште, утврдити јавни интерес или нову регулацију, односно извршити разграничење површина јавне и остале намене;
- Примену посебних мера заштите у деловима грађевинских подручја насеља Тител и Мошорин и насељу Вилово која су у посебној намени а за која ће се примењивати плански документи општине Тител.

1.1.1. Правила уређења у предеоној целини заштићеног подручја и потцелинама (површине са режимима заштите I, II и III степена)

За целину заштићено подручје, утврђена су правила уређења и коришћења према режимима заштите. Површине са режимима заштите I, II и III степена представљају предеоне потцелине које су приказане на Прегледној карти - целине и потцелине посебне намене и Рефералној карти бр. 3 – Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара.

Према условима и мерама заштите добијеним од Покрајинског завода за заштиту природе, односно дефинисаним мерама заштите у Уредби о проглашењу СРП „Тителски брег“ на подручју заштићеног подручја није дозвољено обављање радова и активности којима се могу нарушити вредности, пре свега структура лесног одсека, заједнице и станишта биљних и животињских врста, еколошка целовитост подручја и интегритет археолошких налазишта.

На шумском земљишту у СРП „Тителски брег“ не могу се градити други објекти сем шумских саобраћајница (путева), пешачких стаза, бициклических стаза (циклокоридор). Шумске путеве градити на основу посебних услова газдовања шумама уз сагласност Покрајинског завода за заштиту природе и у складу са правилима грађења из овог плана.

На површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита којом се омогућава очување објеката геонаслеђа, станишта, са незнатним утицајем и присуством човека.

Забрањено је коришћење простора, осим научних истраживања и контролисане едукације.

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности и уређења археолошких налазишта и традиционалног коришћења природних ресурса.

Радови и активности ограничавају се на:

- Изградњу објеката и уређење простора за потребе очувања, унапређења и приказивања природних и културних вредности, реконструкцију и одржавање постојећих објеката саобраћајне и остале инфраструктуре;
- Уређење видиковца, едукативних стаза и других образовних и рекреативних садржаја;
- Очување, рестаурацију и стављање у функцију објеката културно-историјског наслеђа традиционалног грађевинарства;
- Контролисан приступ и боравак посетилаца, а камповање је забрањено.

Дозвољава се контролисана посета у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена спроводи се проактивна заштита ради очувања еколошке целовитости и одрживог коришћења природних ресурса.

Радови и активности ограничавају се на:

- Реконструкцију и одржавање објеката електроенергетске, телекомуникационе, хидро-техничке, саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и изградњу објеката, прихват и одмор посетилаца и рекултивацију деградираних површина, посебно на локалитетима Феудвар, Калварија и стара циглана – стрелиште;

Дозвољени радови и активности се односе на:

- Унапређење туристичке понуде и развој и промоцију одрживог туризма;
- Контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе;
- Изградњу објеката и уређење простора за потребе очувања, унапређења и приказивања природних и културних вредности, реконструкцију и одржавање постојећих објеката саобраћајне и остале инфраструктуре;
- Уређење видиковца, едукативних стаза и других образовних и рекреативних садржаја;
- Очување, рестаурацију и стављање у функцију објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног грађевинарства.

У оквиру предеоне целине заштићено подручје у потцелини са режимом III степена заштите од постојећих објеката и локалитета регистровани су археолошки локалитети од изузетног значаја Калварија и Феудвар. Активности и уређење на овим локалитетима у надлежности је Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

1.1.2. Правила уређења у заштитној зони заштићеног подручја

На подручју заштитне зоне није дозвољено обављати радове и активности које могу оштетити структуру лесног одсека, станишта биљних и животињских врста, нарушити еколошку целовитост подручја и интегритет простора археолошких налазишта.

Заштитна зона заштићеног подручја уређује се према следећим ограничењима и смерницама:

- Забрањена је промена намене ливада и пашњака; стварање депонија, одлагање опасних материјала и сл; упуштање отпадних вода у каналску мрежу; подизање индустријских објеката и извођење радова који нарушавају еколошки или визуелни интегритет подручја;
- Потенцира се очување станишта и формирања заштитних појасева као и ветрозаштитних појасева са минимално 50% учешћа аутохтоних врста, у складу са интересима очувања биодиверзитета подручја.

У заштитној зони заштићеног подручја од постојећих објеката и локалитета регистровани су: рибњаци као објекти на пољопривредном земљишту, грађевинско земљиште (зона кућа за одмор, делови насеља Тител, Вилово и Мошорин као и велики број археолошких налазишта). За наведене локалитете и објекте услови уређења и грађења даће се овим планом.

За планиране локалитете у заштитној зони заштићеног подручја – туристички локалитети (екотуризам, излетнички) као и планиране коридоре путева услови уређења и грађења дефинишаће се планом детаљне регулације.

1.1.3. Правила уређења у зони утицаја на заштићено подручје

У зони утицаја на заштићено подручје Резервата, уређење простора регулише се Просторним планом општине уз поштовање Уредбе о мерама заштите на стаништима заштићених и строго заштићених врста и еколошким коридорима са заштитним зонама као и условима заштите природе добијеним од Покрајинског завода за заштиту природе.

На простору зоне утицаја за постојеће објекте и локалитете (део насеља Вилово, рибањаци) услови за уређење и грађење су дати кроз овај план. За планиране локалитете (ППОВ, коридор пута, спортско-рекреативни комплекс) правила уређења и грађења биће дефинисана планом детаљне регулације.

1.1.4. Правила уређења у осталој посебној намени (еколошки коридор реке Тисе са заштитним зонама до 200 m и до 500 m и станишта заштићених и строго заштићених врста)

Одрживи развој мултифункционалног еколошког коридора Тисе захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања природе и квалитета животне средине.

Остала посебна намена просторног плана дефинисана је целинама и потцелинама.

Табела 7. Целине и потцелине у осталој посебној намени

целина	потцелине
Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама	<ul style="list-style-type: none"> - Еколошки коридор Тисе - Заштитне зоне еколошког коридора Тисе - до 200 m - до 500 m

Извор: ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе, нацрт плана, ЈП Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад, децембар 2012 (стр. 149-150)

У еколошком коридору дозвољене активности су непосредно везане за површине воде:

- Радови у делу водопривреде и рибарства;
- Објекти и активности водног саобраћаја (луке, пристаништа, привезишта), наутичког туризма и спортова на води;
- Рекреативне активности које не захтевају промене природне морфологије терена и не прекидају континуитет природне вегетације коридора у потпуности, нпр. формирање плаже укључујући и привремено постављање покретних мобилијара (кабине за пресвлачење, рекреативне стазе сезонског карактера без вештачке подлоге и осветљења (за пешачење, јахање и сл.).

Објекти изграђени у складу са раније важећим прописима се задржавају у постојећим хоризонталним и вертикалним габаритима (без промене намене).

Заштитне зоне еколошког коридора Тисе до 200 m и до 500 m

За реализацију активности у оквиру заштитних зона еколошког коридора Тисе потребно је поштовати предложене мере (дате у Плану, у оквиру „Мере за заштитне зоне еколошких коридора и станишта“) и прибавити услове заштите природе у складу са Законом о заштити природе.

1.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ПОСЕБНЕ И ДРУГЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

1.2.1. Саобраћајна инфраструктура

Објекти јавне путне-друмске и железничке инфраструктуре (државни пут у складу са Уредбом о категоризацији државних путева, постојећа и планирана железничка инфраструктура), као и пратећи садржаји уз путеве, реконструисаће се/градити на основу услова из донетог просторног плана локалне самоуправе.

Водни саобраћај

Приликом изградње објеката у оквиру водног-пловног пута реке Тисе, услове треба тражити од надлежног предузећа (Министарство грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре-Дирекција за водне путеве) које је задужено за одржавање и развој водних-пловних путева.

Путна мрежа

Државни и општински путеви ће се реконструисати/градити на основу услова – правила уређења и грађења из просторних и урбанистичких планова, уз придржавање законске и подзаконске регулативе и услова надлежног предузећа – управљача над предметним јавним путевима. Правила уређења и грађења за изградњу ће се утврђивати из израђених планова детаљне регулације, док ће се реконструкција реализовати на основу услова из просторног плана јединице локалне самоуправе (ППО Тител).

Реализацију изградње/реконструкције путне инфраструктуре требало би извршити уз уважавање анализе постојећих и перспективних саобраћајних токова, као и експлоатационог стања коловозних површина и осталих елемената предметних јавних путева.

Железничка мрежа

Железничка инфраструктура ће се реконструисати/градити на основу услова – правила уређења и грађења из просторних и урбанистичких планова, уз придржавање законске и подзаконске регулативе и услова надлежног предузећа – управљача над предметном инфраструктуром. Реализацију изградње/реконструкције железничке инфраструктуре вршити уз уважавање анализе постојећих и перспективних саобраћајних токова, као и експлоатационог стања пружне инфраструктуре а на основу услова из просторног плана јединице локалне самоуправе (ППО Тител).

Некатегорисана путна мрежа

Атарски путеви

Изградња и одржавање у складу са препорукама и смерницама из просторних планова јединица локалне самоуправе.

Шумски путеви

Изградња и одржавање у складу са шумском основном и у складу са важећим Правилником („Службени гласник РС“, број 22/98).

Остали приступни путеви

Изградња и одржавање у складу са важећом регулативом и техничким прописима (SRPS за путеве са малим саобраћајем). Уколико приликом реализације ових саобраћајних капацитета дође до потребе за заузимањем новог земљишта, обавезна је израда одговарајуће планске документације (план детаљне регулације).

Немоторни саобраћај

Пешачке и колско-пешачке стазе (до локалитета у оквиру посебне намене) могуће је градити уз следеће препоруке:

- Минимална ширина пешачке стазе 2 m;
- Изградња застора је могућа од доступних материјала (препоруча: земља, камени агрегат, шљунак и сл.) као и од савремених материјала (асфалт и др.). За колско-пешачке стазе обавезна је стабилизација застора.

Бициклическе стазе потребно је реконструисати/градити уз следеће препоруке:

- Минимална ширина бициклическе стазе 1,5 m (2,5 m – двосмерни саобраћај);
- Изградња застора од доступних материјала уз обавезну стабилизацију истог, могућа је и примена савремених материјала (асфалт);
- Застор мора бити раван, без улегнућа и одговарајуће носивости.

Објекти преко водотока (мостови) у зони посебне намене (мелиоративни канали, баре, рукавци):

Просторни распоред и начин изградње објеката треба да се изврши уз примену мера заштите животне средине и на начин којим се обезбеђује безбедан пролаз животиња обалним појасом. У већем делу посебне намене простора налази се пољопривредно земљиште за чију обраду се користи тешка механизација.

1.2.2. Водопривредна инфраструктура

- Трајно решење водоснабдевања представља изградња регионалних, микрорегионалних, као и општинских и локалних система водоснабдевања;
- Дефинисати зоне санитарне заштите изворишта око постојећих и планираних изворишта подземних вода;
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи: резервоари, црпне станице итд., како би се комплетирао цео систем и обезбедили потребни капацитети;
- Тамо где нема услова за прикључење на јавни систем водоснабдевања, снабдевање водом обезбедити из бунара бушених на парцелама корисника, а у складу са Законом о водама;
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета обезбедити захватањем из речних система или из подземља захватањем прве издани. Висококвалитетну воду могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија);
- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације;
- Трасе регионалних система полагати уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима;
- Пролазак испод саобраћајница и укрштања са осталим инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде;
- Дубина укопавања не би смела да је плића од 1,0 m до 1,2 m од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа;
- У насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде;
- Извршити предтретман отпадних вода индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу;
- Минимални пречник уличних канализационих колектора је Ø 200 mm;
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима;
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељским ППОВ, до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће;
- До изградње фекалне канализације и ППОВ, отпадне воде прикупљати путем водонепропусних септичких јама одговарајућег капацитета, које ће се периодично, према потребама, празнити аутоцистернама, ангажовањем надлежног комуналног предузећа, а садржај одвозити на депонију;
- Атмосферску канализацију градити делимично као зацељену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техноекономске анализе;
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;

- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима;
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале и потоке извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала-потока;
- Улична кишна канализација се може прикључити на постојеће мелиорационе канале-потоке, али под условом да сакупљају само условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи вода;
- Све друге отпадне воде прикључити на јавну канализацију са њиховим пречишћавањем на заједничком уређају за пречишћавање до нивоа секундарног третмана и са њиховим препумпавањем у реципијент. Тамо где јавна канализација није изграђена, отпадне воде могу се прикључити на водонепропусне септичке јаме, без упијајућег бунара, које ће празнити месно комунално предузеће;
- Уређење водотока, отворених канала и регулационих радова на коритима водотока, мелиоративних канала и потока, биће дефинисано изразом одговарајуће техничке документације и према мишљењу Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“ - Нови Сад и условима надлежног органа;
- Дуж мелиорационих канала и водотока, ван грађевинског подручја, са обе стране обезбедити по минимум 10 m слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала (у грађевинском подручју ово ограничење износи 5 m), односно према мишљењу надлежног водопривредног предузећа и условима надлежног органа, и у том појасу забрањено је градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала;
- У случају паралелног вођења инфраструктуре на водном земљишту, у појасу експропријације канала, трасу планирати по линији експропријације или на минимум 1 m од ње, али под условом да растојање између трасе инсталације и ивице канала буде минимум 7 m у грађевинском подручју, односно 14 m у ванграђевинском подручју;
- У случају паралелног постављања инфраструктуре ван експропријационог појаса канала када је он мањи од 5 m, трасу планирати на минималном растојању трасе инсталације и ивице канала од 5 m;
- Изнад трасе зацељеног канала не сме се планирати изградња објеката. У изузетним случајевима може се планирати измештање трасе постојећег ценовода уз планирање трошкова измештања;
- Саобраћајне површине планирати изван линије експропријације канала, а њихова укрштања планирати изградњом пропуста или мостова;
- Приликом планирања објеката и радова у зони насипа I одбрамбене линије, са брањене стране у појасу ширине 10 m од ножице насипа, оставити слободан простор за радно-инспекциону стазу за возила и механизацију службе одбране од поплава и у том појасу не сме се планирати изградња никаквих надземних и подземних објеката, нити постављање оградне и сл.;
- У заштитном појасу насипа I одбрамбене линије, са брањене стране, планирати заштитни појас од 10 до 50 m од ножице насипа. Услови под којим се у том појасу могу градити објекти и изводити радови биће дати кроз посебне водне услове за израду техничке документације;
- У случају планирања инфраструктуре на водном земљишту по траси која је паралелна са насипом I одбрамбене линије, трасу планирати по линији експропријације насипа или на растојању минимум 1 m, али тако да растојање трасе и брањене ножице насипа мора бити минимум 25 m;

- У зони насипа I одбрамбене линије, са небрањене стране, планирати заштитни појас ширине минимум 10 m од ножице насипа за пролаз возила и грађевинске механизације службе за одбрану од поплава;
- На одбрамбеним насипима не сме се планирати изградња објеката који би довели у питање стабилност и функционалност насипа и објеката који задиру у тело насипа;
- Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је вршити радње на начин како је дефинисано члановима 133. и 134. Закона о водама.

1.2.3. Енергетска инфраструктура

1.2.3.1. Електроенергетска инфраструктура

- Електроенергетска мрежа у насељу, као и ван насеља може бити надземна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима, или подземна, у складу са условима надлежног завода за заштиту природе;
- У зони еколошких коридора, далеководне објекте и инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдања услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летелих организама, носаче изолатора изоловати пластичним навлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле, а жице обележити на упадљив начин;
- У појасу 200 m од станишта заштићених и строго заштићених врста и еколошких коридора, применити посебна техничко-технолошка решења која спречавају колизију и електрокуцију птица код електричних водова ниског и средњег напона;
- Дистрибутивна електроенергетска мрежа у насељу се може градити и подземно;
- За садржаје ван насеља, у оквиру посебних целина од значаја за очување биолошке разноврсности, електроенергетску средњенапонску и нисконапонску мрежу градити подземно;
- Електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ“, број 65/88 и „Службени лист СРЈ“, број 18/92).

Подземна електроенергетска мрежа

- Дубина полагања каблова треба да је најмање 0,8-1,0 m;
- У коридорима државних путева, каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимум 3,0 m од крајње тачке попречног профила пута – ножице насипа тупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод тупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,0 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,50 m, мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0-1,2 m;
- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на минимум 10,0 m;
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и електронских комуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50 m, односно 1,0 m за каблове напона преко 10 kV;

- При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50 m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,30 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50 m.

Правила за изградњу јавног осветљења

- Светилке за осветљење поставити на стубове расвете поред саобраћајница и пешачких стаза у оквиру садржаја ван насеља;
- У насељу где је електроенергетска мрежа надземна, расветна тела поставити на стубове електроенергетске мреже;
- Користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја и условима надлежног завода за заштиту природе;
- У зони еколошких коридора, за потребе садржаја који изискују осветљење, избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим релацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.). Применити засторе којима се спречава расипање светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже. У зонама становања, осветљење поставити минимум 20 m од обале, а оптимално растојање је 50 m од обале;
- У појасу 200 m од коридора/станишта, применити мере заштите од утицаја светлости;
- У појасу 200 m од коридора/станишта, на грађевинском земљишту (грађевинско подручје насеља и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља) применити мере заштите од утицаја светлости.

Правила за изградњу трафостаница 20/0,4 kV

- Дистрибутивне трафостанице градити као монтажано-бетонске, компактне или стубне за 20/0,4 kV напонски пренос, у складу са важећим законским прописима и техничким условима надлежног електродистрибутивног предузећа;
- Минимална удаљеност трафостанице од осталих објеката мора бити 3,0 m;
- Монтажно-бетонске трафостанице градиће се као слободностојећи објекти. Могуће је изградити једноструке (са једним трансформатором називне снаге до 630 kVA и могућношћу прикључења до 8 нисконапонских извода) и двоструке (са два трансформатора називне снаге до 630 kVA и могућношћу прикључења до 16 нисконапонских извода);
- За изградњу оваквих објеката потребно је обезбедити слободан простор максималних димензија 5,8x6,3 m за изградњу једноструке монтажано-бетонске трафостанице и слободан простор максималних димензија 7,1x6,3 m за изградњу двоструке монтажано-бетонске трафостанице;
- За постављање носећег портала (порталног стуба) стубне трансформаторске станице, мора се обезбедити слободан простор димензија 4,2x2,75 m за изградњу темеља портала и постављање заштитног уземљења. Ове трансформаторске станице не могу бити прикључиване на подземне средњенапонске водове;
- Поред објеката ових трафостаница обавезно предвидети слободан простор за изградњу слободностојећег ормана мерног места за регистровање утрошене електричне енергије јавног осветљења.

Правила за реконструкцију надземне електроенергетске мреже и објекта трафостаница 20/04 kV

- Реконструкција надземних водова свих напонских нивоа вршиће се на основу овог плана и услова надлежног предузећа, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење и заштиту и др., трансформацију напона, поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 20/0,4 kV;
- За реконструкцију електроенергетске мреже унутар станица, морају се прибавити посебни услови заштите природе.

1.2.3.2. Термоенергетска инфраструктура

Гасовод средњег притиска

За гасоводе средњег притиска и МРС поштовати услове који су дати у Правилнику о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 bar („Службени лист СРЈ“, број 20/1992) и интерним техничким правилима ЈП „Србијас“.

Минимална дубина укопавања гасовода средњег притиска:

- У зеленим површинама и тротоарима је 0,8 m; изузетно, дубина укопавања може бити минимално 0,6 m, али на деоницама краћим од 50 m и на местима где нема опасности од великих оптерећења;
- При уздужном вођењу гасовода у коловозу је 1,3 m;
- При укрштању са улицама је 1,3 m.

Када се гасовод средњег притиска води паралелно са саобраћајницама, његово растојање од спољне ивице одводног канала мора бити минимално 0,5 m.

Удаљеност укопаног гасовода средњег притиска од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже, мора бити толика да се не угрожава стабилност стуба, али не мања од 0,5 m слободног размака.

Табела 8. Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода средњег притиска са другим подземним инсталацијама

Минимална дозвољена растојања	паралелно вођење (m)	укрштање (m)
гасовод	0,5	0,3
водовод	0,5	0,3
вреловод или топлковод	0,7	0,3
канализација од бетонских цеви	0,7	0,3
ПТТ инсталације	0,6	0,3
ТВ и комуникациони кабели	0,5	0,3
висконапонски водови	0,5	0,5
нисконапонски водови	0,5	0,3
вишегодишње дрвенасто растиње	1,0	НЕ
шахтови	0,3	НЕ

Минимално дозвољено растојање гасовода средњег притиска од ближе ивице темеља објекта је:

- 1,0 m за гасоводе притиска од 2-4 bar;
- 3,0 m за гасоводе притиска 7-13 bar.

Дата растојања могу бити и мања, али не мања од 0,5 m за гасоводе 2-4 bar и 1 m за гасоводе 7-13 bar, ако се гасовод полаже у заштитну цев и ако се тиме не нарушава стабилност објекта.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, гасовод се по правилу води под правим углом. Уколико то није могуће, угао између осе препреке и осе гасовода може бити од 60° до 90°.

Гасовод ниског притиска

За дистрибутивну гасну мрежу поштовати услове дате Правилником о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 bar („Службени лист СРЈ“, број 20/1992).

Дубина полагања гасовода је мин. 0,6 m до макс. 1,0 m од његове горње ивице. Препоручује се дубина од 0,8 m. Изузетно је дозвољена дубина 0,5 m код укрштања са другим укопаним инсталацијама или на изразито тешком терену, уз примену додатних техничких мера заштите.

Табела 9. Вредности минималних прописаних растојања гасовода у односу на укопане инсталације

Минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
- водовод, канализација	0,5 m	1,0 m
- нисконапонски и висконапонски електрокаблови	0,5 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,5 m	1,0 m
- технолошка канализација	0,5 m	1,0 m
- бетонски шахтови и канали	0,5 m	1,0 m
- високо зеленило	-	1,5 m
- темељ грађевинских објеката	-	1,0 m
- локални путеви и улице	1,0 m	0,5 m
- бензинске пумпе	-	5,0 m

Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Гасни прикључак

За дистрибутивну гасну мрежу поштовати услове дате Правилником о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак до 4 bar („Службени лист СРЈ“, број 20/1992).

Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом.

При полагању гасног прикључка нарочито поштовати следеће одредбе прописа:

- Цевовод се полаже на дубину укопавања од минимум 0,8 m;
- Најмање растојање цевовода од свих укопаних инсталација мора бити 0,2 m;
- Мерно-регулациони сет се не сме постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљен од електричног ормарића минимално 1 m, као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1 m мерено по хоризонталу.

При пројектовању и изградњи гасне котларнице придржавати се Правилника о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница („Службени лист СРЈ“, бр. 10/90 и 52/90).

Изградња мерно-регулационих станица

Приликом пројектовања и изградње комплекса МРС-а потребно је придржавати се одредби из Правилника о техничким условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar („Службени гласник РС“, број 37/13), као и техничких услова добијених од надлежних институција, органа, организација, јавних предузећа и енергетских система и привредних субјеката са чијим инфраструктурним објектима се гасовод укршта, паралелно води или пролази у близини.

Услови за изградњу комплекса МРС ће се издавати на основу овог плана и важећих правилника који ову област уређују.

Минимална удаљеност МРС, у објектима од чврстог материјала, од трафо-станице износи 30 m. МРС се, по правилу, смештају у засебне објекте или металне ормане на посебним темељима.

Табела 10. Растојања мерно-регулационе станице од других објеката

	Улазни притисак до 7 bar	Улазни притисак од 7 до 13 bar
до зграда и других објеката	10 m	15 m
до пута (од ивице)	5 m	8 m
до надземних електричних водова	1,5 висина стуба	

Растојања у табели дата су у метрима, рачунајући, код путева, од ивице путног појаса.

Простор на коме се подиже МРС мора бити ограђен мрежом или неком другом врстом оградe. Удаљеност оградe од спољних зидова МРС мора бити 3 m. Ограда мора бити висока најмање 2 m.

Бушотине

- Удаљеност бушотине од заштитног појаса јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине;
- Од ивице појаса јавних саобраћајница удаљеност осе бушотине мора износити најмање 15 m;
- Објекти за експлоатацију земних гасова и слојне воде не смеју бити удаљени мање од 30 m од ивице јавних објеката и стамбених зграда и 10 m од ивице појаса јавних саобраћајница и телефонских линија.

1.2.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

У оквиру посебне намене простора на постојећим и планираним објектима (на крововима) могу се постављати соларни панели (фотонапонске ћелије) који ће користити сунчеву енергију за производњу топлотне или електричне енергије за сопствене потребе.

1.2.4. Електронска комуникациона инфраструктура

Подземна електронска комуникациона мрежа

- Електронску комуникациону мрежу градити у коридорима саобраћајница;
- Дубина полагања каблова треба да је најмање 0,8-1,2 m;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила пута –ножице насипа тупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод тупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,0 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,50 m, мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0-1,2 m;

- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на минимум 10,0 m;
- Ако већ постоје трасе, нове електронске комуникационе каблове полагати у исте;
- Заштита телекомуникационих коридора, и изградња инфраструктурних и других објеката у близини електронских комуникационих коридора мора бити у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава радио-коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС“ број 16/2012);
- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (PP) електронска комуникациона мрежа.

1.2.5. Правила за подизање заштитних појасева зеленила

На простору зоне утицаја на заштићено подручје, могуће је подизање заштитних појасева зеленила у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта (ветро-заштитни и пољозаштитни појасеви), уз примену мера заштите природе које се односе на станишта заштићених врста и еколошке коридоре.

Услови за формирање заштитних појасева у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре:

- За формирање појасева потребна је довољна ширина регулације у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре, а најмања препоручена ширина је 5 m;
- Планско подизање зелених појасева уз постојеће и планиране државне саобраћајнице I и II реда у обухвату Просторног плана, треба да се одвија у складу са пределим карактеристикама подручја;
- Није дозвољено озелењавање уз сам појас саобраћајнице јер би привлачио животињске врсте и довео до повећања mortalитета њихових популација;
- На местима међусобног укрштања саобраћајне и друге инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је придржавати се услова везаних за безбедност саобраћаја;
- Ускладити положај заштитних појасева зеленила са постојећом и планираном подземном и надземном инфраструктуром;
- Уз канале и насипе, заштитне појасеве зеленила формирати ван појаса потребног за њихово одржавање.

Услови за формирање заштитних појасева зеленила у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви), уз некатегорисане путеве и каналску мрежу:

- Формирање појасева од просечно 10 m ширине (минимум 6 m);
- Формирање главних појасева управно на правац дувања ветра, а споредних управно на правац главних појасева;
- Формирање једноредних или дворедних појасева у зони мање угрожености од ветра, а у зони јаког ветра и суше појасева од 3 до 5 редова од лишћарских врста аутохтоног порекла;
- Формирање појасева на међусобном растојању од 30 њихових висина, како би се остварили ефекти заштите од ветра, одношења земљишта и усева у фази семена;
- Формирање ажурних типова појасева (са већим бројем отвора распоређених по целом профили појаса).

Према условима из овог просторног плана, потребна је израда планске документације (основе газдовања шумама) и пројектне документације за подизање заштитних појасева зеленила. Пројектном документацијом одредити просторни распоред заштитних појасева зеленила, типове, ширину, међусобна растојања и конкретан избор врста. Забрањена је примена инвазивних врста, ради очувања биолошког диверзитета. За формирање заштитних појасева на стаништима заштићених врста, потребно је прибавити услове од надлежне институције за заштиту природе.

1.3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

1.3.1. Мере заштите и уређења природних добара

Заштићена подручја

Специјални резерват природе „Тителски брег“

На подручју Резервата (режими заштите I, II или III степена) и заштитне зоне није дозвољено обављати радове и активности за које се, у складу са законом којим се уређује заштита природе, утврди да могу оштетити, пре свега, структуру лесног одсека и пратеће облике његовог рељефа, популације, заједнице и станишта биљних и животињских врста, као и нарушити природне процесе, еколошку целовитост подручја и интегритет простора археолошких налазишта или значајно неповољно утицати на карактеристична обележја предела.

Режим заштите I степена.

На површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита којом се омогућава спонтано одвијање природне сукцесије и других еколошких и природних процеса, очување објеката геонаслеђа, станишта, животних заједница и популација биљака и животиња у условима дивљине, односно са незнатним утицајем и присуством човека.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) Научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) Контролисану посету у образовне, рекреативне и опште-културне сврхе;
- 3) Спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пре-наможавања штеточина, у складу са законом.

Режим заштите II степена

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере конзервације, уређења и приказивања профила на лесном одсеку и других облика лесног рељефа, управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима, истраживање, рестаурацију и уређење археолошких налазишта и традиционално коришћење природних ресурса.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) Изградњу објеката и уређење простора за потребе очувања, унапређења и приказивања природних и културних вредности, реконструкцију и одржавање постојећих објеката саобраћајне и остале инфраструктуре;
- 2) Промену намене површина за потребе ревитализације и унапређења природних станишта, ремедијације и рекултивације деградираних површина и дозвољених активности на изградњи објеката и уређењу простора, а друга промена намене површина је забрањена;
- 3) Геолошка и хидрогеолошка истраживања и коришћење подземних вода, осим истраживања ради експлоатације леса, глине, земље и речног материјала, која је забрањена;
- 4) Газдовање шумама тако да се обезбеди очување и одржавање делова постојећих природних шума, фрагментарно пошумљавање аутохтоним врстама, ревитализација шумских, шумо-степских и степских станишта, контролисана чиста сеча засада багрема на појединачним површинама до једног хектара, спречавање ширења багрема ван постојећих површина, очување стабала са гнездима строго заштићених врста птица;
- 5) Реинтродукцију врста дивље флоре и фауне изчезлих са заштићеног подручја или његових појединачних делова и предузимање мера активне заштите фауне као што су хранилишта, вештачка гнезда и др.;

- 6) Санитарни лов дивљачи, заштиту и унапређивање популација дивљачи у ловишту и мере на унапређивању станишта дивљачи;
- 7) Контролисано, просторно и временски ограничено кошење и паљење травне вегетације и испашу, осим испаше свиња и постављања торова за стоку, који су забрањени;
- 8) Коришћење и одржавање ливада и пашњака као травних станишта, а забрањено је њихово преоравање и пошумљавање, преоравање сурдука и уклањање травног покривача и хумусног слоја, осим на малим површинама за потребе дозвољених радова на изградњи и реконструкцији објеката и уређењу простора;
- 9) Уређење и презентацију облика лесног рељефа, уређење видиковца, едукативних стаза и других образовних и рекреативних садржаја;
- 10) Очување, рестаурацију и стављање у функцију објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног грађевинарства;
- 11) Приступ, обављање посла и боравак власника и корисника земљишта и других непокретности на својим имањима, уз сакупљање и одношење направљеног отпада на прописан начин, а забрањено је руковати моторним возилима, пољопривредним машинама и другим средствима и алатима тако да се угрозе или оштете природне вредности и животна средина;
- 12) Контролисан приступ и боравак посетилаца, уз одношење направљеног отпада или његово одлагање на местима одређеним за те намене, а камповање је забрањено.

Дозвољени су радови и активности:

- 1) Научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) Контролисана посета у образовне, рекреативне и опште-културне сврхе;
- 3) Спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренаможавања штеточина, у складу са законом.

Режим заштите III степена

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена спроводи се проактивна заштита ради очувања интегритета лесног одсека, рестаурације, одржања и унапређења природних екосистема и предела, очувања еколошке целовитости и одрживог коришћења природних ресурса.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) Реконструкцију и одржавање објеката електроенергетске, телекомуникационе, хидро-техничке, саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и изградњу објеката, уређење простора и друге радове за потребе очувања, унапређења и приказивања природних и културних вредности, прихват и одмор посетилаца и рекултивације деградираних површина, посебно на локалитетима Феудвар, Калварија и стара циглана – стрелиште;
- 2) Газдовање засадима ЕА топола на еколошки и економски прихватљив начин и формирање нових шумских засада на шумском земљишту аутохтоним врстама дрвећа;
- 3) Одрживо газдовање популацијама и стаништима аутохтоних врста дивљачи, у складу са законом;
- 4) Обраду постојећих њива и коришћење и одржавање ливада и пашњака као травних станишта, а забрањује се преоравање и пошумљавање травних површина, орање земљишта на ивици лесног платоа и завршних делова сурдука и уклањање травног покривача и хумусног слоја, осим на малим површинама за потребе дозвољених радова на изградњи и реконструкцији објеката и уређењу простора;
- 5) Уређење места и постављање опреме за привремено одлагање и сакупљање комуналног, пољопривредног и шумског отпада;
- 6) Унапређење туристичке понуде и развој и промоцију одрживог туризма.

Дозвољени су радови и активности:

- 1) Научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) Контролисана посета у образовне, рекреативне и опште-културне сврхе;
- 3) Спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава билијних и животињских болести и пренаможавања штеточина, у складу са законом;
- 4) Изградња објеката и уређење простора за потребе очувања, унапређења и приказивања природних и културних вредности, реконструкцију и одржавање постојећих објеката саобраћајне и остале инфраструктуре;
- 5) Газдовање шумама тако да се обезбеди очување и одржавање делова постојећих природних шума, фрагментарно пошумљавање аутохтоним врстама, ревитализација шумских, шумо-степских и степских станишта, контролисана чиста сеча засада багрена на појединачним површинама до једног хектара, спречавање ширења багрена ван постојећих површина, очување стабала са гнездима строго заштићених врста птица;
- 6) Реинтродукција врста дивље флоре и фауне ишчезлих са заштићеног подручја или његових појединих делова и предузимање мера активне заштите фауне као што су хранилишта, вештачка гнезда и др.;
- 7) Санитарни лов дивљачи, заштита и унапређивање популација дивљачи у ловишту и мере на унапређивању станишта дивљачи;
- 8) Уређење и презентација облика лесног рељефа, уређење видиковца, едукативних стаза и других образовних и рекреативних садржаја;
- 9) Очување, рестаурација и стављање у функцију објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног грађевинарства.

Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста

На стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

Забрањено је: мењати намену површина (осим у циљу еколошке ревитализације станишта), преоравати површине под природном вегетацијом, уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта, подизати соларне и ветрогенераторе, градити рибаке, отварати површинске копове, мењати морфологију терена, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња.

Неопходно је: ускладити постојећи режим вода са циљевима заштите станишта, обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл.), обнављати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покривности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0.05 ha, ускладити планске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума и надлежне институције за заштиту природе.

Прибавити посебне услове заштите природе за следеће активности: изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката, планирање и уређење простора за рекреативне активности; уређење вода, радови на одржавању каналске мреже (укључујући и уклањање вегетације) и остали мелиорациони радови; геолошка и друга истраживања; подизање ваншумског зеленила, сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта, формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запушеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

Еколошки коридори

Мере за заштиту еколошких коридора

1. Очувати и унапредити природне и полуприродне елементе еколошких коридора у што већој мери:
 - 1.1. Промена намена или културе површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаки, тршћаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила је могућа, само ако не угрожава функционалност еколошког коридора.
 - 1.2. Обезбедити повезивање шумских станишта заштићених врста подизањем/обнављањем појасева високог зеленила.
 - 1.3. Обезбедити повезивање слатинских станишта заштићених врста очувањем постојећих ливада и пашњака коридора, као и унапређењем стања обалног појаса мелоријативних канала.
 - 1.4. Обезбедити повезивање степских и шумо-степских станишта заштићених врста подизањем пољо-заштитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације.
 - 1.5. Очувати приобални појас водних тела у блиско природном стању.
 - Поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора свести на најнеопходнији минимум. Поплочане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 m), прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила. Поплочани или бетонирани делови обале не могу бити стрмији од 450, изузев пристана, а структура њихове површине треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија;
 - Током поправке/реконструкције постојећих обалоутврда прекидати их мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 450 и мала оаза природне вегетације) и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице водотока/канала;
 - Обезбедити отвореност канала/водотока на целој дужини (одстранити постојеће цевоводе);
 - Прибавити посебне услове заштите природе за изградњу техничке документације регулације водотока, поплочавања и изградње обала, изградње или обнављања мостова и саобраћајница.
 - 1.6. На простору изван зоне становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока.
 - 1.7. Испод мостова као и на местима укрштања саобраћајница са еколошким коридорима, приликом изградње или реконструкције наведених објеката применити техничко-технолошка решења којима се обезбеђује безбедно кретање дивљих врста уз коридор.
 - 1.8. Избегавати директно осветљење коридора и применити одговарајућа техничка решења у складу са еколошком функцијом локације (тип и усмереност светлосних извора, интензитет и период осветљења, боја светлости итд.), у складу са потребама јавних површина.
 - 1.9. У простору еколошког коридора забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и нерегуларно одлагање отпада.
 - 1.10. Стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета (испаша, кошење и сл.) на простору еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља.
2. Очувати и унапредити континуитет зелених површина чија структура подржава функције еколошког коридора:
 - 2.1. Очувати појас приобалне вегетације (врбака и мочварне вегетације) на што већој дужини обала. Приликом уређења континуираног појаса заштитног зеленила обезбедити што већи проценат (најмање 50%) аутохтоних врста.

- 2.2. Заштитни појас канала и канализованих водотокова (код локалних коридора у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m, а код регионалних коридора у ширини од најмање 10 m, а оптимално 20 m), треба да има травну вегетацију која се одржава редовним кошењем и која не може бити засечена дрворедом. Забрањено је узурпирати заштитни појас коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.
- 2.3. Обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насила, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта.
- 2.4. На грађевинском земљишту наменити приобаље деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности, а урбане садржаје потребно је распоредити по принципу зонације. На просторима, где не постоје услови за формирање напред описаног појаса заштитног зеленила (саобраћајнице и сл.), обалу визуелно одвојити од простора људских активности зеленилом висине 1-3 m.
- 2.5. Током планирања заштитног зеленила објеката/блокова, уз међне линије парцела које се граниче са обалним појасем наведених водотокова, формирати вишеспратно заштитно зеленило минималне ширине 3-5 m (у зависности од величине парцеле/блока).
- 2.6. Забрањено је сађење инвазивних врста, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста и обезбедити редовно одржавање зелених површина.

Мере за заштитну зону еколошких коридора и станишта

1. До 500 m од коридора/станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):
 - 1.1. Забрањује се изградња:
 - нових стамбених, производних и других објеката чије је коришћење везано за присуство људи или животиња, осим објеката под тачком 3.1.;
 - ветропаркова и појединачних ветрогенератора (турбина).
 - 1.2. Ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује очување карактеристика хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.
2. До 200 m од коридора/станишта ограничава се:
 - 2.1. Изградња укупаних складишта на она чије се дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде и која су изграђена на начин којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околини простор.
 - 2.2. Израда планова са планским решењима којима се обезбеђује:
 - примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења;
 - дефинисање правила озелењавања грађевинском дозволом и забрана коришћења инвазивних врста.
3. До 200 m од коридора/станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):
 - 3.1. Ограничава се изградња објеката:
 - на саобраћајнице чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора или комплекса станишта од већег броја субјединица;
 - на пољопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење просторне целине датог станишта (објекти сточарства, рибарства), који су лоцирани у складу са потребама заштите дивљих врста;
 - на објекте у воћарским-виноградарским зонама;
 - на саобраћајнице чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора или комплекса станишта од већег броја субјединица.

3.2. Ограничава се изградња електричних водова ниског и средњег напона на водове који су изграђени применом посебних техничко-технолошких решења која спречавају колизију и електрокуцију птица.

3.3. Забрањено је пошумљавање/подизање ваншумског зеленила у заштитној зони слатинско-степских станишта и травних коридора.

4. До 200 m од коридора/станишта на грађевинском подручју (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.):

4.1. Ограничава се изградња објеката:

- на оне чије граничне вредности индикатора буке не прелазе утврђене норме за чисто стамбена подручја (55-45 dB(A)), а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор.
- који захтевају поплочавање и/или осветљење, на минимално растојање 50 m од обале коридора.

Мере заштите геолошког и палеонтолошког наслеђа

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.), која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

1.3.2. Мере заштите и уређења непокретних културних добара

Мере техничке заштите, односно конзервација, рестаурација, реконструкција, ревитализација, и презентација културних добара, као и други радови којима се могу проузроковати промене облика или изгледа културног добра или повредити његова својства могу се предузимати само на основу услова и сагласности на пројекат и документацију издатих од стране Покрајинског завода за заштиту споменика култура Петроварадин.

Услови заштите археолошких локалитета и археолошких зона су следећи:

- Пре предузимања било каквих земљаних радова на простору свих обележених археолошких локалитета и археолошких зона обавезно је тражити од Покрајинског завода за заштиту споменика културе посебне услове заштите;
- На простору локалитета Калварија на Тителском брегу (локалитет 1), који је заштићен као културно добро од изузетног значаја, не дозвољава се извођење било каквих земљаних и грађевинских радова.

1.3.3. Мере заштите и уређења предела

Заштита и уређење предела је суштинска потреба за одрживи развој подручја посебне намене Тителског брега и треба се спроводити кроз:

- Мере заштите свих заступљених типова предеоних елемената очувањем карактеристичних обележја екосистема која су проистекла из природне конфигурације;
- Управљање пределом Тителског брега поступцима којима се, из перспективе одрживог развоја, обезбеђује редовно одржавање предела, са циљем усмеравања и усклађивања промена изазваних друштвеним и економским процесима, као и процесима у животној средини;
- Стварање услова за спровођење предеоног политике (општих принципа, стратегија и смерница, дефинисаних од стране надлежних органа), која омогућава предузимање одређених мера у циљу заштите, управљања и планирања предела.

Заштита, уређење и развој предела Тителског брега заснива се и на реализацији различитих активности у простору:

- Очување геоморфолошког система у циљу заштите вредности предеоних елемената брега и његовог идентитета;
- Строга контрола експлатације минералних сировина и других активности у простору;
- Заштита препознатљивих и вредних амбијената руралног типа (салаши);

- Санација и ревитализација нарушених својстава природног система који значајно утичу на карактер предела;
- Успостављање механизма управљања и промоције предела;
- Креирање нових вредности у простору од посебног значаја за развој (развој културног подручја);
- Интерпретација предеоног обрасца заснованог на истицању природних и геолошких вредности и јединствености;
- Успостављање процедура за укључивање најшире јавности у процес планирања предела Тителског брега;
- Подизање нивоа свести становника овог подручја, приватних организација и надлежних органа власти о предеоном вредностима брега и Потисја;
- Праћење промена у простору које доводе до деградација предела вредности;
- Заштита водотока и водених површина (пре свега реке Тисе) као важних елемената карактера предела;
- Заштити пољопривредног земљишта од ненаменског коришћења.

1.3.4. Мере заштите живота и здравља људи

Адекватна имплементација планских решења у области заштите животне средине, пре свега препоруке и обавеза израде студија процена утицаја пројеката на животну средину, студије утицаја на здравље људи и др. и стратешких процена утицаја планова на животну средину имају важну улогу у очувању здравља људи.

Одрживо управљање животном средином је кључни фактор у сузбијању бројних болести чији су директни изазивачи фактори животне средине, пре свега антропогени утицаји.

Утицаји животне средине на здравље људи су велики, и представљају последичну реакцију – становништво у планском подручју је свакодневно изложено низу физичких, хемијских и биолошких агенаса, природног и антропогеног порекла.

Здравствена заштита је организована и свеобухватна делатност друштва са основним циљем да се оствари највиши могући ниво очувања здравља грађана и породице. У нашој земљи се она најчешће дефинише са пет нивоа мера и активности усмерених на унапређење и очување здравља, спречавање и сузбијање обољења, рано откривање болести, благовремено лечење и рехабилитацију. Здравствена заштита је, дакле, све оно што једна држава или друштво (заједница) у целини, као и здравствена служба посебно, чине да заштите и побољшају здравље становништва.

Јавно здравље подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне средине. Темелји се на промоцији здравља и примарној превенцији, а инструментализује кроз тимски и интердисциплинарни рад, мултисекторску сарадњу, као и све облике партнерства. Формулисање политике и стратегије у овој области усклађено је са препознатим функцијама јавног здравља, у складу са препорукама Светске здравствене организације.

Под појмом здравствена заштита подразумева се целокупност мера политичког, економског, правног, социокултурног, научног, социјално-медицинског, хигијенско противепидемијског и сл. карактера усмерених на очување и унапређење физичког, психичког и социјалног здравља сваког човека појединца и друштва, ради постизања дуговечности и потребног квалитета живота, као и обезбеђење адекватне медицинске помоћи за случај потребе. Зато здравствену заштиту дефинишемо као скуп мера превенције, лечења и вођења болести и повреда коју спроводе лекарски, сестрински и други здравствени и нездравствени професионалци и сарадници.

Израз „мере здравствене заштите“ се уобичајено употребљава у опису јавних, организованих програма заштите широким заједницама и угрожених група становништва, и има призивак смишљеног, планираног и дугорочног деловања (нпр. мере у оквиру програма заштите околине, заштите радника, програма менталног здравља и сл.).

Данас се све више употребљава и за поступке са појединцима, посебно када је у питању трајна нега: у оквиру терапијског плана за одређеног хроничног болесника, у програму рехабилитације, у праћењу и осигурању здравља одојчета итд. То могу бити разноврсне активности и мере на различитим нивоима.

Мере заштите живота и здравља људи могу се поделити у неколико кључних области дејства, према доминантном утицају, у складу са законском регулативом из појединих области:

- Обезбеђење безбедне и здраве околине неопходне за здравље становништва, посебно деце, кроз заштиту и очување квалитета животне средине;
- Елиминисање загађења ваздуха које настаје као продукт сагоревања чврстих горива које је у вези са многим болестима;
- Благовремено упозоравање и превенција од штетних ефеката дејства хемикалија које представљају потенцијални ризик за здравље људи;
- Заштита здравља људи од електромагнетног зрачења;
- Заштита живота и здравља људи у ванредним ситуацијама планирањем превенције и адекватним реаговањем на насталу ситуацију, чиме би се смртност и болести од последица ванредних ситуација, несрећа и избијања епидемија који су повезани са факторима ризика животне средине средине значајно смањили;
- Заштита живота и здравља људи од последица климатских промена као глобалне опасности по здравље људи, које изазивају оштећења озонског омотача, губљење биодиверзитета и др.

На квалитет живота и здравља људи у позитивном смислу, има утицај и одржавање еколошког коридора у функцији, кроз стварање услова и коришћење амбијента који ће позитивно утицати на психофизички и емотивни живот појединаца.

1.3.5. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација

Планирање и заштита простора од елементарних непогода и технолошких удеса базира се на минимизацији ризика по људско здравље и животе, природне и створене вредности, као и на санацији простора који су евидентно угрожени овим појавама. Такође, формирање јединствене базе о угроженим просторима, потенцијално угроженим просторима, постојећим и планираним објектима одбране, пружа основу за планирање намене простора и његовог савременог концепта развоја у складу са природним условима и ограничењима. Надлежности, обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама дефинисане су Законом о ванредним ситуацијама.

Елементарне непогоде

Заштита простора од ванредних ситуација врши се у складу са одредбама Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 86/11), Закона о ванредним ситуацијама, Уредбе о садржају и начину израде планова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 8/11), Правилника о начину израде и садржају плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, број 82/12), Правилника о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, број 41/10) и др.

При утврђивању просторне организације и уређења насеља неопходно је поштовати и имплементирати опште принципе заштите од елементарних непогода и других несрећа, имајући у виду и постојећу просторну организацију.

Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама планирају се превентивне и оперативне мере за спречавање и умањење последица елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа – удеса и катастрофа, као и снаге и средства субјеката система заштите и спасавања, њихово организовано и координирано ангажовање и деловање. План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама ради се на основу процене угрожености.

Проценом угрожености извршиће се идентификација извора (узроци) могућег угрожавања, сагледавање могућих последица, процена потреба и могућности спровођења мера и активности заштите и спасавања од елементарних непогода и других несрећа, што ће утицати на утврђивање степена концентрације физичких структура и инфраструктурних објеката на одређеном простору.

На подручју Просторног плана обавезно је континуирано спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, хидролошких, орографских и сеизмичких карактеристика.

Ради заштите од земљотреса, обавезно је строго поштовање прописаних услова који се односе на индекс изграђености парцеле, густину насељености, систем изградње објеката и др. Такође, мере заштите од земљотреса су правилан избор локације за градњу објеката, примена одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др. Код изградње нових објеката потребна је примена важећих законских прописа за пројектовање и градњу објеката на сеизмичким подручјима.

Ради заштите од пожара у насељу је, поред урбанистичких, потребно примењивати и грађевинско-техничке мере заштите од пожара у складу са прописима о изградњи објеката, прописима и мерама заштите од пожара код електроенергетских и гасних инсталација и објеката, прилагођавање природних водотокова и уређење сталних црпилишта воде за потребе гашења пожара.

Заштита пољопривредног земљишта од пожара врши се применом мера заштите које прописују општине, у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Заштита шума обухвата спровођење мера за њихово уређење и очување, као и за спречавање појаве пожара као што су: обнова шума уношењем аутохтоних врста дрвећа (лишћара), санација и ревитализација угрожених и деградираних делова, израда карте шума по степену угрожености од пожара, планирање мера за борбу против потенцијалних изазивача пожара, планирање мера биолошко-техничке заштите шума, изградња шумских путева и заштитних просека у складу са програмом предузећа која газдују овим природним добрима, одређивање локација на природним водотоцима за уређење сталних црпилишта воде за потребе гашења пожара (дефинише се у плановима заштите од пожара које израђују предузећа која газдују овим природним добрима).

На подручју Просторног плана изграђене су две противградне станице, са којих се током сезоне одбране од града испалају противградне ракете, чија је функција и даље у плану.

У пречнику од 100 m од противградних станица није дозвољено градња нових објеката без сагласности Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Удеси

Одредбе Закона о ванредним ситуацијама односе се на израду Плана заштите од удеса и предузимање мера за спречавање и ограничавање утицаја, успостављање адекватних одговора на ванредне ситуације које су узроковане елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама – удесима и катастрофама.

На утврђивање концепције просторног развоја утичу постојеће делатности са присутним факторима ризика, угроженост простора природним непогодама и функционална намена простора. Планирање намене и садржаја простора и имплементација мера превенције има за циљ спречавање или смањивање вероватноће настанка удеса и могућих последица, а организују се и спровode на основу процене ризика и последица од удеса.

Ове мере се односе на:

- Адекватно просторно планирање и зонирање насеља (подразумева одређивање зона заштите, удаљености опасних активности од насеља, дислокацију постојећих ризичних садржаја, планирање одговарајућих садржаја у циљу спречавања ширења последица од потенцијалних удеса, итд.);

- Специфичне услове за изградњу објеката и инфраструктуре са повећаним ризиком од удеса;
- Израду анализе ризика од удеса и давање мишљења и сагласности на њих;
- Избор и примену технологија чијом се експлоатацијом мање загађује животна средина и обезбеђује већи степен заштите од потенцијалног загађења;
- Благовремено отклањање свих уочених техничко-технолошких недостатака;
- Утврђивање траса транспорта опасних материја изван насељених места.

Постројења у којима се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер савесно постројења, односно комплекса у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу планова заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији су садржај и методологија израде уређени Законом о ванредним ситуацијама. Повредиви објекти јесу они који се налазе на 1.000 m од граница савесно постројења.

1.3.6. Уређење простора од интереса за одбрану земље

Простор у обухвату Плана није потребно прилагођавати потребама одбране земље. Заштита становништва, материјалних и културних добара (планирање и коришћење склоништа и других заштитних објеката) дефинисани су Законом о ванредним ситуацијама.

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Пољопривредно земљиште се користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту и у складу са овим просторним планом, као и урбанистичким плановима који се доносе на основу овог просторног плана.

Коришћење пољопривредног земљишта у заштитној зони заштићеног подручја потребно је усагласити са мерама које се доносе на заштитну зону према важећој Уредби о заштити и мерама заштите на стаништима заштићених врста, еколошким коридорима и њиховим заштитним зонама.

Коришћење пољопривредног земљишта у зони утицаја усагласити са мерама које се односе на станишта заштићених врста, еколошке коридоре и њихове заштитне зоне.

Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у не-пољопривредне сврхе и промена намене земљишта није дозвољено, осим у изузетним случајевима и у складу са условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту.

Правила грађења на пољопривредном земљишту у заштићеном подручју

На подручју Специјалног резервата природе „Тителски брег“ и на подручју заштитне зоне није дозвољено обављати радове и активности за које се, у складу са законом којим се уређује заштита природе, утврди да могу оштетити вредности наведене у члану 2. Уредбе о проглашењу СРП „Тителски брег“, пре свега структуру лесног одсека и пратеће облике његовог рељефа, попу-

лације, заједнице и станишта биљних и животињских врста, као и нарушити природне процесе и еколошку целовитост подручја или значајно неповољно утицати на естетска обележја предела и животну средину. Из тих разлога забрањује се градња објеката која могу да наруше визуелни интегритет предела.

У заштићеној целини у режиму I степена заштите земљиште се не користи у пољопривредне сврхе.

У заштићеној целини у режиму II степена заштите радови и активности на пољопривредном земљишту ограничавају се на:

- Контролисано, просторно и временски ограничено кошење и паљење травне вегетације и испашу, осим испаше свиња и постављања торова за стоку, који су забрањени;
- Коришћење и одржавање ливада и пашњака као травних станишта, а забрањено је њихово преоравање и пошумљавање, преоравање сурдука и уклањање травног покривача и хумусног слоја, осим на малим површинама за потребе дозвољених радова на изградњи и реконструкцији објеката и уређењу простора;
- Приступ, обављање посла и боравак власника и корисника земљишта и других непокретности на својим имањима, уз сакупљање и одношење направљеног отпада на прописан начин, а забрањено је руковати моторним возилима, пољопривредним машинама и другим средствима и алатима тако да се угрозе или оштете природне вредности и животна средина.

Дозвољени радови и активности:

- Спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренаможавања штеточина, у складу са законом.

Забрањује се:

- Градња објеката која могу да наруше визуелно интегритет предела (за сваки објекат понаособ прибавити услове Покрајинског Завода за заштиту природе и сагласност ЈП Тителски брег).

У заштићеној целини у режиму III степена заштите радови и активности на пољопривредном земљишту ограничавају се на:

- Обраду постојећих њива и коришћење и одржавање ливада и пашњака као травних станишта, а забрањује се преоравање и пошумљавање травних површина, орање земљишта на ивици лесног платоа и завршних делова сурдука и уклањање травног покривача и хумусног слоја, осим на малим површинама за потребе дозвољених радова на изградњи и реконструкцији објеката и уређењу простора;
- Уређење места и постављање опреме за привремено одлагање и сакупљање комуналног, пољопривредног и шумског отпада.

Дозвољени радови и активности:

- Спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренаможавања штеточина, у складу са законом.

Забрањује се:

- Градња објеката која могу да наруше визуелни интегритет предела (за сваки објекат понаособ прибавити услове Покрајинског завода за заштиту природе и сагласност ЈП Тителски брег).

Правила грађења на пољопривредном земљишту у заштитној зони заштићеног подручја

У заштитној зони радови и активности на пољопривредном земљишту ограничавају се на:

- Обраду постојећих њива и коришћење и одржавање ливада и пашњака као травних станишта, а забрањује се преоравање и пошумљавање травних површина, орање

земљишта на ивици лесног платоа и завршних делова сурдука и уклањање травног покривача и хумусног слоја, осим на малим површинама за потребе дозвољених радова на изградњи и реконструкцији објеката и уређењу простора;

- Уређење места и постављање опреме за привремено одлагање и сакупљање комуналног, пољопривредног и шумског отпада;
- Формирање ветрозаштитних појасева са минимално 50% учешћа аутохтоних врста, у складу са интересима очувања биодиверзитета подручја.

Дозвољени радови и активности:

- Спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренаможавања штеточина, у складу са законом;
- Задржавају се постојећи рибањаци.

Потенцира се:

- Откуп и замена површина у циљу очувања станишта и формирања заштитних појасева.

Забрањује се:

- Градња објеката која могу да наруше еколошки или визуелни интегритет предела (за сваки објекат понаособ прибавити услове Покрајинског завода за заштиту природе и сагласност ЈП Тителски брег);
- Извођење радова на Станишту строго заштићене врсте тиског цвета на потесу Тисе, испод Тителског брега;
- Уношење инвазивних (агресивних алохтоних) врста;
- Хемијско и физичко загађивање, отварање депонија, одлагање опасних материјала и сл.;
- Упуштање отпадних вода у каналску мрежу;
- Радови који негативно утичу на хидролошки режим заштићеног подручја;
- Прскање комараца применом биолошких инсектицида у периоду парења тиског цвета;
- Задржавају се постојећи рибањаци уз забрану градње нових.

2.1.1. Правила грађења на пољопривредном земљишту у заштићеном подручју у појасу до 200 m од еколошког коридора Тисе/станишта

- Забрањује се изградња нових салаша;
- На постојећим салашима дозвољена је: реконструкција, доградња до 50% и надоградња постојећих објеката до макс. П+1; без промене постојеће намене објекта, у циљу побољшања санитарно-хигијенских услова живота и рада на салашу;
- Изградња надземних објеката се ограничава: на воћарско-виноградске кућице и оставе за смештај воћа на воћњацима и виноградима; на пољопривредне објекте у складу са условима заштите природе;

2.1.2. Правила грађења на пољопривредном земљишту у зони утицаја на заштићено подручје

Ова правила грађења се односе на пољопривредно земљиште планског подручја, али ван заштићених подручја, дакле у заштитним зонама заштићених подручја и осталој посебној намени, а односе се на изградњу салаша, фарми, рибањака, воћарско-виноградских и других објеката, чија изградња је могућа на овом пољопривредном земљишту. Изградњу објеката је потребно ускладити са мерама и условима које је потребно прибавити од надлежне институције за заштиту природе, а које се односе на заштиту станишта заштићених врста, еколошке коридоре и њихове заштитне зоне.

Забрана градње салаша се односи на заштитну зону коридора/станишта у појасу до 200 m. Забрана градње свих објеката чија намена није директно везана за воду се односи на растојање мање од 50 m од обале стајаћих вода, односно од линије средњег водостаја водотока који имају функцију еколошког коридора.

Објекти за потребе пољопривредног домаћинства - салаши

На пољопривредном земљишту могућа је изградња објеката пољопривредног домаћинства - салаша, који садрже објекте намењене породичном становању и објекте намењене пољопривредној производњи.

Под салашима и њиховим простором подразумева се ангажована површина на подручју атара насеља, на којој ће се одвијати специфична и разноврсна пољопривредна производња у области повртарства, воћарства, виноградарства и сточарства.

Производња ће се одвијати на посебно уређеном простору, што подразумева издвајање просторних целина за башту са воћем и лозом, економско двориште са капацитетима за смештај ратарских култура и механизације, простор за изградњу објеката за смештај стоке са уређеним делом за одлагање стајњака, као и простор за изградњу стамбеног објекта, и др.

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња: породичног стамбеног објекта; помоћног објекта уз стамбени објекат (гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл.); економског објекта: објекти за гајење животиња (сточна стаја као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица); пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке); објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирани сили јаме и сили тренчеви); објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви) и други слични објекти на пољопривредном газдинству (објекти за пољопривредне машине и возила, пушнице, сушнице, магацини хране - складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.); пословног објекта (објекат за храну, пиће и смештај за потребе организовања туристичке понуде на салашу- сеоски/етно-туризам, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу); објекта/површина за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу), уз обезбеђивање санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле.

Услови за изградњу објеката и просторну организацију салаша.

Минимална величина парцеле за изградњу нових објеката за потребе пољопривредног домаћинства (салаша) је 1500 m². Степен заузетости парцеле не сме прелазити 30% површине парцеле салаша. Зелене површине треба да заузимају најмање 20% парцеле.

Максимални габарит стамбеног објекта у основи је 200 m², максимална спратност објеката је П+Пк, са могућношћу изградње подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају, минимална удаљеност стамбеног објекта од суседне парцеле је 1,0 m, од атарског пута 5,0m, а од јавног пута у складу са Законом о јавним путевима.

Дозвољена је изградња помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Максимална спратност помоћног објекта је П. Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају. Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 5 m, а од суседне парцеле је 1 m.

Водонепропусна септичка јама гради се на минимум 3 m од свих објеката и од границе суседне парцеле.

Економски објекти се могу градити само ако на парцели постоји или се гради породични стамбени објекат за потребе пољопривредног домаћинства. Дозвољена је изградња више економских

објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Максимална спратност економског објекта је П+Пк. Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно од пословног објекта је 20 m, а од суседне парцеле удаљеност је минимум 1 m. Минимална удаљеност објекта као што су стаје, ђубришта од бунара је 20 m.

Дозвољена је изградња мањих објеката намењених за прераду примарних производа пољопривреде (воћа, поврћа, шумских плодова, лековитог биља, млека, меса и сл.).

Изградња пословних објеката за пружање услуга хране, пића и смештаја, као и за потребе организовања туристичке понуде на салашу, дозвољена је само ако постоји и пољопривредна производња на салашу. Дозвољена је изградња само једног пословног објекта. Максимална спратност пословног објекта је П+Пк. Минимална удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта је 5 m, од границе суседне парцеле је 1 m а од економског објекта удаљеност је минимум 20 m.

Дозвољена је изградња објекта за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу. Максимална спратност објекта је П+Пк. Минимална удаљеност објекта/површине од породичног стамбеног објекта је 5 m, од границе суседне парцеле је 1 m а од економског објекта минимална удаљеност је 20 m.

Салаш мора имати приступ са атарског или другог пута. Објекте салаша градити са косим крововима, као покривач користити цреп, трску. Примењивати традиционалан вид грађења. Салаш може бити ограђен, а макс. висина ограде је 1,8 m. Ограда мора да се повуче од међе парцеле са пољопривредним усевама најмање 1 m.

Висок ниво уређености и опремљености салаша подразумева:

- Грађевински део салашког простора, односно грађевински објекти морају бити удаљени од јавних саобраћајница у складу са прописима који регулишу област саобраћајне инфраструктуре;
- Препоручује се да грађевински објекти буду изграђени од чврстог материјала и да буду приземни (са подрумом);
- Просторно раздвајање стамбеног и економског дела салаша, а нарочито објеката намењених сточарској производњи, као и подизање заштитног зеленила;
- Изграђен приступни пут са чврстом подлогом;
- Подигнута ограда око грађевинског дела салаша;
- Обезбеђено снабдевање питком водом и изграђеност одговарајућих водоводних инсталација у стамбеном објекту и објектима сточарске производње - објекти салаша треба да су снабдевени водом за пиће из водоводне мреже или из сопственог извора (бунара);
- Регулација одвођења отпадних вода - отпадне воде из стаја и осока се не смеју упуштати у мелиорационе канале и природне водотоке;
- Уређен простор за одлагање чврстог дела сточног отпада;
- Изграђен објекат за прикупљање осоке;
- Поплочан дворишни плато стамбеног дела и дела намењеног за сточарску производњу.

Објекти на постојећим салашима се могу реконструисати и дограђивати, реконструисати инсталације, побољшати услови живота и рада до максималних параметара прописаних овим просторним планом и под следећим условима:

- Дозвољена је замена постојећег објекта новим објектом у оквиру услова датих овим просторним планом;
- Реконструкција објеката је дозвољена, ако се неће нарушити параметри датих овим просторним планом;
- Адаптација објеката се може дозволити у оквиру намена датих овим просторним планом;
- Ако парцела салаша не задовољава неки од услова дефинисаних овим просторним планом, може се дозволити реконструкција и доградња до испуњења преосталих урбанистичких параметара.

Објекти за узгој животиња – фарме и газдинства

Фарма, према Правилнику о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папкара, живине и кунића („Службени гласник РС“, број 81/06), јесте газдинство у коме се држи или узгаја 20 и више грла копитара, папкара (20 и више грла говеда, 100 и више грла свиња, 150 и више грла оваца и коза) или 350 и више јединки живине и кунића и може да се гради на:

- Локацији која се налази на подручју и у зони која, у зависности од врсте и броја животиња, као и еколошких услова не угрожава, не би била угрожена од стамбених и других објеката у ближој или даљој околини;
- Компактном земљишту које не сме бити подводно и које мора имати добре отоке атмосферских вода;
- Локацији која се налази изван зоне која може бити угрожена поплавом и клизањем терена.

Изградња и реконструкција објеката пољопривредне производње (фарме) који се, због величине капацитета или специфичне технологије производње, не могу градити у насељу, вршиће се у атару имајући у виду и следеће услове за избор локације:

- Објекте треба лоцирати на мање квалитетним типовима земљишта, а уколико ово није могуће, према предности осталих локационих фактора;
- Одређена ограничења могу представљати рељефне и микрорељефне карактеристике, што се посебно односи на изградњу већих сточарских капацитета са неопходним додатним површинама и економским двориштима који захтевају заравњене површине;
- Производно-сточарске капацитете градити у близини ливада и пашњака, како би се створили услови за комбиновану исхрану на слободним просторима и у затвореним објектима.

Код изградње објеката сточних фарми мањег капацитета предност имају локације уз локалне и атарске путеве, у близини насеља, како би се могао обезбедити прикључак на постојећу насељску инфраструктуру (пут, електроенергетска мрежа, водоводна мрежа...).

Основни услов при избору локације је могућност трајног решења прихватања и одвођења сувишних површинских и подземних вода; предност у овом смислу имају локације у непосредној близини мелиоративних канала који немају функцију еколошких коридора, јер ће се тако постићи боље одвођење сувишних вода са уређене површине комплекса.

Фарма мора да буде изграђена тако да омогући одговарајуће микроклиматске и зоохигијенске услове зависно од врсте животиња. Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката и конкретне врсте животиња, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противопожарних и других услова. Максимална спратност објеката у комплексу је П+Пк, максимална спратност објеката за узгој животиња и помоћних објеката је приземље (П).

Круг фарме мора да:

- Буде довољно простран, да одговара капацитету, броју и величини изграђених објеката како би се обезбедила њихова функционална повезаност и међусобна удаљеност;
- У оквиру фарме морају се обезбедити два одвојена блока и то технички део (објекти за запослене, пословни објекти, објекат за боравак као и потребни пратећи објекти - котларнице, машинске радионице, складишта) и изоловани производни део;
- Има улаз који је контролисан или под надзором и на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме;
- Буде ограђен оградом висине максимум 2,2 m која спречава неконтролисан улазак људи и животиња;
- Буде уредно и редовно одржаван.

Путеви (спољни и унутрашњи) морају да испуњавају следеће услове:

- Прилазни путеви и путеви у кругу фарме морају да буду довољно широки и изграђени од чврстог материјала или морају да имају подлогу од шљунка;
- Испред сваког објекта на фарми мора бити бетонирана или асфалтирана површина за лакше кретање возила;
- Путеве у кругу фарме морају бити погодни за чишћење и прање, а уз њих мора да се налази довољан број хидраната и сливника;
- Путеве који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња.

Такође, фарма мора бити снабдевена довољном количином воде за пиће из јавног водовода или сопственог бунара, која мора бити контролисана и мора испуњавати стандарде прописане за пијаћу воду. За прање објеката и путева може се користити и вода која не испуњава прописане стандарде за пијаћу воду.

Одвођење отпадних вода вршиће се тако што ће се:

- Атмосферске воде уливати у канализацију или у природни реципијент без пречишћавања;
- Отпадне воде које настају током производног процеса или прања објеката и опреме обавезно сакупљати у водонепропусне испусте и пречишћавати пре испуштања у природне реципијенте;
- Одвод отпадне воде на обрадиве површине мора бити у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- Фекалне воде сакупљати у одвојене септичке јаме или испустити у канализацију.

Простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива из објекта мора бити смештен, односно изграђен тако да се спречи загађивање околине и ширење узрочника заразних болести животиња и људи, наспрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен најмање 50 m од објекта за узгој животиња.

Фарма са више од 100 условних грла копитара и папкара мора да има одвојен колски и пешачки улаз. На колском и пешачком улазу морају бити изграђене дезинфекционе баријере димензија 6x3x0,25 m и 1x0,5x0,05 m и испуњене воденим раствором дезифицијенса. Дезинфекционе баријере морају бити изграђене на начин који омогућава њихово чишћење и прање, као и испуштање раствора кроз дренажни отвор. На фарми је неопходно обезбедити и простор, односно просторије за смештај, сортирање и складиштење хране за животиње.

За изградњу нових фарми, као и за потребе повећања капацитета или пренамене објеката у друге садржаје у функцији пољопривредне производње на постојећим фармама, неопходна је израда урбанистичког пројекта. За реконструкцију и доградњу објеката на постојећим фармама услови ће се издавати директном применом овог просторног плана.

Узгајалишта дивљачи

У атару се дозвољава подизање и постављање објеката за прихват, негу и исхрану дивљачи током целе године, као и објекти за прехранивање током зимског периода.

- Уколико се граде на пољопривредном земљишту минимална парцела комплекса је 1,0 ha, или се задржава постојећа парцела, поштујући прописане услове Закона о пољопривредном земљишту;
- Максимални индекс заузетости парцеле је 50%. Максимална спратност објеката је П+Пк са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају. Минимална удаљеност објеката од суседне парцеле је 10 m;
- Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 1,6 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије. Комплекс мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде, која ће се користити за пуњење рибњака. За подизање рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту потребна је сагласност Министарства за пољопривреду, туризам, шумарство и водопривреду.

Основни технички услови за изградњу рибњака су:

- Границе рибњака морају бити означене видљивим ознакама;
- Рибњак мора да располаже уређајима за упуштање и испуштање воде, уређајима за регулисање нивоа воде, као и уређајима који спречавају пролаз риба, рибље млађи и икре у или из рибњака;
- Рибњак мора бити заштићен од поплава;
- За уклањање смећа и штетних отпадака из рибњака мора постојати уређено место или изграђен технички уређај, који онемогућава загађење рибњака и његове околине;
- Уколико је могуће рибњак треба да је ограђен.

У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака. У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације. Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 3 m, а максимална спратност је П+Пк. Изградња рибњака условљена је израдом урбанистичког пројекта, са провером инфраструктурне опремљености.

Воћарско-виноградски објекти

На парцели плодног земљишта, која је према начину коришћења сврстана у културу воћњак, односно виноград, дозвољена је изградња воћарско-виноградске кућице, бунара, пољског wc-а и оставе за смештај алата, воћа и сл., уз обезбеђивање следећих услова:

- Површина нових парцела на којима је могућа изградња воћарско-виноградске кућице не може бити мања од 1500 m²;
- Најмање 70% површине парцеле мора се користити као виноград, воћњак или повртњак;
- Површина воћарско-виноградског објекта износи максимум 25 m². Дозвољена је изградња надстрешнице, лође, трема, пергола испред и у склопу објекта, који уколико нису застакљени или затворени, не улазе у састав дозвољене површине објекта;
- Спратност објекта је приземље (П). Објекат може имати и подрум уколико дозвољавају хидротехнички услови или се гради на терену у нагибу. Висина подрума изнад терена не може бити виша од 90 cm (ако је терен у нагибу рачуна се просечна висина терена дуж објекта);
- Укупна висина објекта - од нулте коте до коте слемена (рачунајући и подрум изнад терена) не може бити виша од 5 m;
- Објекат треба градити претежно од лаких материјала, са већом употребом природног материјала, а форму објекта прилагодити традиционалном облику овог поднебља;
- Кров мора бити кос без назитка (нагиб крова мин. 30°, а макс. 40°), са покривачем од црепа, ћерамиде, теголе и слично;
- Ограда може бити жива зелена или транспарентна (жичано плетиво и сл. комбиновано са зеленилом) која се поставља тако да стубови ограде буду на земљишту власника оградe, максималне висине 1,4 m;
- Парцеле на којима постоје изграђене воћарско-виноградске куће задржавају се онакве какве јесу;
- Површина оставе за смештај воћа и поврћа, механизације и алата, може бити максимум 150 m², а спратности П+0 (приземље);
- Минимална удаљеност објеката од границе суседне парцеле је 3 m, а од суседовог објекта 10 m.

Објекти за примарну обраду и складиштење пољопривредних производа

Ово су објекти за примарну обраду (прање, сушење и сл.), складиштење и чување пољопривредних производа (житарица, индустријског, крмног и лековитог биља, цвећа, воћа и поврћа), затим ђубрива и др. репроматеријала, као и пратећи и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Објектима за складиштење пољопривредних производа сматрају се све врсте складишта (полуотворене и затворене хале, надстрешнице, силоси, трапови, подна складишта, хладњаче, вински подруми и др.). Објекти у којима се пољопривредни производи могу примарно обрађивати су сушнице, пушнице, млинови и сл. објекти.

Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле не може бити мања од висине планираног објекта, односно минимум 5 m. Максимална спратност објеката је П, изузетно и више, ако то захтева технолошки процес (силоси и сл.), са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом, висине максимално до 2 m. Ограда и стубови оградe се постављају на удаљености од мин. 1 m од међне линије или на међи, уз прибављену сагласност суседа. Постављање оградe од границе парцеле атарског пута мора бити на удаљености која обезбеђује слободни профил пута. Забрањује се постављање пуне, тешке и масивне оградe.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, електроинсталације, вода и сл.

Стакленици и пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника. Удаљеност оваквих објеката од граница парцеле не може бити мања од висине планираног објекта, односно минимално 3 m.

Парцеле са стакленицима/пластеницима се могу ограђивати транспарентном оградом, висине максимално до 2 m. Ограда и стубови оградe се постављају на удаљености од мин. 1 m од међне линије или на међи, уз прибављену сагласност суседа.

2.1.3. Правила грађења на пољопривредном земљишту у зони утицаја на заштићено подручје у појасу до 200 m од еколошког коридора или станишта заштићених врста

- Забрањује се изградња нових салаша;
- Забрањује се изградња нових рибњака;
- На постојећим салашима дозвољена је реконструкција, доградња и надоградња постојећих објеката, без промене постојеће намене објекта, у циљу побољшања санитарно-хигијенских услова живота и рада на салашу.

На постојећим салашима дозвољена је:

- доградња постојећих објеката до 50%;
- надоградња постојећих објеката до макс. П+1.

Изградња надземних објеката се ограничава:

- на воћарско-виноградске кућице и оставе за смештај воћа у воћњацима и виноградима;
- на пољопривредне објекте у складу са условима заштите природе.

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

Шумски путеви и објекти

На шумском земљишту могу се градити:

- Шумски путеви и објекти у функцији шумске привреде у складу са основом газдовања шумама и годишњим извођачким плановима;

- Објекти инфраструктуре у складу са Просторним планом;
- Објекти намењени туризму, рекреацији, одмору и ловству у складу са Просторним планом, урбанистичким планом и условима надлежног завода за заштиту природе.

У шумама могу да се граде објекти у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којим се уређује област дивљачи и ловства. У шуми и на удаљености мањој од 200 m од руба шуме не могу се градити хумуране, кречане и други објекти са отвореном ватром. Оптимална отвореност шума саобраћајницама (потребна дужина шумског пута у односу на величину шумског комплекса), планирање и изградња шумских путева, детаљно се разрађују програмом изградње и одржавања шумских саобраћајница, као и планским документима (основама и програмима).

2.2.1. Ловачке куће и ловни објекти

У ловиштима је дозвољена:

- Изградња ловно-техничких објеката од природних материјала које треба уклопити у природни амбијент;
- Постављање ограда (ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења, заштите и лова дивљачи);
- Изградња ловно-производних објеката;
- Подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже уточиште, заклон и исхрану дивљачи;
- Изградња еколошких прелаза у виду специјалних техничко-технолошких решења у оквиру саобраћајне и друге инфраструктуре, ради стварања еколошких коридора за кретање ниске и крупне ловне дивљачи.

У ловиштима се могу оградити делови ловишта који ће бити намењени интензивном гајењу, заштити, лову, као и размножавању дивљачи ради насељавања ловишта, и унапређења ловног туризма, посебно иностраног.

Објекти на шумском земљишту се могу градити у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којима се уређује област дивљачи и ловства.

У ловиштима је потребно створити одговарајуће услове за гајење, заштиту и коришћење дивљачи. У том смислу, у ловиштима треба одржавати постојеће и изградити нове ловно-техничке објекте (хранилишта за дивљач – крупну и ситну, солишта, појилишта, стабилне чеке – осматрачнице, и др.). Број ловно-техничких објеката зависиће од бројног стања дивљачи у ловишту. Ловно-техничке објекте градити од природних материјала и уклапати у природни амбијент ловишта.

Поред ловно-техничких објеката у ловиштима се могу градити и ловно-производни објекти (прихватилишта за фазанске пилиће и ремизе).

Прихватилишта за фазанску дивљач градити у свим ловиштима у које се уносе фазанчићи из вештачке производње. У прихватилиштима ће се фазанчићи навићи на природне услове пре пуштања у ловиште.

Фазанерије - Фарме за производњу фазанске дивљачи могу се градити у склопу шумског и пољопривредног земљишта. Локације и објекти за ову намену морају испуњавати ветеринарско-санитарне и друге услове прописане за узгој ове врсте дивљачи. Дозвољена спратност објеката је П+О.

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде (корито за велику воду и приобално земљиште), због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других.

Коришћење и уређење водног земљишта регулисано је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката.

Приобално земљиште јесте појас непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се одnose на управљање водама. Ширина појаса приобалног земљишта у подручју заштићеном од поплава је 50 m, рачунајући од ножице насипа према брањеном подручју, а ширина појаса приобалног земљишта у подручју незаштићеном од поплава (висока обала) износи 10 m.

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту у заштитним зонама заштићених подручја и осталој посебној намени, а према условима заштите природе, могу се градити следећи садржаји:

- Објекти у функцији водопривреде, одржавања и реконструкције водотока, пловних путева, речног и каналског саобраћаја;
- Објекти инфраструктуре у складу са Просторним планом и урбанистичким плановима на основу овог просторног плана;
- Објекти туризма и рекреације, риболова и друго, у складу са условима надлежног водопривредног предузећа.

Изградња и опремање објеката намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и слично, мора бити првенствено од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима и архитектонском обрадом која се уклапа у пејзаж. На локалитетима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан простор око објеката се мора користити заједнички, без ограђивања и парцелисања.

За делове водног земљишта на којима постоји нелегална градња стамбених, викенд објеката или објеката неке друге намене, локалној управи је остављена могућност легализације затечених објеката, без обавезе комуналног опремања и сношења последица ризика од поплава тих простора, као и могућност примене дестимулативне економске политике.

На водном земљишту је, начелно, забрањена изградња.

Дозвољена је изузетно:

- Изградња водних објеката у функцији водопривреде, одржавања водотока, и других објеката и уређаја у функцији коришћења водног земљишта, у смислу Закона о водама – могу се градити у свим зонама водног земљишта утврђеним у Плану (изградња ових објеката реализује се на основу Закона о водама и Закона о планирању и изградњи, у складу са карактером и врстом објеката);
- У функцији одржавања корита водотока и водних објеката;
- Ради спровођења мера заштите вода;
- Изградња привредних објеката за експлоатацију речног материјала, узгој рибе;
- Изградња објеката намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову, објеката за наутуку, у складу са Просторним планом и условима надлежног водопривредног предузећа;
- Изградња објеката за туристичко-рекреативне сврхе; пратећих објеката (шанк-барови, просторије за пресвлачење и сл.); дрвених сојеница и надстрешница; партерно уређење (спортски терени, опрема, мобилијар, плаже и сл.).

Изградња и опремање нових или реконструкција постојећих објеката намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и сл., може се вршити само на локацијама утврђеним Просторним планом.

Пре израде урбанистичке документације потребно је прибавити сагласност и услове надлежног водопривредног предузећа и завода за заштиту природе (уколико је у заштићеном природном добру).

Уређење комплекса у функцији спорта, туризма и рекреације (купалишта, плаже, смештајни комплекси и сл.), вршиће се на основу урбанистичког пројекта, док је изградња ових комплекса са објектима у оквиру истих условљена израдом плана детаљне регулације. Изградња и уређење површина за спортски риболов са пратећим садржајима и појединачних објеката може се реализовати директно на основу одредби овог плана на основу локацијске дозволе.

На локалитетима који су предвиђени за подизање објеката намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову, слободан простор око објеката мора се користити заједнички, без ограђивања.

Објекти намењени рекреацији, туризму, спортском риболову и сл. морају имати неопходне пратеће садржаје и санитарно-техничке уређаје. Архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејзаж. Поред објеката основне намене, могућа је изградња и пратећих објеката у њиховој функцији.

Максимална индекс изграђености се не утврђује овим правилима, већ је условљен планираном наменом и површином земљишта.

- Максимални индекс заузетости земљишта је 40%;
- Максимална спратност објекта је П - П+Пк;
- Минимални ниво комуналне опремљености за ове садржаје је: приступ јавном путу и прикључење на електроенергетску мрежу, интерни систем водовода и канализације (бунар и водонепропусна септичка јама);
- Изградња објеката инфраструктуре, у складу са правилима уређења и грађења за ту врсту објеката у складу са просторним или урбанистичким планом. Изградњу објеката инфраструктуре на водном земљишту могуће је реализовати директно на основу одредби овог плана, уз претходно прибављену сагласност надлежног министарства, односно надлежног водопривредног предузећа.

Правила за изградњу привредних објеката за експлоатацију речних наноса, узгој и прераду рибе и сл.:

- Поред објеката основне намене, могућа је изградња и пратећих објеката у њиховој функцији;
- Максимални индекс заузетости земљишта свим изграђеним садржајима (паркинг, објекти, приступне и манипулативне површине и сл.) је 60%;
- Минимална и максимална површина земљишта/парцеле за ову намену се не утврђује овим планом;
- Спратност објеката – П (приземље); минимални ниво комуналне опремљености за ове садржаје је: приступ јавном путу и прикључење на електроенергетску мрежу, а за објекте за прераду рибе и интерни систем водовода и канализације (бунар и водонепропусна септичка јама);
- Порибљавање вештачких језера је еколошки врло деликатна операција која се сме обављати само на бази иختолошких студија и пројеката, урађених од стране за то лиценцираних институција. Није дозвољено да се тај посао обавља самоиницијативно од стране риболовачких друштава. Експлоатација грађевинског материјала из водотока дозвољена је само уз одговарајућу пројектну документацију којом се пројекат експлоатације потпуно усаглашава са пројектима регулације река на тим ширим потезима. То подразумева и стриктан надзор, по принципима као да се изводе радови на регулацији реке;
- Захватање воде из водотока (укључујући и захватање из малих акумулација које би биле реализоване за ту сврху) дозвољено је само уз одговарајуће водне сагласности, уз обавезу обезбеђења гарантованог водопривредног минимума и гарантованог еколошког протока, дефинисаног за хладан и топли део године у функцији карактеристичних малих месечних вода, са ограничењима која утврђују колико се воде мора оставити у току након захватања воде за технолошке потребе;
- Регулације водотока у зони свих насеља поред функционалних критеријума треба да буду примерени и урбаним, естетским и другим условима;

- У складу са Законом о водама нигде није дозвољено да се оградама и на други начин узурпира обални појас водног земљишта.

2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

У Границама локалитета СРП „Тителски брег“ није евидентирани нити је планирано грађевинско земљиште.

У границама планског подручја налази се грађевинско подручје насеља Вилово, делови грађевинског подручја насеља Тител и Мошорин и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља – викенд зона.

У границама планског подручја није евидентирана нити је планирана радна зона.

2.4.1. Правила грађења у грађевинском подручју насеља

Правила грађења у грађевинском подручју насеља у планском подручју спроводе се на основу општих смерница из овог плана приликом израде Просторног плана општине (шеме насеља) или засебног урбанистичког плана, уз усаглашавање са Уредбом о проглашењу специјалног резервата природе „Тителски брег“.

Опште смернице за правила грађења у грађевинском подручју насеља планског подручја:

- Није дозвољено обављати радове и активности за које се, у складу са законом којим се уређује заштита природе, утврди да могу оштетити вредности које се чувају у склопу Резервата: пре свега структуру лесног одсека и пратеће облике његовог рељефа, популације, заједнице и станишта биљних и животињских врста, као и нарушити природне процесе, еколошку целовитост подручја и интегритет простора археолошких налазишта или значајно неповољно утицати на карактеристична обележја предела;
- Све грађевинске парцеле морају имати излаз на јавни пут и бити снабдеване неопходном инфраструктуром: електрична енергија, санитарна вода, канализациона мрежа, телефон. Задржава се постојећа парцелација;
- На парцелама се могу градити породични стамбени објекти, пословни објекти и стамбено-пословни објекти, затим помоћни објекти (гараже, оставе, летње кухиње, надстрешнице) и економски објекти (сточне стаје, испусти за стоку, пушнице, сушнице, кош, амбар, надстрешнице за машине и возила, магацини хране и објекти намењени исхрани стоке и сл.);
- Дозвољене су чисте и тихе делатности, мањих капацитета (трговине на мало, угоститељске и услужне делатности и занатске радионице), које не нарушавају животну средину. У овој зони производне делатности нису дозвољене, као ни складишни објекти већих капацитета (укупне површине максимално 150 m²);
- Удаљеност стамбеног објекта од било ког другог објекта је минимум 4 m, а удаљеност сточне стаје од стамбеног, односно, пословног објекта не може бити мања од 15 m, односно не може бити мања од 50 m у односу на било који јавни објекат у окружењу. Удаљеност економских објеката у којима се складишти запаљиви материјал од других објеката не може бити мања од 6 m;
- Пословни, помоћни и економски објекат могу да се граде на међусобном растојању од 0,0 m ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови, односно међусобни размак не може бити мањи од 4 m, ако пословни објекат има отворе са те стране, тј. међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта;
- Удаљеност ђубришта и пољског WC-а од стамбеног, односно, пословног објекта и бунара не може бити мања од 20 m, односно 50 m у односу на било који јавни објекат. Вубриште се гради на минимално 1 m од границе суседне парцеле уз услов да се гради ободни зид висине минимум 1 m (да не би дошло до разасипања) и да је материјал од којег се гради ђубриште водонепропусан;

- Индекс заузетости парцеле је макс. 40%, а индекс изграђености парцеле је макс. 1,0. Дозвољена спратност објеката је П+1+Пк за стамбене и пословне објекте, а П за помоћне и економске објекте, а евентуално и већа, у зависности од технологије складиштења (кошеви за кукуруз, силоси и сл.);
- Парцеле се могу ограђивати транспарентном или комбинованом оградом (комбинација зидане и транспарентне ограде), с тим да укупна висина ограде не буде већа од 1,8 m. Ограда и стубови ограде постављају се тако да буду на парцели која се ограђује, с тим да се морају повући од међе суседне парцеле са пољопривредним усевама минимум 1,0 m. Врата и капије на уличној оградни не могу се отварати ван регулационе линије;
- Након изградње канализационе мреже обавезно је прикључење свих објеката на исту, а до тада, као прелазно решење за одвођење отпадних вода из објеката, примењивати водонепропусне септичке јаме. Такође, у случају изградње базена, вештачких језера и сличних садржаја, неопходно је коришћење непропусног материјала, који ће обезбедити изолацију од подземних вода;
- На постојећим грађевинским парцелама објекти се могу градити, реконструисати и дограђивати до максималних урбанистичких параметара утврђених овим планом. Дограђивање се мора изводити тако да се не наруши однос према суседним објектима. Дограђени део објекта мора бити у складу са постојећим елементима објекта, у истој, односно усклађеној материјализацији и композицији;
- Постојећи објекти, чији су параметри (индекс изграђености, степен заузетости парцеле, спратност) већи од параметара датих овим планом, задржавају постојеће параметре без могућности увећавања (доградње, надградње и сл.);
- У случају замене постојећег објекта новим, поштовати све параметре и условљености дефинисане овим планом. Ово правило важи и за постојеће објекте који не испуњавају друге услове (удаљеност од граница парцеле, удаљеност од суседних објеката и др.).

2.4.1.1. Правила грађења у грађевинском подручју насеља у заштитној зони

У грађевинском подручју насеља у заштитној зони Резервата налазе се северни део насеља Вилово, део насеља Тител и део насеља Мошорин. У погледу правила грађења поред општих смерница за насеља у планском подручју (претходни текст) доноси се и следеће смернице:

- Како се ови делови насеља налазе у заштитној зони Резервата, у циљу заштите природних вредности, овим просторним планом није предвиђено ширење грађевинског подручја насеља, као ни погушћавање. Пренамена парцела из пољопривредног у грађевинско земљиште није дозвољена. Изузетно, се може дозволити изградња садржаја од јавног интереса, уз претходно прибављену сагласност надлежне установе за заштиту. Остале смернице важе из претходног текста.

2.4.1.2. Правила грађења у грађевинском подручју насеља планског подручја у појасу до 200 m од еколошког коридора реке Тисе, односно станишта заштићених врста

Услов за изградњу објеката, поред општих правила за градњу у овим деловима насеља планског подручја (део насеља Тител), јесте да њихове граничне вредности индикатора буке на граници идентификованих (означених) природних станишта заштићених врста са другим наменама простора не прелази 50 dB(A) за дан и вече, односно 40 dB(A) за ноћ, а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор.

2.4.2. Правила грађења у викенд зони

Викенд зона се налази у заштитном појасу Резервата односно у појасу до 200 m од еколошког коридора реке Тисе. Правила грађења у викенд зони која се налази у планском подручју доноси се на основу општих смерница из овог плана а приликом израде Просторног

плана општине, или засебног урбанистичког плана уз усаглашавање са Уредбом о проглашењу специјалног резервата природе „Тителски брег“. Опште смернице за правила грађења у викенд зони:

- Није дозвољено обављати радове и активности за које се у складу са законом којим се уређује заштита природе утврди да могу оштетити вредности које се чувају у склопу Резервата, пре свега структуру лесног одсека и пратеће облике његовог рељефа, популације, заједнице и станишта биљних и животињских врста, као и нарушити природне процесе, еколошку целовитост подручја и интегритет простора археолошких налазишта или значајно неповољно утицати на карактеристична обележја предела;
- Све грађевинске парцеле морају имати излаз на јавни пут и бити снабдеване неопходном инфраструктуром: електрична енергија, санитарна вода, канализациона мрежа, телефон. Задржава се постојећа парцелација;
- Како се овај део насеља налази у заштитној зони Резервата, у циљу заштите природних вредности, овим планом није предвиђено ширење викенд зоне, као ни погушћавање. Пренамена парцела из пољопривредног у грађевинско земљиште није дозвољена. Изузетно, може се дозволити изградња садржаја од јавног интереса, уз претходно прибављену сагласност надлежне установе за заштиту;
- Услов за изградњу објеката је да њихове граничне вредности индикатора буке на граници идентификованих (означених) природних станишта заштићених врста са другим наменама простора не прелази 50 dB(A) за дан и вече, односно 40 dB(A) за ноћ, а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор;
- Забрањује се градња викенд објеката која могу да наруше визуелно интегритет предела (за сваки објекат понаособ прибавити услове Покрајинског завода за заштиту природе и сагласност ЈП „Тителски брег“);
- Могућа је изградња главног и помоћних објеката; главни објекат је кућа за одмор; помоћни објекти су: ограде, водонепропусне бетонске септичке јаме и сл.;
- Препарцелација у смислу образовања већих грађевинских парцела је дозвољена само за потребе легализације објеката;
- Миним. површина новоформиране парцеле за изградњу викенд објеката је 1500 m²;
- Дозвољени степен искоришћености земљишта је до 10%, односно, а максимална површина објекта је 150 m²; индекс изграђености парцеле је макс. 0,2;
- Максимална спратност куће за одмор је П+Пк.;
- Градња сутерена или подрума је могућа ако то дозвољавају хидрогеолошки услови тла;
- Куће за одмор треба да се граде углавном од природног материјала; дозвољава се изградња лођа, тремова и пергола испред и/или у склопу објеката према осунчаним просторима, истакнутим природним садржајима и видиковцима; те површине, уколико нису застаклене, не улазе у габарит објекта;
- Архитектонска обрада објеката мора се прилагодити непосредном амбијенту и околном пејзажу. Делови зграда, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (прозори, стрехе, димњачке капе, тремова са гредним системом и јастуцима) уз велику примену дрвета, морају бити у духу архитектонског концепта овог подручја;
- Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом, висине максимално 1,4 m;
- Услови за изградњу на овом подручју могу се издати на основу овог плана и услова Завода за заштиту природе и Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Имплементација ППППН Специјалног резервата природе „Тителски брег“, представља процес примене и спровођења циљева и решења утврђених Планом. Реализација овог процеса захтева

дефинисање система управљања просторним развојем (у оквиру актуелног законодавства и институционалног амбијента), затим утврђивање потребних активности, мера и инструмената за имплементацију, утврђивање приоритета у имплементацији, као и утврђивање учесника у процесу имплементације и њихових обавеза, овлашћења и одговорности.

Управљање просторним развојем се заснива на постојећем систему управљања у Републици Србији и подразумева координирање активности различитих нивоа органа државне управе у процесу коришћења, уређења, развоја и заштите планског подручја:

- Државни ниво – ресорна министарства Владе РС;
- Покрајински ниво – ресорни секретаријати Владе АПВ;
- Ниво локалних самоуправа – ресорна одељења и службе јединица локалне самоуправе.

Управљање просторним развојем представља процес доношења одлука, заснованих на потреби реализације циљева и решења утврђених Планом, при чему приоритет имају функције и садржаји од заједничког, јавног значаја. Примарну одговорност за реализацију ових садржаја имају наведени органи државне управе. Наведени државни органи, у складу са својим нивоом, овлашћењима, обавезама и одговорностима, морају бити координатори планираних активности и актера у процесу имплементације. Активности свих нивоа управљања морају бити међусобно усклађене.

Посебне одговорности и обавезе у имплементацији Плана имају:

- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Београд;
- Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Београд;
- Министарство рударства и енергетике, Београд;
- Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Београд;
- Министарство привреде, Београд;
- Министарство државне управе и локалне самоуправе, Београд;
- Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, Београд;
- Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Нови Сад;
- Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад;
- Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад;
- Покрајински секретаријат за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу;
- Покрајински секретаријат за образовање, управу и националне заједнице, Нови Сад;
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање, Нови Сад;
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад;
- Покрајински завод за заштиту споменика културе, Нови Сад;
- ЈП „Војводинашуме“, Петроварадин;
- ЈП „Воде Војводине“ Нови Сад, ВДП „Западна Бачка“;
- ЈП „Железнице Србије“, Сектор за стратегију и развој, Београд;
- ЈП „Путеви Србије“, Београд;
- Дирекција за водне путеве, Београд;
- ЈП „Електромрежа Србије“, Погон преноса, Нови Сад;
- ЈП „Електромрежа Србије“, Дирекција за пренос електричне енергије, Нови Сад;
- ПД „Електродистрибуција“ Нови Сад;
- „Телеком Србија“, Дирекција за технику, Извршна јединица Нови Сад;
- „Теленор“ д.о.о., Нови Београд;
- „VIP Mobile“ д.о.о., Београд;
- ЈП „Србијагас“, Нови Сад;
- Јединица локалне самоуправе – Општина Тител.

2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНИХ И УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

План детаљне регулације за планирани општински пут

За планирани општински пут потребно је, осим у складу са Законом о планирању и изградњи, израдити урбанистички план у складу са Законом и прописима који ближе регулишу проблематику пројектовања и изградње саобраћајница. Осим резервације простора за коридоре предметног саобраћајног капацитета, основне смернице за пројектовање и изградњу директно су везане за обезбеђивање одговарајућих геометријских и елемената пута и путних објеката, као и за одговарајућа решења одводњавања, заштите животне средине и односа према комуналној и осталој инфраструктури (зоне укрштања и решења истих).

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Заштита природних добара

- Спровођење мере заштите на заштићеном подручју Резервата у складу са важећим актом о заштити;
- Спровођење активних мера заштите и ревитализација угрожених станишта природних реткости на подручју Резервата.

Заштита непокретних културних добара

- Израда програма конзервације, рестаурације и ревитализације непокретних културних добара на подручју у обухвату Просторног плана, са утврђивањем приоритета и фаза реализације;
- Утврђивање евидентираних непокретних културних добара за заштићена културна добра;
- Укључивање културног наслеђа у туристичку понуду и презентацију.

Заштита животне средине

- Израда локалног регистра извора загађивања животне средине општине Тител на чијем подручју се налази и територија обухвата Просторног плана;
- Израда техничке документације и санација и рекултивација неуређених одлагалишта отпада;
- Подизање еколошке свести у локалним заједницама.

Шуме шумско земљиште

- Унапређење стања постојећих шума;
- Побољшање услова станишта дивљачи и развој ловног туризма.

Риболов

- Развој спортског риболова у оквиру туристичке понуде Резервата.

Пољопривреда

- Примена традиционалних видова пољопривреде (испаша и кошење);
- Измена сетвене структуре усмерена на производњу здраве хране, лековитог биља и других видова производње које подразумевају редукцију обраде и примене хемијских средстава.

Туризам

- Развој специфичних видова екотуризма у заштићеним подручјима у складу са мерама заштите природних добара;
- Дефинисање јединствене понуде етно-културолошког садржаја;
- Унапређење туристичке понуде, јасним обележавањем маркантних објеката и целина, билборди, интернет презентације и др.

Мрежа насеља и јавних служби

- Повећање повезаности унутар функционалног урбаног подручја изградњом нове и реконструкцијом постојеће саобраћајне мреже;

- Изградња недостајуће инфраструктуре, посебно канализационе мреже у насељима;
- Повећање доступности јавних служби и услуга организовањем мобилних јавних служби: здравствена и социјална заштита, комуналне и техничке службе, сервис, разне услуге.

Саобраћајна инфраструктура

- Реконструкција/изградња путне мреже нижег хијерархијског нивоа: атарских, шумских и приступних путева као и инфраструктуре немоторног саобраћаја – пешачких и бициклистичких стаза свих нивоа.

Водопривредна инфраструктура

- Реализација заливних система Тителског брега;
- Антиерозионо уређење територије.

Електроенергетска инфраструктура

- Изградња 20 kV средњенапонске мреже од насеља Шајкаш до насеља Вилово, од насеља Вилово до насеља Мошорин;
- Реконструкција 10 kV средњенапонске мреже.

Електронска комуникациона инфраструктура

- Развој електронске комуникационе инфраструктуре која подржава пружање најсавременијих услуга електронских комуникација фиксних, мобилних комуникација и радио-дифузног система.

Термоенергетска инфраструктура

- Изградња разводног гасовода средњег притиска и МРС за насеље Вилово;
- Изградња дистрибутивне гасне мреже у насељу Вилово;
- Изградња адекватног постројења за припрему гаса у близини бушотине и повезивање бушотинским водовима бушотина Ви-1 и Ви-2 са постројењем за припрему гаса.

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Управљање заштитом, развојем, уређењем и коришћењем подручја у обухвату Плана, засниваће се на развојно-управљачким документима, изворима финансирања, стимулативним политикама, институционалној подршци, информатичкој, промотерско-маркетиншкој, истраживачкој и другим подршкама.

Средства за финансирање приоритетних пројеката просторног уређења, обезбедиће се из буџета и других извора финансирања – буџета АП Војводине, општине Тител, посебних фондова, иностраних донатора и спонзора, као и средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју које обухвата План.

244.

На основу члана 31. алинеја 2 и 5, а у вези с чланом 27. тачка 1 Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 20/14) и члана 46. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13 – УС, 54/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 04. марта 2016. године, донела је

ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ О ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ „ФРУШКА ГОРА”

Члан 1.

Приступа се изради Просторног плана подручја посебне намене „Фрушка гора” (у даљем тексту: Просторни план).

Члан 2.

Утврђује се оквирна граница обухвата Просторног плана, а коначна граница његовог обухвата дефинисаће се нацртом плана.

Подручје у оквиру граница Просторног плана, обухвата делове територије следећих јединица локалних самоуправа:

- Град Нови Сад, катастарске општине: Буковац, Ковил, Лединци, Петроварадин и Сремска Каменица;
- Град Сремска Митровица, катастарске општине: Бешеново Прњавор, Бешеново Село, Гргуревци, Дивош, Лежмири, Манђелос, Чалма и Шуљам;
- Општина Бачка Паланка, катастарске општине: Визић и Нештин;
- Општина Беочин, катастарске општине: Баноштор, Беочин, Грабово, Луг, Раковац, Свилош, Сусек и Черевих;
- Општина Инђија, катастарске општине: Бешка, Крчедин, Љуково, Марадик, Нови Сланкамен, Стари Сланкамен и Чортановци;
- Општина Ириг, катастарске општине: Банковци, Велика Ремета, Врдник, Гргетег, Добродол, Ириг, Јазак Прњавор, Јазак Село, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Нерадин, Ривица и Шатринци;
- Општина Рума, катастарске општине: Павловци и Стејановци;
- Општина Сремски Карловци, катастарска општина: Сремски Карловци;
- Општина Шид, катастарске општине: Бачинци, Беркасово, Бингула, Ђипша, Гибарац, Ердевик, Кукујевци, Љуба, Моловин, Привина Глава, Сот и Шид.

Површина подручја обухваћеног оквирном границом Просторног плана износи 1559,04 км².

Оквирна граница Просторног плана дата је на графичком приказу који чини саставни део ове одлуке.

Члан 3.

Услови и смернице значајне за израду Просторног плана, садржани су у планским документима вишег реда: у Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10) и у Регионалном просторном плану Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 22/11).

Плански и стратешки документи значајни за израду Просторног плана јесу: Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е-80 Дунав (Паневропски коридор VII) („Службени гласник РС”, број 14/15), Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Ковиљско-петроварадински рит” („Службени лист АПВ”, број 3/12), Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица–Београд, Батајница („Службени гласник РС”, бр. 69/03, 36/10, 143/14), Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске – Београд, Добановци („Службени гласник РС”, бр. 69/03, 147/14), Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац–Лозница („Службени гласник РС”, број 40/11), Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд–Суботица – државна граница, Келебија („Службени гласник РС”, број 31/15) и Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12).

Просторним планом Републике Србије дате су обавезе и смернице за даљу планску разраду:

„У планској разради овог просторног плана утврђује се обавеза израде просторних планова подручја посебне намене за просторне целине чију посебност одређује једна или више опредељујућих намена, активности или функција у простору које су од републичког интереса, и то за:

- подручје националног парка и друго подручје природног добра;
- подручје непокретног културног добра од изузетног значаја изван грађевинског подручја насеља.”

Регионалним просторним планом Аутономне покрајине Војводине издвојено је, као специфично културно подручје, подручје Фрушке горе. У културном подручју Фрушке горе груписане су културно-пејсажне целине: „Фрушкогорски манастири, Сремски Карловци, Петроварадинска тврђава и историјски град Нови Сад”.

ГРАФИЧКИ ДЕО